



ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA KLASİK
GİTAR DEŞİFRESİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK BİR METOT
ÖNERİSİ**

Kaan ÖZTUTGAN

Danışman

Doç. Dr. Yakup Alper VARIŞ

DOKTORA TEZİ

Şubat, 2018

TELİF HAKKI

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 36 ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Kaan

Soyadı : Öztutgan

Bölümü : Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı

İmza :

Teslim Tarihi : 09.03.2018

TEZİN

Türkçe Adı : Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi

İngilizce Adı : A Method Proposal for Developing Classical Guitar Sight-Reading in Organizations Providing Vocational Music Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Kaan ÖZTUTGAN

İmza:.....

KABUL VE ONAY

Kaan Öztutgan tarafından hazırlanan “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç.Dr. Yakup Alper VARIŞ

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Başkan: Prof. Sabri YENER

Müzik Ana Bilim Dalı, Ordu Üniversitesi

Üye: Prof. Gülşen ANNAGİYEVA

Piyano Ana Sanat Dalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Üye: Doç.Dr. Güven ÖZDEM

Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, Giresun Üniversitesi

Üye: Yrd.Doç.Dr. Erdem ÇAĞLAR

Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Tarihi: 09/03/2018

Doç.Dr. Ali ERASLAN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

(İmza ve Mühür)



Biricik Eşim Zülûf ÖZTUTGAN'a

TEŞEKKÜRLER

Tez çalışmamın her aşamasında sabırla ve anlayışla bana zaman ayırıp yardımlarını sunan değerli danışmanım Sayın Doç.Dr. Yakup Alper VARIŞ'a, eş danışmanım Doç. Fatih AKBULUT'a, Prof. Gülşen ANNAGİYEVA ve Yrd.Doç.Dr. Erdem ÇAĞLAR'a, tezin dil ve anlatım yönünden incelenmesi aşamasında çok emeği olan Sayın Yrd. Doç. Dr. Miriam Zeliha STEBLER'e, tezime önemli katkıları olan Öğr.Gör. Ender Hulusi BİLGE ve Okt. Mehmet GÜRGÜN'e, tez çalışmamın sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde emeği geçen Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Dekanı Prof. Sabri YENER, Dekan Yardımcısı Doç.Dr. İrfan KARADUMAN ve Yrd.Doç.Dr Sercan ÖZKELEŞ'e, çalışmamın deneysel boyutunda sabır ve anlayışla uygulamalara katılan Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi klasik gitar öğrencilerine teşekkür ederim. Ayrıca attığım her adımda ve aldığım her kararda beni destekleyen annem Zeynep Çiğdem ÖZTUTGAN, babam Sait ÖZTUTGAN, kardeşim Esra ÖZTUTGAN YAZICI ve eşim Zülüf ÖZTUTGAN'a sonsuz teşekkür ederim.

**MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA KLASİK
GİTAR DEŞİFRESİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK BİR METOT
ÖNERİSİ**

Doktora Tezi

Kaan Öztutgan

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Şubat, 2018

ÖZ

Bu çalışmanın amacı mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören ve ana çalgısı klasik gitar olan öğrencilerin deşifre becerilerini geliştirmeye yönelik bir deşifre metodu oluşturmaktır. Araştırmanın yönteminde tarama ve deneme modellerinin birlikte kullanıldığı karma model esas alınmıştır. Verilerin toplanması sürecinde Uyan (2012) tarafından gitara uyarlanan deşifre değerlendirme ölçeği, araştırmacı tarafından düzenli olarak tutulan gözlem formu, görüşme, doküman analizi, öğrenci ve eğitmenlere yönelik anketlerden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında öncelikle öğrenci ve eğitmenlere yönelik anketler hazırlanmış ve bu anketlerle klasik gitar deşifresine yönelik görüş, problem ve aksaklıklar saptanmıştır. Sonrasında Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü öğrencilerinden oluşan 8'er kişilik deney ve kontrol grupları belirlenmiştir. Çalışmada öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Metot oluşturulurken araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan "Bölgesel Deşifre Yöntemi"nden yararlanılmış, bu metotla deney grubuyla 20 hafta ve haftada birer saat olmak üzere bireysel dersler yapılmıştır. Metodun deney grubu üzerindeki etkilerinin belirlenmesi için her iki grubun öntest-sontest fark puanları Mann Withney U testiyle sınanmıştır. Sonuçta grupların öntest-sontest fark puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu ve geliştirilen metodun deney grubu öğrencileri üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Analizler neticesinde, metodun deney grubu öğrencilerinin doğru nota çalabilme, doğru ritimle çalabilme, kabul edilebilir tempoda çalabilme, cümleme, nüans yapabilme, teknik, bütünlüklü çalabilme becerilerini olumlu etkilediği ancak ellere bakmadan çalabilme ve doğru parmak numarası ile çalabilme becerilerine herhangi bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda araştırma kapsamında geliştirilmiş olan klasik gitar deşifre metodunun mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda gitar deşifresinin geliştirilmesine yönelik bir kaynak olarak yararlanılabileceğini söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler : Deşifre, Metot Önerisi, Klasik Gitar, Mesleki Müzik Eğitimi, Müzik Eğitimi.

Sayfa Sayısı : 164

Danışman : Doç. Dr. Yakup Alper VARİŞ

Eş Danışman : Doç. Fatih AKBULUT



**A METHOD PROPOSAL FOR DEVELOPING CLASSICAL
GUITAR SIGHT-READING IN ORGANIZATIONS PROVIDING
VOCATIONAL MUSIC EDUCATION**

Ph.D. Dissertation

Kaan Öztutgan

ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

February, 2018

ABSTRACT

The purpose of this study is to compose a sight-reading method to improve the sight-reading skills of students who are learning in professional music education institutions and whose main instrument is classical guitar. The study is based on a mixed model of screening and experimenting models. In the process of collecting the data, a sight-reading assessment scale adapted to the guitar by Uyan (2012), observation form held regularly by the researcher, interview, document analysis, questionnaires for students and trainers were used. Within the scope of the study, firstly questionnaires were prepared for students and instructors, and their opinions, troubles and problems related to classical guitar sight-reading were determined with these questionnaires. Then, experimental and control groups were each formed of 8 students who are studying at Ordu University Music and Performing Arts Faculty Music Department. In the study, experimental design with pretest-posttest control group was used. While the method was forming used the "Regional Decryption Method" developed by the researcher was used and 20 weeks and an hour a week of lessons were given to the experimental group with this method. In order to determine the effects of the method on the experimental group, the pretest-posttest difference scores of both groups were tested by the Mann Withney U test. As a result, it was founded that there was a meaningful difference between pretest-posttest difference scores of the groups in favor of the experimental group and the developed method had a positive effect on the students of the experiment group. As a result of the analysis, it was determined that the method has a positive effect on the success of the experimental group were able in terms of to play the correct notes, play with the correct rhythm, play the acceptable tempo, phrasing, make the nuances, play with technique and integrity but hasn't effect on the ability to steal without looking at the hands and to play with the correct finger number. It is possible to say that the classical guitar sight-reading method which is developed in this research can be used as a source for the development of guitar sight-reading in institutions providing professional music education.

Key Words : Sight-Reading, Method Proposal, Classical Guitar, Vocational Music Education, Music Education.

Number of Pages : 164

Advisor : Assoc.Prof.Dr. Yakup Alper VARIŞ

Co-advisor : Assoc.Prof. Fatih AKBULUT



İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI.....	I
KABUL VE ONAY	III
TEŞEKKÜRLER	V
ÖZ.....	VI
ABSTRACT	VIII
İÇİNDEKİLER	X
TABLolar LİSTESİ.....	XIII
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
I. GİRİŞ	1
1.1 Problem Cümlesi	4
1.2 Alt Problemler	4
1.3 Amaç	5
1.4 Önem.....	5
1.5 Sayıtlar	5
1.6 Sınırlılıklar	6
1.7 Tanımlar	6
İKİNCİ BÖLÜM	7
II. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1 Deşifre Nedir?	7
2.2 Deşifrenin Tarihsel Gelişimi.....	7
2.3 Deşifre Çeşitleri	8
2.4 Deşifrenin Boyutları.....	9
2.4.1 Öğrenme	9
2.4.2 Okuma	11
2.4.3 Seslendirme	12
2.5 Müzik Eğitimi	14
2.6 Klasik Gitar Eğitimi.....	16
2.7 Deşifre Eğitimi	17
2.8 Klasik Gitarda Deşifre	18
2.9 Deşifreyi Etkileyen Faktörler	21
2.9.1 Öğrenmeye Yönelik Değişkenler	22
2.9.2 Okumaya Yönelik Değişkenler	25

2.9.3 Seslendirmeye Yönelik Değişkenler	27
2.10 İlgili Araştırmalar	29
2.10.1 Özel Literatür Bilgisi.....	29
2.10.2 Genel Literatür Bilgisi.....	31
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	37
III. YÖNTEM.....	37
3.1 Araştırmanın Modeli.....	37
3.2 Verilerin Toplanması	37
3.2.1 Anketlerin Hazırlanması ve Uygulanması.....	38
3.2.2 Deney ve Kontrol Gruplarının Belirlenmesi	39
3.2.3 Öntest Eserlerinin Belirlenmesi.....	40
3.2.4 Ön Testin Uygulanması.....	40
3.2.5 Deney Süreci.....	41
3.2.6 Son Test Eserlerinin Belirlenmesi	42
3.2.7 Son Testin Uygulanması.....	42
3.3 Verilerin Analizi	43
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	45
IV. BULGULAR.....	45
4.1 Eğitimcilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	45
4.2 Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar	58
4.3 Eğitimciler İle Öğrencilerin Görüşleri Arasındaki Farklılıklara İlişkin Bulgu ve Yorumlar	71
4.4 Uygulanan Metodun Etki Düzeyine İlişkin Bulgular.....	73
BEŞİNCİ BÖLÜM	80
V. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	80
5.1 Sonuç.....	80
5.1.1 Eğitimcilerin Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	80
5.1.2 Öğrencilerin Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	84
5.1.3 Eğitimciler ile Öğrencilerin Görüşleri Arasındaki Farklılıklara Yönelik Sonuçlar.....	89
5.1.4 Uygulanan Metodun Etki Düzeyine Yönelik Sonuçlar	90
5.2 Tartışma	93
5.3 Öneriler	95
KAYNAKÇA	97



TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Eğitimcilerin Çalışmış Oldukları Kurumlarda Gitar Deşifresi Dersinin Varlık Durumu.....	45
Tablo 2: Eğitimcilerin Gitar Deşifresine Yönelik Kitapların Varlığından Haberdar Olma Durumları.....	45
Tablo 3: Eğitimcilerin Deşifre Eğitiminde Deşifre Metodu Kullanma Durumları	46
Tablo 4: Eğitimcilerin Deşifrenin Zorluk Derecesine İlişkin Görüşleri.....	46
Tablo 5: Eğitimcilerin Deşifrenin Geliştirilebilirliğine İlişkin Görüşleri	47
Tablo 6: Eğitimcilerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Gitar Deşifresi Dersinin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri	47
Tablo 7: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Notaları Bona ya da Solfej Olarak Okuyabiliyorken Gıtarda Seslendirme Sırasında Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri	48
Tablo 8: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Deşifre Esnasında Doğru Notalara Basarken Nota Değerlerine Dikkat Etmekte Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri ...	48
Tablo 9: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Çok Sesli Parti ve Akorları Deşifre Ederken Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri	49
Tablo 10: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Deşifre Yaparken Sıklıkla Gitar Tuşesine Bakmaları Nedeniyle Notaları Takip Etmekte Zorlanma Derecelerine İlişkin Görüşleri	49
Tablo 11: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Deşifre Yaparken Dikkatlerini Toplamakta Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri	50
Tablo 12: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesi Üzerindeki Tüm Notalara Hâkim Olma Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	50
Tablo 13: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin İlk 4 Perdesindeki Notalara Diğer Perdelerdeki Notalardan Daha Fazla Hâkim Olup Olmama Durumlarına İlişkin Görüşleri	51
Tablo 14: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. Perdesindeki Notalara Hâkimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	52
Tablo 15: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 9,10,11 ve 12. Perdesindeki Notalara Hâkimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	52
Tablo 16: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 12. Perdesinden Sonraki Notalara Hâkimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	53
Tablo 17: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında Farklı Ritmik Yapılar İçeren Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	53
Tablo 18: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	54
Tablo 19: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Olmayan (Tonal Anlamda Öngörüsüz) Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri	54
Tablo 20: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında Gitar Tuşesini Tanıtıcı Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	55
Tablo 21: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında Ele Alınan Konuları Pekiştirici Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	55
Tablo 22: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarının Nota Okumayı Geliştirici Özelliğe Sahip Olma Durumuna İlişkin Görüşleri	56
Tablo 23: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında 12. Perdeden Sonrasına Yönelik Çalışmalara Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri	56

Tablo 24: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Gitar Deşifre Performansının Heyecan vb. Faktörlere Bağlı Olarak Değişebilme Durumlarına İlişkin Görüşleri	57
Tablo 25: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Deşifre Konusunda Yeterince Bilgi Sahibi Olup Olmaması Durumuna İlişkin Görüşleri.....	57
Tablo 26: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Yeni Eser Deşifre Ettikçe Gelişme Kaydedebilme Durumlarına İlişkin Görüşleri	58
Tablo 27: Öğrencilerin Gitar Deşifresine Yönelik Özel Çalışmalar Yapma Durumları.....	58
Tablo 28: Öğrencilerin Gitar Deşifresine Yönelik Kitapların Varlığından Haberdar Olma Durumları.....	59
Tablo 29: Öğrencilerin Deşifre Yapmanın Zorluk Derecesine İlişkin Görüşleri.....	59
Tablo 30: Öğrencilerin Deşifrenin Geliştirilebilirliğine İlişkin Görüşleri	60
Tablo 31: Öğrencilerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Gitar Deşifresi Dersinin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri	60
Tablo 32: Öğrencilerin Notaları Bona ya da Solfej Olarak Okuyabiliyorken Gitarda Seslendirmede Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	61
Tablo 33: Öğrencilerin Deşifre Esnasında Doğru Notalara Basıyorken Nota Değerlerine Dikkat Etmekte Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri	61
Tablo 34: Öğrencilerin Çok Sesli Parti ve Akorları Deşifre Ederken Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	62
Tablo 35: Öğrencilerin Deşifre Esnasında Gitar Tuşesine Baktıkları İçin Notaları Takip Etmekte Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri	62
Tablo 36: Öğrencilerin Deşifre Yaparken Dikkatlerini Toplamakta Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	63
Tablo 37: Öğrencilerin Gitar Tuşesi Üzerindeki Tüm Notalara Hâkim Olma Durumuna İlişkin Görüşleri.....	63
Tablo 38: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin İlk 4 Perdesindeki Notalara Diğer Perdelerdeki Notalardan Daha Fazla Hâkim Olma Durumuna İlişkin Görüşleri	64
Tablo 39: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 5,6,7 ve 8. Perdesindeki Notalara Hâkimiyet Durumuna İlişkin Görüşleri.....	64
Tablo 40: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 9,10,11 ve 12. Perdesindeki Notalara Hakimiyet Durumuna İlişkin Görüşleri	65
Tablo 41: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 12. Perdesinden Sonraki Notalara Hakimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	66
Tablo 42: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Farklı Ritmik Yapılar İçeren Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	66
Tablo 43: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	67
Tablo 44: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Olmayan (Tonal Anlamda Öngörüsüz) Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri	67
Tablo 45: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Gitar Tuşesini Tanıtıcı Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	68
Tablo 46: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Ele Alınan Konuları Pekiştirici Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri.....	68
Tablo 47: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarının Nota Okumayı Geliştirici Özelliğe Sahip Olma Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	69
Tablo 48: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında 12. Perdeden Sonrasına Yönelik Çalışmalara Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri	69

Tablo 49: Öğrencilerin Deşifre Performanslarının Heyecan vb. Faktörlere Bağlı Olarak Değişebilme Durumlarına İlişkin Görüşleri.....	70
Tablo 50: Öğrencilerin Deşifre Konusunda Yeterince Bilgi Sahibi Olma Durumuna İlişkin Görüşleri	70
Tablo 51: Öğrencilerin Yeni Eser Deşifre Ettikçe Deşifrelerinin Gelişmesi Durumuna İlişkin Görüşleri	71
Tablo 52: Eğitimci ve Öğrencilerin Gitar Deşifresine Yönelik Kitapların Varlığından Haberdar Olma Durumları	71
Tablo 53: Eğitimci ve Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 5,6,7 ve 8. Perdesinde Yer Alan Notalara Hakimiyet Durumuna İlişkin Görüşleri	72
Tablo 54: Eğitimci ve Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Olmayan (Tonal Anlamda Öngörüsüz) Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri. 72	
Tablo 55: Eğitimci ve Öğrencilerin Deşifre Konusunda Bilgi Sahibi Olma Durumuna İlişkin Görüşleri	73
Tablo 56: Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri.....	73
Tablo 57: Deney ve Kontrol Gruplarının Doğru Nota Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri	74
Tablo 58: Deney ve Kontrol Gruplarının Doğru Ritimle Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri.....	74
Tablo 59: Deney ve Kontrol Gruplarının Deşifre İçin Kabul Edilebilir Tempoda Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri	75
Tablo 60: Deney ve Kontrol Gruplarının Ellere Bakmadan Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri.....	75
Tablo 61: Deney ve Kontrol Gruplarının Cümleme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri	76
Tablo 62: Deney ve Kontrol Gruplarının Nüans (Dinamik, Gürlük) Yapabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri	76
Tablo 63: Deney ve Kontrol Gruplarının Doğru Parmak Numaraları ile Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri	77
Tablo 64: Deney ve Kontrol Gruplarının Teknik Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri.....	77
Tablo 65: Deney ve Kontrol Gruplarının Parça Bütünlüğüne Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri.....	78
Tablo 66: Deney ve Kontrol Gruplarının Bölgelere Yönelik Başarı Düzeyleri.....	79

BİRİNCİ BÖLÜM

I.GİRİŞ

Bir müzik aleti çalabilmek birçok beceriye sahip olmayı gerektirir. Bunlardan birisi de deşifre yapabilme becerisidir. Her müzisyenin, notasını ilk defa gördüğü bir eseri hatasız olarak seslendirebilmeyi istediği düşünüldüğünde deşifrenin ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkacaktır. Bu önem çalışma disiplini ve çalışılan eserlere göre büyük farklılıklar gösterse de, başlangıç seviyesindeki bir müzisyenden üst düzey müzisyene kadar tüm icracıları kapsar. Dolayısıyla müzik aleti çalan bir kişinin müzik hayatı boyunca ihtiyaç duyduğu bu beceriyi tüm yönleriyle tanıması gerekmektedir. Bu anlamda bilinmesi gereken en temel unsur deşifrenin tanımıdır.

Müzikle uğraşan her bireyde belirli oranda bulunması gereken başlıca nitelikler arasında yer alan deşifre, genellikle ilk kez görülen bir müzik yapıtının notalarını okuyabilme ya da icra edebilme becerisi olarak tanımlanır. Bu tanım genel manada deşifreyi tam olarak açıklamış olsa da deşifre olgusu, bazı yabancı kaynaklarda okuma, deşifre şarkı söyleme ve deşifre enstrüman çalma olarak üç alt başlık altında ele alınmıştır. Deşifrenin amacına göre yapılmış olan bu sınıflandırmada yer alan üç boyutun, hedef davranışlara yönelik olarak birbirinden farklı yanları bulunmaktadır. Her ne kadar şarkı söyleme ya da çalgı çalmaya yönelik deşifre becerisi yaygın olarak kullanılsa da, deşifrenin temelini okuma deşifresiyle bağdaştırmak mümkündür.

Okuma deşifresi, notaların adlarını, süre değerlerini okuma becerisini ifade etmek için kullanılmaktadır. Etkili nota okuma, birtakım kritik beceriler gerektirir. Bunların arasında, nota yazısını anlamlı birimler olarak organize etme ve ritmik kalıpları hem tek başlarına, hem diğer ritim kalıplarıyla eşzamanlılık içinde algılayabilmek için ana vuruşları alt birimlere bölebilme becerileri vardır (Wiltshire, 2006). Nota okumada ustalaşmak, müzisyenin meslek hayatındaki başarısı ve esenliği için son derece önemlidir. Orkestra müzisyenleri, stüdyo müzisyenleri, eşlikçiler ve müzik eğitimcileri, hızlı ve doğru deşifre yapmaya ihtiyaç duyar (Uyan, 2012). Müzik eğitimi ya da icrası alanlarında uzmanlaşmış bir bireyin alan farkı gözetilmeksizin okuma deşifresi alanında yetkinlik kazanması gerekmektedir.

Deşifre şarkı söyleme süreci, aynı anda gerçekleşen iki ayrı etkinliği kapsamaktadır.

Bu süreçlerden ilki müziksel okuma, ikincisi ise şarkı söyleme eylemidir. Bu süreçte şarkıdaki notaların süreleri, yükseklikleri, hız, gürlük ve anlatım özellikleri çözümlenirken diğer yandan tüm bu çözümlene nota adları yerine şarkının sözleri kullanılarak ifade edilmeli ve seslendirilmelidir (Nart, 2010). Dolayısıyla şan ya da koro alanında deşifre, nota okuma süreci ile başlayıp aynı anda sözlerin de bu notalara uygun olarak seslendirilmesini kapsayan bir bilgi işleme sürecini ifade etmektedir. Bu süreç okuma deşifresinde olduğu gibi yalnızca nota süreleri ve nota isimleriyle sınırlı değildir. Notalara bağlı şarkı söyleme eylemiyle birlikte müzikal ifade ve sözlerin telaffuzu gibi değişkenler de sürece dahil edilmektedir.

Enstrüman çalma deşifresi ise notaları anlama, notaların karşılığı olan seslerin çalgı üzerindeki yerlerini bulma ve notaların süre değerlerini, yüksekliklerini, hız, gürlük ve anlatım özelliklerini çalgı üzerinde uygulayabilme olarak ifade edilebilir. Çalgı icrasında deşifre hem bir nota okuma süreci hem de bu notaları çalgı üzerinde icra etme sürecini kapsamaktadır. Bu karmaşık süreç temelde bir bütünlük içerisinde işlese de, her enstrümanın fiziksel yapısına ve çalma tekniklerine bağlı olarak çeşitli farklılıklar göstermektedir.

Piyanoda deşifre, iki porte halinde yazılan piyano müziğinin icrasını içermesi nedeniyle çalınacak olan notaları tek bir sabitlemede görmeyi neredeyse imkansız kılmaktadır. Homofonik yani dikey çokseslilikte gözler genellikle yukarıdan aşağıya (ya da aşağıdan yukarıya) dikey olarak hareket edip az miktarda yatay hareket yapmaktadır. Kontrapuntal yani yatay çokseslilikte ise gözler yatay hareketlerde bulunup az miktarda dikey hareket etmektedirler (Özer, 2010). Dolayısıyla piyanonun yapısal özellikleri ve piyano notasyonunun genelde farklı anahtarlarda iki porteyi içermesi, homofonik ve kontrpuntal müziğin icra edilebilmesine olanak sağlaması gibi nedenlere bağlı olarak deşifre yapılırken bu konulara ayrıca dikkat edilmesi bir zorunluluk haline gelmektedir.

Keman öğrencilerinin deşifre sürecinde özellikle çift numaralı pozisyonların (2, 4, 6) yeterli düzeyde bilinmemesi problemi ile karşılaşmaktadır. Bu durum daha çok belirtilen pozisyonlardaki orta teknik düzeyde bir kısmı deşifre ettiklerinde belirginleşmektedir. Bu durumda öğrencilerde çaresizlik ve ses kalitesinde düşüş ve entonasyon sorunu gibi durumlarla karşılaşmaktadır. Bu sorunların aşılabilmesi keman tuşesinin iyi tanınması, yani pozisyon bilgisi ve tüm pozisyonlarda eşit düzeyde bir seslendirme yapılabilmesi gibi becerilerin geliştirilmesi gerekmektedir (Tarkum,

2006). Dolayısıyla keman alanında teknik bazı problemler deşifre aşamasında ortaya çıkabilmekte ve kemana özgü değişkenler deşifre becerisine etki etmektedir. Ortaya çıkan deşifre problemlerinin çözümünde genel deşifre kurallarının yanı sıra kemana özgü deşifre yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Klasik gitarda da diğer çalgılarda olduğu gibi deşifre yapılırken bu çalgıya yönelik deşifre stratejileri geliştirmek bir zorunluluk haline gelmektedir. Hemen her çalgıda iyi bir müzisyen olmak için müziği okuma becerisi kazanmak gerekiyorsa da bu beceri gitaristler için neredeyse vazgeçilmezdir. Gitaristlerin deşifre becerisi konusunda ilerleme kaydetmeleri neredeyse bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu durumun çok sayıda nedeni vardır: Bunlardan ilki zengin gitar literatürüne ulaşmanın verdiği haz duygusudur. Gitar için yazılan çok sayıda eser bulunmasına rağmen bu eserlerin anlık olarak çalınabilmesi çoğunlukla mümkün olmamaktadır. Buna durumun eserlerin çoksesli olması, birden fazla partiden oluşması, teknik zorluklar taşıması ve tüm bu unsurların birlikte uygulanmasının oldukça zor olması gibi nedenlerden kaynaklandığı söylenebilir. Deşifre becerisinin gelişkin olması notaları bulma konusunda problem yaşayarak harcayacağımız süreyi kısaltmakla daha hızlı biçimde çalışmanıza ve daha iyi parmaklandırma (fingering) yaklaşımları keşfetmenize olanak tanır. Ayrıca deşifre becerisinin gelişmiş olması toplulukla birlikte müzik yaparken daha fazla keyif alınmasını sağlayabilir (Ryan, 1984). Bahsi geçen faydaları göz önünde bulundurulduğunda iyi derecede deşifre yapabilme becerisinin özellikle profesyonel gitaristlere pek çok avantaj sağlayacağı açıkça ortadadır. Ancak özellikle özengen (amatör) gitaristlerin çoğu nota okuma konusunda yeterince ilgili ve bilinçli değildir. Özengen (amatör) müzisyenlerin çoğunun nota yazısını öğrenmekten kaçınarak bunun yerine tablatur denilen bir sistemi tercih ettikleri görülmektedir. Noad'a (2002) göre tablatur sistemini öğrenmek kolaydır ancak müzikte yer alan nüansları yakalamak bu sistemde mümkün olmaz. Sürekli tablatur kullanarak eserleri deşifre etmek çok kısıtlı bir repertuvara sahip olunmasına yol açar. Standart müzik notasyonu daha yaygındır ve iyi bir müzisyen ya da gitarist olabilmek için temel müzik dilini bilmek gerekir. Notasyonu öğrenmek zor değildir ve bir kez öğrenildiğinde yeni eserleri öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu nedenle profesyonel olarak gitar çalabilmek için tablatur sistemi yerine nota yazısının öğrenilmesi yerinde olacaktır. Çünkü tablaturda nota üzerinde görebileceğimiz ve uygulayabileceğimiz pek çok özellik bulunmamaktadır. Buna örnek olarak notaların süre değerleri, bazı nüans terimleri ve teknikler gösterilebilir.

Noad'ın görüşlerine ek olarak, nota okuma becerisine sahip olan amatör gitaristlerin çok sesli partileri okuyabilme ve bu partiler arası ilişkileri anlamlandırma becerilerinin artacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla deşifre becerisini geliştirmenin her düzeyde gitarist için önem arz ettiğini söylemek mümkündür.

Gitaristler için oldukça önemli bir beceri olan deşifreye yönelik çalışmaların gitar eğitimine yansımaları tarihte oldukça geç bir dönemde ortaya çıkmıştır. Tüm dünyada klasik gitar eğitiminde sıklıkla kullanılan gitar metotları incelendiğinde, deşifre eğitiminin ciddi olarak ele alındığı dönemin 20. yüzyıl olduğunu söylemek mümkündür. Bu dönemden itibaren yapılmış olan çalışmalar, günümüz klasik gitar deşifre öğretiminin temelini oluşturmuştur. Yapılan bu çalışmalar neticesinde dünyanın çeşitli ülkelerinde klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik metotlar yazılmış ve mesleki müzik eğitimi verilen kurumlarda deşifre derslerine yer verilmiştir.

Dünyada klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik bilimsel çalışmaların sayısı her geçen gün artmaktadır. Ancak ülkemizde bu konuya ilişkin çalışmalar yok denecek kadar azdır. Halen klasik gitar deşifresine yönelik bir metot yazılmadığı ve mesleki müzik eğitimi veren kurumların çok azında deşifre dersine yer verildiği düşünüldüğünde, ülkemizde bu konuya ilişkin çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiğini söylemek mümkündür.

1.1 Problem Cümlesi

Araştırmanın ana problemi “mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim görmekte olan klasik gitar öğrencilerinin deşifre becerilerini geliştirmek için nasıl bir metot oluşturulmalıdır?” sorusuna dayanmaktadır. Bu ana problemden hareketle araştırma süreci içerisinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim görmekte olan klasik gitar öğrencilerinin deşifre becerilerini artırmaya yönelik bir deşifre metodu geliştirilmeye çalışılmıştır.

1.2 Alt Problemler

Bu çalışma sürecinde aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Klasik gitar öğretmenlerinin çeşitli değişkenler temelinde gitar deşifresine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Klasik gitar öğrencilerinin çeşitli değişkenler temelinde gitar deşifresine ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Klasik gitar eğitmenleri ve klasik gitar öğrencilerinin gitar deşifresine yönelik görüşlerinde farklılıklar var mıdır?
4. Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan deşifre metodunun öğrencilerin deşifre performanslarına etkisi olmuş mudur?

1.3 Amaç

Bu tezin amacı mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki öğrencilerin klasik gitar deşifrelerini geliştirmeye yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda klasik gitar deşifresinde öğrencilerin ve uzmanların karşılaşmış oldukları problemlerin belirlenmesi ve bu problemlerin çözümüne yönelik bir metot geliştirilmesi hedeflenmiştir.

1.4 Önem

Dünyanın çeşitli ülkelerinde klasik gitar eğitimi verilmesine karşın klasik gitar deşifresine yönelik metotların azlığı dikkat çekmektedir. Ülkemizde ise klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik herhangi bir metot oluşturulmadığı yapılan literatür taraması sonucunda ortaya çıkarılan bilimsel bir gerçekliktir. Nitekim Öztutgan (2016) klasik gitar alanında en az çalışma yapılan konulardan birisinin deşifre olduğunu ve yapılacak araştırmalarda gitar alanında deşifre konusuna ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Bu araştırma neticesinde oluşturulacak olan deşifre metodunun tüm dünyadaki az sayıda deşifre kitabından biri olması ve ülkemizde bu konuda yapılacak ilk çalışma olması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca çalışma kapsamında hazırlanan deşifre metodunun diğer klasik gitar deşifre metotlarından yaklaşım ve yöntem olarak farklı özelliklere sahip olması bakımından da araştırmanın özgün bir çalışma olduğunu söylemek mümkündür.

1.5 Sayıtlar

1. Seçilen yöntem araştırmanın amacı ve konusuna uygundur.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları araştırmanın amacı ve konusuna uygundur.
3. Araştırmada kullanılan deşifre ölçeği geçerli ve güvenilirirdir.
4. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrenciler, deney sürecinde gerçek performanslarını yansıtmıştır.
5. Anket maddelerini yanıtlayan öğrenci ve eğitmenler gerçek düşüncelerini paylaşmıştır.

6. Araştırmanın tarama boyutundaki verilerin elde edildiği örneklem grubu evreni temsil etmektedir.

1.6 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü'nde öğrenim görmekte olan öğrencilerden seçilmiş 16 (8 deney, 8 kontrol) kişilik çalışma grubuyla,
2. Araştırmanın tarama aşamasında anketleri yanıtlayan 192 (34 öğretmen, 158 öğrenci) kişilik örneklem grubuyla,
3. Literatür taraması sonucu ulaşılabilen kaynaklarla,
4. Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan metotla sınırlıdır.

1.7 Tanımlar

Eğitmen: Lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda ders verme yetkisi olan ve gitar derslerine giren öğretim elemanıdır.

Öğrenci: Lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim görmekte ve ana çalgısı gitar olan kişilerdir.

Kontrpuan: "Ezgiye karşı ezgiyle karşılık verme prensibinden hareket eden, yatay çokseslilik anlayışıdır" (Uluç, 2002, s. 138).

- 1.Bölge: Klasik gitar tuşesinde, ilk dört perdenin kapsadığı alandır.
- 2.Bölge: Klasik gitar tuşesinde, 5, 6, 7 ve 8. perdelerin kapsadığı alandır.
- 3.Bölge: Klasik gitar tuşesinde, 9, 10, 11 ve 12. perdelerin kapsadığı alandır.
- 4.Bölge: Klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki bölümüdür.

İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Deşifre Nedir?

Deşifre kelimesinin sözlük anlamı “çözülmüş”, “açıklanmış” olarak belirtilmektedir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2017). Ancak müzikte önemli bir yere sahip olduğu bilinen deşifre kavramı, müzik alanında sözlük anlamında belirtildiğinden farklı bir manaya gelmektedir. Müzikte deşifre konusu pek çok kişi tarafından benzer şekilde tanımlanmış olsa da bunlardan belki de en sadesi ve anlaşılır olanı Mithat Fenmen’in yapmış olduğu tanımdır. Fenmen’e göre (1991) deşifre, “henüz çalışılmamış bir eseri ilk görüşte çalmaktır”.

2.2 Deşifrenin Tarihsel Gelişimi

Tarihi açıdan ele alındığında deşifrenin yalnızca Klasik Batı Müziği’nin bir parçası olmadığı, müzik notasyonu olan her kültürde bu olguya yer verildiği görülmektedir. Nota yazısı, tarih boyunca yalnızca sözlü kültürlerde kullanılmamış, aynı zamanda Hindistan ve Endonezya gibi doğaçlamaya dayalı çeşitli müzik geleneklerinin kullanıldığı ülkelerde de eğitim amacıyla kullanılmıştır (Parncutt ve Mcpherson, 2002). Bu bilgiye dayanarak deşifrenin doğaçlama müzik türlerinde ve müzik eğitiminde kullanım alanı bulduğunu söylemek mümkündür.

Geçmişten günümüze müzik notasyonu, kültürlere özgü farklılıklar göstermiş ve çeşitli kültürlerde farklı anlamlar kazanmıştır. Eski dönemlerde müzik notasyonundaki semboller neyin, nasıl çalınması gerektiğini kısmen göstermekteydi. Bu nedenlerden ötürü müzisyenlerin eserleri yorumlayabilmesi için notasyonla ilgili kapsamlı bilgi ve beceriye sahip olmaları gerekmektedir (Parncutt ve Mcpherson, 2002). Günümüzde de tüm dünyada standartlaşmış ve detaylı bir müzik notasyonu olmasına rağmen eserleri seslendiren müzisyenlerin belirli oranda teorik bilgi ve beceriye sahip olmaları gerekmektedir.

19.yüzyılda Felix Mendelssohn Bartholdy ve özellikle Clara Schumann gibi besteci-yorumcular günümüzde repertuvar olarak bilinen, başka bestecilere ait eserlerin iyi bir şekilde prova edilerek seslendirme geleneğini başlattılar. Bundan öncesinde yorumcuların ilk gördükleri notaları seslendirmeye (Prima Vista) alışkın oldukları ve günümüzdeki gibi bol tekrarlı provaların yapılmadığı bilinmektedir. Bunun nedenleri

arasında müzik cümlelerinin birbirine benzer yapıda olması, çoğu müziğin birkaç kereden daha fazla seslendirilmemiş olması ve bestecilerin, eserlerin orkestra müzisyenleri tarafından intihal edilmesinden korkması gibi nedenler yer almaktaydı. Tüm bu nedenlere bağlı olarak eserler sanatçılar tarafından deşifre olarak seslendirilmekteydi. Dolayısıyla bu dönemde sanatçıların, özellikle de çocuk yaşta olanların anlatılamayacak kadar gelişmiş deşifre yeteneklerine sahip oldukları düşünülmektedir (Parncutt ve Mcpherson, 2002). Günümüzde deşifre becerisi yine önemli olmakla birlikte eserlerin birden fazla kez seslendirilmesinin mümkün olması deşifreye yönelik yaklaşımı farklılaştırmıştır.

Daha önceleri birçok yarışmanın odak noktası ve müzisyenlere verilen eğitimin önemli bir parçası olan deşifre, günümüzde deşifre olarak yapılan halk resitallerinin sona ermesiyle kaçınılmaz olarak eski değerini kaybetmiştir (Parncutt ve Mcpherson, 2002).

2.3 Deşifre Çeşitleri

Müzikal anlamda deşifre Fenmen (1991) tarafından iki gruba ayrılmıştır. Bunlardan birincisi deşifre edilen eserin her notasının dikkatlice ve yavaşça ele alındığı deşifre biçimidir. İkincisi ise deşifre edilen eserin temposuna yakın bir hızda ve hatasız çalınmasına dikkat etmekten çok eserin karakter ve anlatımına dikkat edildiği deşifre biçimidir.

Fenmen'in yapmış olduğu sınıflandırmaya benzer bir sınıflandırma da Küçük tarafından yapılmıştır. Küçük'e göre (1994) deşifre "çalma deşifresi" ve "çalışma deşifresi" olarak ikiye ayrılmaktadır. Bahsi geçen iki türlü deşifre yönteminin özellikleri Küçük (1994) tarafından şu şekilde belirtilmektedir;

1. Çalma Deşifresi: "Seviyenin altında bir parçayı normale yakın bir tempoda olabildiğince az hata ile çalmaktır. Burada tartım ve parçanın yürüyüşünün bozulmamasına dikkat etmek lazımdır. Yanlış basılan sesler olursa onları düzeltmek için durulmamalı veya geri dönülmemelidir."
2. Çalışma Deşifresi: "Repertuara almak veya seviyeyi zorlayarak ilerlemek amacıyla seçilmiş eser ve etütlerin çalışılmasıdır. Burada doğru nota, doğru tartım ve doğru parmak numarası dikkat edilecek en önemli hususlardır. Çalma deşifresinin aksine çok yavaş çalışılmalı, en küçük nota, tartım ve parmak numarası hatasına dikkat etmek lazımdır".

Fenmen (1991) ve Küçük (1994) tarafından yapılan sınıflandırmalar dikkate alındığında, deşifre yönteminin, deşifrenin amacına yönelik olarak farklılık gösterdiği ortaya çıkmaktadır. Dolayısı ile bir eserin hangi amaçla deşifre edildiği önem kazanmaktadır. Örneğin; eğer repertuvara alınması düşünülmeyen bir eser üzerinde “çalışma deşifresi” yaklaşımı benimsenerek deşifre yapılırsa, deşifre yapan müzisyenin zaman ve enerji kaybı yaşamasa kaçınılmazdır. Aynı şekilde repertuvara alınmak istenen bir eser üzerinde “çalma deşifresi” yaklaşımı benimsenerek deşifre yapılırsa, eserin istenenden çok daha düşük bir performansla seslendirilmesi muhtemeldir.

2.4 Deşifrenin Boyutları

Bir müzisyenin nota okuması ve çalgı çalması gibi uzun yıllar gerektiren eylemler, beyinde çok karmaşık işlemler içermektedir. Bu süreçte müziğin temel öğelerinin kullanılması, hızlı ve etkin bir şekilde algılanması ve bu algıların görsel-motor sisteme dönüştürülmesi gerekmektedir (Çuhadar, 2008).

Bu başlık altında deşifre sürecinde gerçekleşen karmaşık işlemler sırasıyla, ayrıntılı olarak ele alınmış ve deşifre süreci detaylı olarak açıklanmaya çalışılmıştır. Yapılan literatür taramasına bağlı olarak deşifrenin öğrenme, okuma ve seslendirme olmak üzere üç temel boyuttan oluştuğunu söylemek mümkündür.

2.4.1 Öğrenme

Hangi deşifre türü tercih edilirse edilsin, deşifre yapılabilmesi için öncelikle birtakım müzikal bilgilerin daha önceden öğrenilmiş olması gerekmektedir. Bu anlamda deşifrenin ilk aşamasının öğrenme olduğunu söylemek mümkündür. Erden ve Akman (2014) öğrenmenin eski çağlardan beri filozoflar ve bilim adamları tarafından farklı şekillerde tanımlanmaya çalışıldığını ancak günümüzde birçok uzman tarafından yaşantı ürünü, kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlandığını belirtmişlerdir.

Öğrenme insan beyninde bilgiyi işleme fonksiyonu sağlayan bir seri işlemler bütünü olarak kabul edilir. Buna göre, insanlar bilgiyi alırlar, depolarlar, geri getirirler ve bu bilgilere dayanarak karar verirler. Bu süreç bir bütün olarak ele alındığında bir bilgisayarın işleme şekline benzetilebilir (Öztürk ve Kısaç, 2017).

Öğrenme işleminden sonra belki de en önemli konu notaların okunmasıdır. Lehmann ve Kopiez’e göre (2009) nota okumayı yeni öğrenen müzisyenler, yazıları okumayı yeni öğrenen kişilerle benzer problemlerin üstesinden gelmek zorundadır. Nota

okumayı öğrenen bir kişinin tıpkı harfleri okumayı öğrenen biri gibi bazı sıkıcı sembolleri seslerle eşleştirmesi gerekmektedir. Gerek nota, gerekse yazı okumak konusunda uzman olan bir kişi, bu eşleştirme işlemini otomatik olarak yapar. Bu bağlamda nota okuma süreci ile yazıları okuma sürecinin benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Öğrenme temelde iki yaklaşımla açıklanmaya çalışılmaktadır. Bunlardan biri davranışçı yaklaşım, diğeri ise bilişsel yaklaşımdır. Davranışçı yaklaşım içebakış biçimindeki kişisel verilere dayanmaktadır. Bu yaklaşımda kişi kendi algı ve duygularını dikkatle irdeleyerek öğrenmeyi açıklamaya çalışmaktadır. Davranışçı Yaklaşım öğrenmeyi canlı varlığın organlarındaki değişiklikleri dikkate almadan uyarıcı ile davranış arasında bağ kurarak açıklamaya çalışır (Selçuk, 1996). Davranışçı yaklaşımla deşifre konusu ele alındığında deşifre yapan kişinin öğrenme süreci, kişinin notaları okuması ve bir müzik aleti üzerinde seslendirmesi ile sınırlıdır. Bilişsel yaklaşımda ise insan zihninin çevreden gelen uyarıcıları etkin bir biçimde işlediği ve onları yeni biçimlere dönüştürdüğü düşüncesi hakimdir. Bilişsel yaklaşım, yalnızca uyarıcı ile davranış arasında bağ kurmanın yeterli olmadığını, bu süreçte zihinde ve bedende meydana gelen değişikliklerin de açıklanması gerektiğini savunur. Bilişsel yaklaşıma göre yine deşifre süreci ele alındığında, deşifre yapan kişinin notaları okuması ve bir müzik aleti üzerinde seslendirmesi zihinsel (notaların göz tarafından algılanması, sinyallerin beyne gönderilmesi v.b.) boyutta ele alınır. Günümüzde özellikle karmaşık insan davranışlarını anlamada bilişsel yaklaşım önem kazanmıştır (Selçuk, 1996).

Bilişsel olarak öğrenme, bireylerin zihinsel yapılarında meydana gelen değişimlerle açıklanmaktadır (Selçuk, 1996). Bunlar beyinde meydana gelen birtakım kimyasal, elektriksel değişiklikler ve sinir sisteminde meydana gelen sinaptik değişimlerdir. Uzmanlar, öğrenmenin nöronlar arasında birtakım yeni bağlar kurulmasına, tekrar ve alıştırmaların da bu bağların kuvvetlenmesine yol açtığını ileri sürmektedirler (Kılıç, 2017). Wolf (1975) deşifre yapmanın görme ve hareket becerileri başta olmak üzere en az iki beceriden oluşan karmaşık bir süreç olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla deşifre ile ilgili öğrenme sürecinin açıklanmasında, karmaşık insan davranışlarını anlamlandırmada tercih edilen bilişsel yaklaşımdan yararlanılmasının daha uygun olacağını söylemek mümkündür.

2.4.2 Okuma

Karaçay'a göre (2011) okuma, gözlerin yazılı harfleri algılamasıyla başlar. Bu süreçte gözler sayfa üzerinde soldan sağa doğru ilerlerken "spazdomik hareket" adı verilen ve saniyede dört ya da beş defa tekrarlanan çok kısa süreli duraklamalarla bir tarama işlemi gerçekleştirir. Bu hareketin nedeni gözün görmesini sağlayan "retina" adı verilen bölgenin yalnızca merkez kısmında küçük yazıları algılayabilecek hücre yapısının bulunmasıdır. Bu yapının sonucu olarak yalnızca görme alanımızın merkezine denk gelen yazıları net bir şekilde görebiliriz. Bunun haricindeki yazıları görebilsek bile okumamız mümkün değildir.

Göz kaslarının gözleri satırdaki bir noktaya sabitleştirdikten sonra ortaya çıkan bölge "aktif görme alanı" olarak adlandırılır. Bu alan göz ile gözün anlık bakışı sırasında kavradığı sözcükler arasında oluşan alandır (Richaude, Gauquelin ve Gauquelin, 1990). Yalçın'a göre (2002) bu bölge içerisinde kalan tüm yazı, şekil ve grafikler net olarak görüntülenerek beynimizin görme merkezine ulaştırılır. Spazdomik hareket, yazıları gözün netlik alanının merkezine getirmemize ve onları net bir şekilde okuyabilmemize yarar. Kurudayıoğlu'na göre (2011) göz kasları sayesinde oluşan bu hareketler okumanın temelini oluşturan fiziksel unsurlardan biridir.

Göz kaslarının spazdomik hareketin oluşmasındaki rolünün yanı sıra başka görevleri daha vardır. Bu kaslar aynı zamanda gözün okuma sürecindeki her duruşunda gözlerimize 13 ila 19 derece arasında bir açı yaptırmaktadır (Yalçın, 2002). Göz kasları ayrıca göz ile okuma metni arasındaki açığı da ayarlamaktadır. İdeal olarak 70 derece kabul edilen bu açı 50-80 derece arasında olmalıdır (Kadıoğlu, 2004). Her ne kadar göz kasları, ideal açının ayarlanması konusunda okuyucuya yardımcı olsa da okuyucunun metnin bulunduğu düzlemi ya da oturuşunu belirtilen değerleri dikkate alacak şekilde düzenlemesi de son derece önemlidir. Kurudayıoğlu (2011) gözlerin okuma esnasında birbiri ve okuma nesnesi ile yapmış olduğu açıları "netlik açısı" olarak tanımlamaktadır. Göz kasları tarafından yerine getirilen bu görevlerin yine okuma eylemine yönelik fiziksel bir hareket olduğunu söylemek mümkündür.

Kurudayıoğlu (2011) okumanın fiziksel unsurlarının sağlıklı bir biçimde oluşmasından sonra, ikinci ve daha karmaşık bir aşamanın başladığını belirtmektedir. Bu aşama okumanın beyin ile ilgili kısmını oluşturan zihinsel aşamadır. Karaçay'a göre (2011) bu süreçte öncelikle kağıt üzerindeki yazı ya da şekillerden yansıyan fotonlar retinaya ulaşır. Fotonlar retinaya ulaştığında kağıt üzerindeki yazı ya da

şekillere ait bilgi retinadaki nöronlar tarafından beynin görme merkezine ulaştırılır. Bu bilgi görme merkezine bir bütün olarak değil, sayısız parçalara ayrılmış olarak iletilir. Görme merkezi bu bilgileri tekrar birleştirir.

Görme merkezinde birleştirilen bilgiler tanıma merkezinde tanımlanır. Tanıma aşamasında görüntü merkezinden gelen yazı ve semboller yalnızca kendine özgü anlamları ile tanımlanır. Örneğin: “zarf” kelimesi tanımlanırken, önce sırasıyla “z”, “a”, “r” ve “f” harfleri tek tek tanımlanır. Bu sembollerin birleşiminden oluşan “zarf” nesnesi henüz kavranmamıştır. Kurudayıoğlu’na göre (2011) grafik, yazı, çizim vb. şeylerin her birinin özelliklerini hızla birbirinden ayırarak tanımlama becerisi beynimizin bu merkezinde oluşmaktadır. Görüntü tanıma merkezinden gelen bilgiler, imajlar veya semboller beynin görüntü yorum alanında kavranır. Bu alana tanımlanmış olarak gelen görüntülerle ilgili daha önce edindiğimiz bütün bilgiler karşılaştırılır. Daha önce verilmiş olan “zarf” kelimesinden yola çıkılırsa; tanımlanmış olan harfler burada anlamlandırılır ve “zarf” ile ilgili tüm bilgiler karşılaştırılır. Bu süreç sonunda içerisine mektup konulan bir nesne olan “zarf” ya da dilbilgisi derslerinde öğretilmiş olan “zarf” gibi anlamlı çağrışımlar olması muhtemeldir.

Okumayla ilgili olarak buraya kadar gerçekleşen tüm basamaklar beynin okuma merkezinde sonlanır ve bu süreç sessiz olarak okuyabilmemize olanak sağlar (Kurudayıoğlu, 2011). Yalçın’a göre (2002) eğer okuma işlemi sesli olarak yapılacaksa okuma merkezindeki işlemler konuşma merkezine aktarılır. Konuşma merkezi, beynin psikomotor hareketlerden sorumlu alanını harekete geçirerek okuduğumuz yazının diyafram, göğüs kafesi, ses telleri, dil, diş ve dudaklar gibi konuşma organlarımız tarafından sesli olarak dışa vurulmasını sağlamaktadır. Okuma işleminin son aşaması olan seslendirmede diyafram, göğüs kafesi, ses telleri, dil, diş ve dudaklar gibi konuşma organlarımız kullanıldığından bu sürecin bir bölümünün okumanın fiziksel boyutuyla ilişkili olduğu söylenebilir.

2.4.3 Seslendirme

Deşifre sürecinin diğer boyutlarından biri ise okunup algılanan notaların çalgılar üzerinde seslendirilmesidir. Bu süreçte çalgıların yapısal özelliklerine göre parmak, kol, bacak, bilek gibi vücudumuzun çeşitli bölümlerinin mekanik hareketleri sıklıkla kullanılmaktadır. Buna paralel olarak tıpkı okuma sürecinde olduğu gibi notaları seslendirmenin zihinsel boyutu da mevcuttur.

Karaçay, (2010) birçok bölümden oluşan insan beyninin hareketle ilgili olan kısmının “motor korteks” olduğunu belirtmektedir. Dolayısı ile okuduğumuz notaları herhangi bir çalgı üzerinde seslendirirken hareket ettirdiğimiz uzuvların temelde beynin motor korteks alanına bağlı olduğunu söylemek mümkündür.

Motor korteks, kontrol ettiği kaslara, yapısal özelliklere bağlı olarak birbirinden ayrılan Primer Motor Korteks, Premotor Korteks ve Supplemter Alan olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Primer Motor Korteks: Bu bölgenin nöronlarının çoğu, konuşma, mimik hareketleri, el ve parmak hareketleri gibi insana özgü en üst düzeyde ve hızlı fonksiyonları yapan kaslara aittir. Premotor Korteks: Premotor Korteks'te gövde ve bacak kaslarına ait nöron grupları bulunur. Bu korteks aynı zamanda otomatik ve öğrenilmiş motor hareketlerimizden sorumludur. Supplemter Motor Alan: Supplemter alan başlıca, art arda yapılan motor hareketlerin programlanmasında rol oynar. Ellerin kavrama hareketleri ve rotasyonu, ses çıkarma, gözlerin pozisyonu, esneme gibi fonksiyonlar bu bölgeye ait fonksiyonlardır (Motor Fonksiyonun Kortikal Seviyelere Ait Kontrolü, 2012). Motor Korteks içerisinde zihinsel olarak planlanan hareket düşüncesi (parmak, el, kol, gırtlak vb. uzuvları hareket ettirme isteği) icra ettiğimiz çalgıyı seslendirebilmemiz için ilgili uzuvlarımıza iletilir. Bu aşamayı çalgı çalmanın fiziksel boyutu olarak adlandırmamız mümkündür. İstemli hareketlerin beyinden vücuda aktarılmasını sağlayan sisteme “Somatik Sinir Sistemi” adı verilmektedir. Somatik Sistemi, Spinal Sinirler, Kraniyal Sinirler ve Ortak Sinirler den oluşur. Spinal Sinirler: Omurilikte duyuşsal ve motor komutları ileten çevresel sinirlerdir. Kraniyal Sinirler: Koklama, görme, duyma, tatma gibi beyin sapı dışında bulunan bilgileri iletmeye yarayan sinirlerdir. Ortak Sinirler ise duyuşsal giriş ve motor çıkış bilgilerini birlikte taşıyan sinirlerdir. Somatik Sinir Sistemi, vücuttaki refleks hareketleri kontrol eden kaslar dışındaki tüm çizgili kaslarla bağlantılıdır ve bu kasların kontrol edilmesine olanak sağlar (Somatik Sinir Sistemi, 2015).

Somatik Sinir Sistemi vasıtasıyla aktarılan hareket sinyalleri vücudun hareket sistemine iletilir. Tunçel, Aydın ve Zeytinoğlu'na (2006) göre iskelet, eklem ve kaslardan oluşan, insana hareket etme olanağı sağlayan sisteme “hareket sistemi” denir.

Kemikler ve eklemler yalnız başlarına hareket edemezler. Bir hareketin gerçekleştirilebilmesi için kaslara ihtiyaç duyulur. Kaslar istenen hareketin

gerçekleştirilebilmesi için gereken kuvveti sağlarlar. Aynı zamanda kaslar aldıkları uyarılara bağlı olarak kasılma ya da gevşeme tepkisi verirler. Bu kasılma ve gevşemeler, kemik, eklem ve kıkırdaklar yardımıyla önemli görevleri yerine getirirler (Tunçel, Aydın ve Zeytinoğlu, 2006). Böylelikle zihinde başlamış olan hareket istemi, karmaşık bir süreçten geçerek fiziksel boyuta aktarılır ve çeşitli uzuvlarımızı hareket ettirebilmemize olanak sağlar.

Seslendirme aşamasında, iskelet sistemi ve beyindeki psikomotor alanlarda gerçekleşen süreçle paralel olarak daha önceden hafızamıza kaydettiğimiz bilgileri de kullanma ihtiyacı duyarız. Öztürk ve Kısaç'a göre (2017) dış çevreden gelen uyarıcıların bilgi formuna dönüştürüldüğü, bu formların anlamlı yapılar halinde işlenip daha sonra kullanılmak üzere saklandığı yere "bilgi depoları" adı verilmektedir.

Bilgi depoları Korkmaz ve Mahiroğlu'na (2007) göre kabaca ve kolay anlaşılacak şekilde sınıflandırıldığında uzun süreli ve kısa süreli bellek olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Kısa süreli bellek sınırlı miktardaki bilgiyi kısa süreli depolama görevini üstlenir. Bu bellek türünde bilgiler genellikle görsel ve işitsel olarak depolanır. Bilgilerin bu bellekte tutulma süresi yaklaşık olarak 15-20 saniye kadardır. Bu süre içerisinde işlenerek uzun süreli belleğe gönderilmeyen bilgiler unutulur. Uzun süreli bellek ise sürekli bellek deposu olarak kabul edilir. Kısa süreli bellekte işlenmiş olan bilgiler, uzun süreli belleğe gönderilerek burada depolanır. Uzun süreli belleğin depolama süresi sınırsız olarak kabul edilir. Burada bir kez depolanan bilgiler hiçbir zaman kaybolmaz. Yalnızca bilgilerin geri getirilmesiyle ilgili sorunlar yaşanabilir (Öztürk ve Kısaç, 2017). Uzun süreli depolanan bilgiler sürekli olarak bu bellekte sabit durmazlar. Bu bilgiler ihtiyaç duyulması halinde uzun süreli bellekten kısa süreli belleğe aktarılır ve burada kullanılır. Bilgilerin uzun süreli bellekten kısa süreli belleğe aktarılması işlemi "geri getirme" ya da "hatırlama" olarak adlandırılır.

Deşifre yapan bir kişinin, nota süreleri, notaların dizek ve çalgı üzerindeki yerleri, tempo ve gürlük terimleri gibi daha önceden öğrenilmiş bilgileri, uzun süreli bellekte depoladığı ve depolanmış bu bilgileri kullandığı düşünüldüğünde sıkça hatırlama işlemi yapıldığını söylemek mümkündür.

2.5 Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi bir kişiye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, kişinin müziksel davranışlarını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı

olarak değiştirme ya da kişinin mziksl davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma, bireyin mziksl davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak geliştirme sürecidir (Uçan, 2005). Kişilerdeki bu müzikal değişimlerin ve gelişimin sağlanabilmesi için amaca yönelik olarak hazırlanmış bir müfredata ihtiyaç duyulmaktadır.

Varış (1988) ğrenme-öğretme süreçleri ile ilgili etkinlikleri kapsayan, bir okulu bitirmek ya da bir alanda uzmanlaşmak için okunması gereken ders ve konuları kapsayan müfredatları “ğretim programı” olarak tanımlamıştır. Öğretim programları ve bu programlara yönelik olarak hazırlanmış planlar her alanda olduğu gibi müzik alanında da kişilere kazandırılmak istenen bilgi ve becerilere göre belirlenir. Bu nedenle kişilere verilmek istenen müzikal bilgi ve becerilerin, verilmek istenen eğitim türü ile paralellik göstermesi gerektiği söylenebilir.

Müzik eğitiminin  temel türü bulunmaktadır. Bunlar genel, özenen ve mesleki müzik eğitimi olarak isimlendirilmektedir. Genel müzik eğitimi, her düzeyde, her aşamada, her yaşta, herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli olan asgari müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. zenen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalına amatörce ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir mziksl katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli mziksl davranışlar kazandırmayı amaçlar. Mesleki müzik eğitimi ise müzik alanının bir kolunu ya da dalını kendisine meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, müziğe belli derecede yetenekli kişilere yönelik olup, mesleğin gerektirdiği mziksl davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005).

Her ne kadar müzik eğitiminin birbirinden farklı amaçlara hizmet eden farklı türleri olsa da Uçan’a göre (2005) müzik eğitiminin temelini oluşturan ieriksl konular vardır. Bu konular mziksl işitim (kulak eğitimi), ses eğitimi, çalgı eğitimi, mziksl devinim ve ritim eğitimi, müzik bilgisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi, beğeni eğitimi, mziksl kişilik eğitimi, mziksl duyarlılık eğitimi, mziksl iletişim ve etkileşim eğitimi, mziksl kullanım ve yararlanma eğitimi olarak sınıflandırılabilir. Uygulamada ya da mfredatlardaki küçük farklılıklar haricinde müzik eğitimi alan bir kişinin hangi tür müzik eğitimi alırsa alsın Uçan’ın bahsetmiş olduğu konularda belli oranda eğitim almış olması beklenir. Anılan konularda yetkinlik düzeyinin, bireylerin almış olduğu müzik eğitimi türüne göre farklılık gösterdiğini söylemek mümkündür.

Örneğin; müzik eğitiminin temelini oluşturan konularda bilgi ve birikim düzeyinin, genel müzik eğitimi alan kişiler ile kendi isteği ile müzik eğitimi alan özengenlerde farklılık gösterdiği söylenebilir. Müziği kendisine meslek edinmiş ve mesleki müzik eğitimi alan kişilerde ise müzik eğitimi oluşturan içeriksel konuların en yüksek düzeyde ele alınması gerekmektedir.

2.6 Klasik Gitar Eğitimi

Müzik eğitiminin alt boyutlarından çalgı eğitimi içerisinde yer alan klasik gitar eğitimi, klasik gitara ilgi duyan ve onu çalmak isteyen kişilere, bu amaca yönelik bilgi ve becerileri kazandırma süreci olarak nitelendirilebilir. Klasik gitar eğitiminde sıklıkla metotlardan yararlanılmaktadır. Metotlar, yıllar boyunca nesiller arası bilgi aktarımına dayalı klasik gitar icra yöntemlerinin, yazılı kaynaklara aktarılması ile klasik gitar eğitiminin önemli bir parçası olmuştur. Metotlar, klasik gitar çalmayı öğrenmek isteyen bir kişiye, uzun yıllar boyunca deneme-yanılma yoluyla elde edilen bilgilere kısa yoldan ulaşma, devraldığı bu bilgileri ve teknikleri geliştirme imkânı sağlamaktadır (Öztutgan, 2015). Dolayısıyla metotların klasik gitar eğitimi sürecinde gerekli olan bilgileri içerisinde barındırdığı söylenebilir.

Eğitim sürecinin ilk aşaması, gitar icrası için gerekli olan tutuş-oturuş pozisyonunun doğru bir biçimde kazandırılmasıyla başlar. Sonrasında parmakların esnekliği, sağ ve sol el koordinasyonunun sağlanması, eser çalışma yöntemleri, çalışma disiplini, eser dinleme ve yorumlama gibi davranışların kazandırılması şeklinde devam eder (Akçay, 2011).

Parkening ise (1997, 1998) yapmış olduğu çalışmada klasik gitar eğitiminde kazandırmaya çalıştığı beceri ve bilgileri birkaç gruba ayırmıştır. Bu gruplar gitarın bölümleri, tutuş-oturuş, gitarın akordu, sağ el çalışmaları ve sağ ele yönelik teknikler, sol el çalışmaları ve sol ele yönelik teknikler, müzik notasyonu, ezber, tırnaklar, tını üretimi, müzikal işareti ve terimler (gürlük, tekrar işareti vb.), müzik teorisi, deşifre olarak sınıflandırılabilir.

Parkening'in (1997, 1998) belirtmiş olduğu başlıkların yalnızca ana unsurlar olduğu ve bu unsurlara bağlı birçok alt boyut bulunduğu düşünüldüğünde klasik gitar eğitiminin oldukça kapsamlı bir süreci içerdiğini söylemek mümkündür. Böylesine kapsamlı ve karmaşık becerilerin öğrencilere aktarılması aşamasında tek bir metot yeterli olmayabilir. Bu nedenle eğitim sürecinde birden fazla metot kullanımı sıkça

karşılaşılan bir durumdur. Hatta bazı teknik davranışların kazandırılması için, yalnızca o teknik davranışa yönelik yazılmış metotlar da vardır.

2.7 Deşifre Eğitimi

Müzik eğitiminin en temel konularından birisi nota öğretimidir. Nota okumayı bilen herkes nota okuduğu, notaya bağlı olarak şarkı söylediği ya da notaya bağlı olarak herhangi bir müzik aleti çaldığı sürece bilinçli ya da bilinçsiz olarak deşifre yapmaya başlar. Dolayısıyla deşifre eğitiminin hem özengen hem de mesleki müzik eğitimi alan bireyler için gerekli olduğunu söylemek mümkündür.

Uçan'a göre (2005) ülkemizde genel müzik eğitimi çoğunlukla anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde verilir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ilkokul ve ortaokullara yönelik olarak hazırlanmış olan Müzik Dersi Öğretim Programı incelendiğinde, nota öğretiminin ilkokul üçüncü sınıfta başladığı görülmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017). Bu bilgiye dayanarak özel kurum ve kuruluşlarda daha küçük yaşta müzik eğitimi alan öğrenciler hariç, ülkemiz okullarında müzik eğitimi alan öğrencilerin genel olarak deşifre kavramıyla ilkokul üçüncü sınıfta tanıştıklarını söylemek mümkündür. Ancak bu öğrencilere belli ölçüde nota eğitimi ve çalgı eğitimi verilmesine karşın, karmaşık eserler seslendirmedikleri için olsa gerek müfredatta deşifre ve deşifre eğitimine yönelik herhangi bir konu bulunmamaktadır.

Deşifre eğitimi, ülkemizde genellikle mesleki ve özengen müzik eğitimi veren kurumlarda, çalgı eğitimi alan öğrencilere yönelik olarak verilmektedir. Ülkemizdeki bazı istisnalar haricinde çoğu müzik kurumunda deşifreye yönelik ayrı bir ders olmadığından deşifre eğitimi genellikle çalgı dersleri içerisinde verilmektedir. Çalgı derslerinde, öğrencilerin eserleri çalgı üzerinde en iyi şekilde seslendirmesi ve yorumlaması hedeflendiğinden, bu süreçte öğrencilere çoğunlukla çalışma deşifresine yönelik bir eğitim verildiğini söylemek mümkündür. Böyle bir eğitim sürecinde pasajların seslendirileceği pozisyonlar, parmak numaraları, eserin formu, eserin armonik ve melodik analizi, döneme ait icra teknikleri, eser içerisindeki gürlük ya da ifade terimleri gibi konular detaylı olarak ele alınır (M. Gürgün, Görüşme, 16 Mart 2017).

Küçük'e göre (1994) yeterince çalışıldığı halde bir eserin seslendirilmesi aşamasında hiç beklenmedik yerlerde hata yapmanın en önemli sebeplerinden birisi düzensiz ve disiplinsiz şekilde yapılmış deşifredir. Dolayısıyla çalışma deşifresi yapılırken aceleci

davranmak yerine, deşifre sürecini geniş bir zaman dilimine yaymanın daha doğru bir yaklaşım olduğunu söylemek mümkündür.

Çalgı dersleri ya da deşifre derslerinde eğitmenin önceliğine bağlı olarak çalma deşifresine yönelik çalışmalar yapılabilmektedir. Çalma deşifresi için çok daha kısıtlı bir süre gerektiğinden çalışma deşifresinden daha farklı bir yol izlenmesi de bir zorunluluk haline gelmektedir.

Deşifre (çalma deşifresi) yaparken esere yönelik herhangi bir ön hazırlık yapılmadığından hata yapılması muhtemeldir. Bu nedenle deşifre yapılmadan önce bir hazırlık yapılması gerekir. Deşifre anından önce ön hazırlık yapılması, eseri tanıma süresini azaltır ve daha doğru bir deşifre yapılmasına yardımcı olur. Yetkin bir müzisyen deşifre esnasında bir eseri çok hızlı bir şekilde tarayarak onu inceler. Koşullara bağlı olarak ön hazırlık için yapılan bu tarama işlemi 5 saniye ya da 5 dakika sürebilir. Bu süre bir eseri öğrenmek için çok kısadır. Dolayısıyla bir eseri deşifre etmeden önce bir ön hazırlık yapılması gerekmektedir (Vahila, 1987).

Vahila'ya göre (1987) bir eseri seslendirmeden önce yapılan ön hazırlık taramasında eserin hangi anahtarda yazıldığına ve varsa anahtar değişikliklerine, eserin hangi ölçü biriminde olduğuna, ölçü değişikliklerine, eserin yapısına (tekrar işaretleri, d. s. , d. c. , coda, melodi partisindeki desen, armonik yapı ve ritim vb.), yazılmış olan akorların seslerine (eğer tüm akorları okuyacak zamanınız yoksa, sizin için önem arz edenlere), aniden yükselen ya da alçalan melodi hatlarına, karmaşık ritimlere, büyük aralıklı atlamalara, gürlük, ifade terimleri ve cümlelere, özel efektelere (pizzicato v.b) dikkat edilmelidir. Çalma deşifresine yönelik bir eğitimde, öğrenciye Vahila'nın belirtmiş olduğu konulara yönelik beceriler kazandırılmaya çalışıldığını söylemek mümkündür. Deşifrenin temel başlıkları olarak nitelendirilebilecek olan bu konular her icracı için yol gösterici olsa da her çalgı için, o çalgının özelliklerine bağlı olarak birtakım farklılıklar gösterebilir.

2.8 Klasik Gitarda Deşifre

Eser seslendirme ve eser çalışmanın en temel aşaması olarak nitelendirilebilecek olan deşifre, klasik gitar eğitimi ve icrasında, üzerinde titizlikle durulması gereken unsurlardan birisidir (Önder ve Yıldız, 2008). Klasik gitarda deşifre konusunun bu denli önemli olmasının başlıca nedeni, gitarın yapısal özelliğiyle doğrudan ilişkilidir. Bu özellikler sağlamış olduğu kolaylıklar ve yararların yanı sıra birtakım zorlukları da

beraberinde getirmektedir.

Bilge'ye göre klasik gitarda deşifreyi zorlaştıran birçok unsur olsa da bunlardan belki de en önemlisi aynı notanın gitar tuşesi üzerinde birden fazla yerde bulunmasıdır (E. Bilge, Görüşme, 25 Nisan 2017). Akbulut (2014) bu durumu piyano örneğiyle şöyle açıklamaktadır; Piyano tuşesi üzerinde notalar tek bir eksen üzerinde hareket eder ve bu eksen üzerinde soldan sağa tizleşir, sağdan sola pesleşir. Ayrıca müziği oluşturan her notanın piyano tuşesi üzerinde tek bir karşılığı vardır. Gitar tuşesinde ise bazı notaların birden fazla pozisyonda yer alması notaların yatay, dikey ve yanal olmak üzere üç ekseninde hareket etmesine neden olur. Dolayısıyla bu durum klasik gitarda deşifre yapmayı daha karmaşık bir hale getirir. Bu nedenle genel deşifre kurallarına ek olarak klasik gitarda deşifre yapılırken seslendirilecek olan notanın hangi pozisyonda, hangi telde ve hangi parmakla seslendirileceğine de dikkat edilmesi gerekir.

Klasik gitarda aynı notanın farklı pozisyonlarda bulunmasından kaynaklanan karmaşıklığın nispeten çözümlenebilmesi için notasyonda bulunan parmaklandırma (fingering), tel numaraları, bare işaretleri gibi çeşitli işaret ve rakamlardan sıklıkla yararlanır. Özellikle çalma deşifresinde yapılan ön hazırlık aşamasında, bu işaretlerin hızlıca gözden geçirilmesinin, yaşanabilecek tereddütlerin aza indirgenmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Bilge ve Gürgün'e (2017) göre klasik gitarın yapısal özelliklerinden kaynaklanan dezavantajlardan bir diğeri ise gitarın akort sisteminin simetrik olmamasından kaynaklanır. Klasik gitarın standart akordu, ikinci ve üçüncü tel arasındaki aralık (büyük 3'lü) hariç diğer tellerin birbirine eşit aralıklara (tam dörtlü) ayarlanması şeklinde oluşturulmuştur. İkinci ve üçüncü tel arasındaki bu aralık farklılığı, gitar tuşesindeki simetriyi bozmakta ve nota yerlerinin bulunmasını güçleştirmektedir. "Yaylı çalgıların tuşe yapısı, aynı notanın farklı pozisyonlarda tekrarlaması açısından gitara benzer. Ancak akort sisteminin gitardan farklı olarak simetrik olması, yaylı çalgılarda nota yığınlarının oluşturduğu kalıpların değişime uğramadan yatay, dikey ve çapraz olarak hareket etmelerine olanak tanır. Gitarda ise, bir müzik kalıbının farklı bir konuma aktarılması farklı bir tasarım gerektirir" (Akbulut, 2014). Dolayısıyla herhangi bir akor kalıbını deşifre etmeye çalışan bir gitaristin bahsi geçen farklı tasarımlara hâkim olması gerekmektedir.

Klasik gitarın çok sesli müziğe elverişli bir enstrüman olması, müzikal anlamda bir zenginlik olarak nitelendirilirken, bu durumun getirmiş olduğu bazı problemlerin

olduğu da bilinmektedir. Bu problemlerden belki de en önemlisi tek dizek içerisine sıkıştırılmış olan birden fazla partiyi okumanın getirdiği zorluktur. Schyga'ya (2000) göre gitar müziği genellikle sapları yukarı doğru olan melodi partisi ve sapları aşağıya doğru olan bas partisinden oluşur. Bu müziğin iki partiden fazlasını içerdiği durumlarda da deşifre zorlayıcı olabilir.

Klasik gitarın yapısal özelliklerinden kaynaklanan farklılık ve zorluklar gitar tuşesini anlaşılması zor, karmaşık bir hale getirmektedir. Dolayısıyla deşifre yaparken temel unsur olan okunan notanın gitar tuşesine aktarılması konusunda büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu durum klasik gitaristlerin deşifre konusunda daha fazla efor ve vakit harcamasına neden olurken, çalma deşifresinden kaçınarak çalışma deşifresini tercih etmelerine ve eserleri notalara bakarak değil ezberleyerek seslendirmelerine yol açmaktadır. Öğrencilerin bu yaklaşımının deşifre yeteneklerinin gelişmesine engel olduğu hatta mevcut yeteneklerinin de yitirmesine yol açtığı düşünülmektedir. Klasik gitarda deşifre becerisinin ilerletilebilmesi ya da bu becerinin korunabilmesi için bazı özel çalışmalar yapmak gerekmektedir.

Deşifre becerisinin geliştirilebilmesi için günlük pratik yapmak oldukça önemlidir. Deşifre yeteneğini geliştirmenin bazı aşamaları vardır: İlk olarak parçayı çalmadan önce 1 dakika kadar göz gezdirmek, hata yapılsa bile devam etmek ve sabit bir tempoyu sürdürmek gerekmektedir (Braid, 2001). Duncan'a (1993) göre deşifrede tuşeyi algılama durumunun geliştirilebilmesi için yavaş ve alçak sesle çalmak gerekir. Çalmaya elverişli hızdan daha hızlı çalmakta bir yarar yoktur.

Deşifre yaparken öncelikle parçanın solfejini okumak yerinde olacaktır. Çalarken hatalara karşı duyarlı olmak, fakat aynı zamanda bazı hataların diğerlerinden daha ciddi olduğunun farkında olmak gerekmektedir. Eğer bazen bir notada hata olursa fakat duraklama olmuyorsa çalma sürdürülmelidir. Bu durum devam etme alışkanlığı kazandırır. Fakat bir hatadan sonra durma alışkanlığı varsa veya aynı hatalar tekrar ediliyorsa ciddi bir sorun var demektir (Shearer, 1990).

Her hafta deşifreye biraz zaman ayırmak gerekir. Çalışılacak parçayı sessizce okuyarak ve zihinsel olarak parmaklandırma yaparak gitar olmaksızın yeni parçaları deşifre etmek faydalı olacaktır. Çalış stilini objektif olarak kontrol altında tutmak için ara sıra kayıt yapılması önemlidir. Topluluk (ensemble) müziği yapmak için fırsat kollamak ve bu fırsatları değerlendirmek deşifrenin gelişimine katkı sağlayacaktır. (Duncan, 1980).

Shearer'e (1990) göre iyi eğitilmiş deşifreciler ileriye okur, çalarken ortaya çıkan problemleri çözerler. Çünkü onlar yine deşifre kabiliyetlerini geliştirmek isterler. Onlar problemlerini yavaş ve tasarlayarak çözerler. Ön okuma gözde canlandırmayı gerektirir. Gözde canlandırma ise hata ve karışıklığı en aza indirmenin anahtarıdır. Gözde canlandırma, gitar olmaksızın müziği okuma anlamına gelmektedir. Bu yaklaşım gerçekte gitarla çalışıyormuş gibi parmaklarınızın müzik yoluyla gelişmesini sağlayacaktır.

Parkening'e (1998) göre klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik bazı yaklaşımlar uygulandığında ilerleme kaydedilebilir. Öncelikle mükemmel olmaya çalışmadan ve materyaller elverdiği ölçüde parçayı sayısal olarak pratik etmek, parçaları doğru çalmaya elverişli, mümkünse yavaş bir tempoda çalmaya çalışmak, zor ritimleri ayırarak çalışmak, sürekli ileriye bakmak ve geri dönmek, ne yaptığını düşünmek yerine ne yapacağını düşünmek, hatalara karşı daha toleranslı olmak, kendi deşifre egzersizlerini yaratmak, bazı zorlanılan notaları not etmek ve tuşede farklı pozisyonlarda onları çalmaya çalışmak, gitar parmaklandırmasını içermese de benzer anahtar ve aralıklarda yazılmış olması nedeniyle klarinet ve keman metotlarını incelemek ve bir topluluk içerisinde müzik yapmayı denemek sırasıyla deşifrenin gelişimine katkı sağlayacak unsurlar arasındadır.

2.9 Deşifreyi Etkileyen Faktörler

Müzisyenler arasında, deşifre becerisine yönelik birtakım bireysel farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların olası nedenleri, deşifreyi iyi veya kötü yapan etkenler, araştırmacıların en çok merak ettikleri sorulardan biri olmuştur (Uyan, 2012). Deşifre bu özellikleri dolayısıyla pek çok çalışmaya konu edilmiş, anılan yönler aydınlatılmaya ve yaşanan problemler çözümlenmeye çalışılmıştır. Bu başlık altında deşifreyi etkileyen faktörler ele alınarak, müzisyenler arasındaki deşifre becerisine yönelik farklılıkların olası nedenleri ve deşifre sürecinde karşılaşılabilecek bazı problemlerin nedenleri araştırılmıştır.

Deşifrenin, insan beyninin, organlarının, kas ve sinir sisteminin aktif olarak kullanıldığı karmaşık bir süreç olduğu düşünüldüğünde, deşifreyi etkileyebilecek birçok faktör olduğunu söylemek mümkündür. Bireysel deşifre becerilerindeki farklılıkların deşifreyi etkileyen bu faktörlerden kaynaklandığı söylenebilir. Deşifre öğrenme, okuma ve seslendirme olmak üzere üç farklı etkene göre değişiklik

göstermektedir.

2.9.1 Öğrenmeye Yönelik Değişkenler

Deşifreye etki eden öğrenme unsuru, içerisinde çok farklı değişkenleri barındırmaktadır. Bu değişkenler öğrenilen bilginin kapsamı ve niteliği, eğitmen faktörü, hazırbulunuşluk ve önceki öğrenmenin aktarılması, yaş faktörü, zekâ faktörü, güdülenme faktörü, genel uyarılmışlık hali ve kaygı faktörü, fizyolojik faktör, öğrenme güçlüğü olarak sıralanabilir.

a) Öğrenilen Bilginin Kapsamı ve Niteliği

Deşifrenin ilk basamağı olan öğrenme aşamasında, belleğe alınan müzikal bilgilerin kapsamı ve niteliği deşifreyi etkileyen faktörlerden biridir. Örneğin; yalnızca üç nota öğrenmiş ve bu notaların çalgı üzerindeki yerlerini bilen bir öğrencinin deşifre becerisi, öğrenmiş olduğu üç notayla ve bu notaların çalgı üzerindeki yerleriyle sınırlıdır. Dolayısıyla başlangıç düzeyinde müzik eğitimi alan bir birey amaca uygun olan temel bilgileri iyi biçimde almalı ve sonraki aşamada edindiği bilgileri bu temel üzerine ederek deşifre becerisini geliştirmelidir. Öğrenme sürecinde nota bilgisi, notaların çalgı üzerindeki yerleri, tutuş-oturuş gibi konuları iyi derecede öğrenmiş bir öğrenciyle, bahsi geçen konulara yeterince hâkim olmayan bir öğrenci arasında deşifre becerisi yönünden bir farklılık olması son derece doğaldır.

b) Eğitmen Faktörü

Öğrenme, her ne kadar bireysel sorumluluklara bağlı bir süreç olarak gözükse de bu süreci ve dolayısıyla deşifre becerisini etkileyen önemli faktörlerden bir de eğitmendir. Eğitmenlerin uyguladıkları öğretim yöntemleri, çeşitli aktiviteler ve stratejiler, öğrencilerin bilgiyi bilinçli olarak kullanmalarına, anlamlandırmalarına ve işleyerek gerektiğinde geri getirmelerine imkân tanır (Yokuş ve Yokuş, 2010). Bu nedenle bilgilerin belleğe alınması kadar, bilgiyi aktaran eğitmenin vermiş olduğu bilgiler ve bu bilgileri aktarış yöntemi de büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla eğitmenin, uzmanlık alanına yönelik bilgisi, becerisi ve öğretme yeteneğinin deşifre sürecini doğrudan etkilediği söylenebilir.

c) Hazırbulunuşluk ve Önceki Öğrenmenin Aktarılması

Hazırbulunuşluk, öğrenme sonucu bir kişinin belli davranışları yapabilecek düzeye gelmesidir. Örneğin dört işlemi öğrenecek bir çocuğun hem dört işlemi kavrayabilecek olgunluğa gelmiş olması, hem de sayı sayma gibi ön bilgileri öğrenmiş olması gerekir

(Selçuk, 1996). Hazırbulunuşluk, öğrenim hızı ve kapasitesini olumlu etkileyebiliyorken bazen de önceden elde edilen bilgiler olumsuz etkiler yaratabilir. Örneğin; iki parmakla daktilo yazan birisi, on parmakla yazmaya çalıştığında zorlanır. Bu durum önceki öğrenmenin olumsuz olarak aktarılışına bir örnektir (Kılıç, 2017). Gerek hazırbulunuşluk gerekse öğrenmenin olumsuz aktarımı deşifreyi etkileyebilir. Örneğin; parmaklandırma için temel teşkil eden bilgilerin doğru edinilmesi deşifreyi kolaylaştırabiliyorken bu bilgilerin yanlış edinilmesi deşifre sürecinde bazı aksaklıklar yaşanmasına neden olabilecektir.

d) Yaş Faktörü

Yaş faktörünün öğrenme üzerinde önemli bir etkisi vardır. Genel olarak en iyi öğrenme yaşı genç yetişkinlik yaşıdır. Yaş ilerledikçe öğrenmenin gücü ve hızı azalır (Kılıç, 2017). Bu bilgiye dayanarak deşifrenin öğrenmeyle ilişkili boyutunda yaş faktörünün önemli olduğunu, genç bir yetişkinin bu süreçte yaşlı bir kişiye ya da küçük bir çocuğa oranla daha başarılı olabileceğini söylemek mümkündür. Deşifre becerisi hem mental hem motor becerileri kapsadığı için anılan yaş faktörü deşifreyi de doğrudan etkileyebilecektir.

e) Zekâ Faktörü

İnsanın gelişmesinin ve öğrenmesinin en önemli belirleyicilerinden biri olgunlaşmadır. Bir insanın öğrenmeyi gerçekleştirebilmesi için zekâ yönünden de olgunlaşması gerekir (Bayrak vd., 2002). Uzmanlar öğrenme yeteneğinin zekâ ile ilişkili olduğunu, zekâ yükseldikçe daha fazla öğrenme olduğunu düşünmektedirler (Kılıç, 2017). Öğrenmenin deşifre sürecinin bir parçası olduğu düşünüldüğünde, öğrenmeyi etkileyen bir faktör olan zekanın deşifre sürecini de etkilemesi muhtemeldir.

f) Güdülenme Faktörü

Güdüler organizmaları harekete geçiren güçlerdir ve davranışları bir amaç doğrultusunda başlatıp, sürdürmeye yararlar. Güdülenmenin öğrenmeyle yakın bir ilişkisi vardır. Bir kişinin öğrenmeye güdülenmiş olması, öğrenmeyi kolaylaştırır (Kılıç, 2017). Güdülenmenin öğrenmeyle ve öğrenmenin sürdürülmesiyle olan ilişkisi göz önünde bulundurulduğunda, bireylerin güdülenme düzeylerindeki farklılıkların, deşifre performanslarına etki edebileceği düşünülmektedir.

g) Genel Uyarılmışlık Hali ve Kaygı Faktörü

İyi bir öğrenmenin gerçekleştirilebilmesinde bireylerin uyarılmışlık düzeyleri önem arz etmektedir. Uyarılmışlık düzeyi, bireylerin dışarıdan gelen uyarıcıları alma derecesidir. Buna bağlı olarak kişi dışarıdan az uyarıcı alıyorsa ya da genel olarak uyarıcılara kapalı ise uyarılmışlık düzeyi düşük, fazla uyarıcı alıyorsa uyarılmışlık düzeyi yüksek olarak kabul edilir. Öğrenmenin gerçekleştirilmesi için en uygun olan düzey orta düzeydir (Seven ve Engin, 2008). Uyarılmış düzeyi düşük olduğunda birey tam uyanık değildir ve yapmış olduğu iş üzerinde yoğunlaşamaz. Bu durumda iyi bir öğrenme gerçekleştirilmesi beklenemez. Aşırı uyarılmışlık düzeyi de bireylerin öğrenmelerini engeller. Düzeyin aşırı olması heyecan ve kaygıya neden olur ki bu durum kişilerin öğrenme üzerinde yoğunlaşabilmelerini engeller (Kılıç, 2017). Dolayısıyla deşifrenin önemli aşamalarından biri olan öğrenme sürecinde, uyarılmışlık düzeyleri arasındaki farklılıklar deşifre performansını önemli ölçüde etkileyebilir.

h) Fizyolojik Faktör

Öğrenmeyi etkileyen faktörlerden biri de fizyolojidir. Sağlıklı bir öğrenme için öğrenme işlemini gerçekleştirecek kişinin fizyolojik durumunun da sağlıklı olması gerekir. Özellikle görme, işitme gibi duyum bozuklukları ya da kronik bedensel bir hastalık gibi sağlık bozukluğu durumlarında öğrenme verimi ya çok az sağlanır ya da hiç sağlanamaz (Kılıç, 2017). Dolayısıyla öğrenme sürecinde bahsi geçen türde rahatsızlıkları olan ya da sonradan rahatsızlanan kişilerde deşifre problemlerinin görülme olasılığının daha fazla olması muhtemeldir.

1) Öğrenme Güçlüğü

Öğrenme güçlüğü terimi, zihinsel yetenekleri normal sınırlar içerisinde ya da bu sınırların üzerinde olup öğrenme sorunu yaşayan kişileri tanımlamak için kullanılmaktadır. Öğrenme güçlüklerinin nedenleri birçok faktöre bağlı olabilir. Bu nedenle öğrenme güçlüklerinin nedenleri günümüzde tam olarak bilinmemektedir. Ancak yapılan bilimsel çalışmalar doğrultusunda öğrenme güçlüklerinin bazı rahatsızlık ve davranışlarla bağlantılı olduğu ortaya çıkmıştır. Bu çalışmalar, öğrenme güçlüklerinin bireylerin kişilik, biyofiziksel, psikolojik ve nörolojik gibi özelliklerinden ya da bilgi işleme sırasında uygun stratejileri gerektiği gibi kullanamadıklarından kaynaklanabileceğini göstermektedir (Topbaş, 2008). Dolayısıyla anılan öğrenme güçlüklerine sahip olan bireylerde deşifre becerisi yönünden de sıkıntılar yaşanabilecektir.

2.9.2 Okumaya Yönelik Değişkenler

Deşifreye etki eden okuma unsuru, içerisinde çok farklı değişkenleri barındırmaktadır. Bu değişkenler görme bozuklukları ve göz hastalıkları faktörü, zihinsel faktör, okuma hızı faktörü ve çevresel faktörler olarak sıralanabilir.

a) Görme Bozuklukları ve Göz Hastalıkları Faktörü

Okuma işlemi görme yeteneğiyle doğrudan bağlantılıdır. Razon'a göre (1982) okumanın gerçekleştirilebilmesi için belli şekillerin birbirinden ayrılabilmesi ve görüldüğünde bu şekillerin tanınması gerekir. Razon'un bahsettiği işlemlerin yapılabilmesi için şekillerin açık ve net bir biçimde görülebilir olması gerekir. Dolayısıyla görme kalitesinin okumayı etkileyen önemli faktörlerden biri olduğunu söylemek mümkündür. Görme kalitesini olumsuz etkileyen faktörlerin başında ise görme bozuklukları ve göz hastalıkları gelir.

Göz hastalıkları ve görme bozukluklarının sayısı oldukça fazladır. Ancak sık görülen rahatsızlıklar ele alındığında daha sade bir sıralama yapmak mümkündür. Yaramış (2003) sık görülen rahatsızlıkları miyopi, hipermetropi, astigmatizma, şaşılık, ambliyopi, katarakt, göz tansiyonu, anomaliler ve göz tümörleri olarak sıralamıştır. Görme yeteneğini ve dolayısıyla okumayı olumsuz anlamda etkileyen bu rahatsızlıklar deşifre sürecini etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Bu rahatsızlıklara sahip olan bir müzisyenle, sağlıklı bir göze sahip olan bir müzisyen arasında deşifre performansı açısından önemli bir farklılık olması muhtemeldir.

b) Zihinsel Faktör

Birçok araştırmacı okumanın değişik yönlerini dikkate alarak değişik tanımlamalar yapmıştır. Bu tanımlamaların farklılık göstermesinin temel sebebi okuma eyleminin gözle görülmeyen karmaşık zihinsel unsurlara sahip olmasıdır. Zihinsel unsurlar okumanın insan beyniyle ilgili kısmını oluşturur (Kurudayıoğlu, 2011). Bireyin, okuma sürecinde iletişime girdiği yazılı sayfa, bir semboller yığınıdır; zihin, bu sembollerin ne demek istediğini kavramaya, bunlar arasındaki ilgileri bulmaya ve bir sonuca varmaya çalışmaktadır (Göğüş, 1978).

Okuma sürecinde başta okuma merkezi olmak üzere beynin çeşitli bölümlerinin aktif olarak çalıştığı bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla bireyler arasındaki zihinsel farklılıkların ya da beynin çeşitli bölgelerindeki nörolojik farklılıkların okumayı etkileyebilecek faktörler arasında yer aldığı düşünülmektedir. Nitekim Taşkaya (2010) okuma problemleri arasında nörolojik sorunların da olabileceğini belirtirken, Yılmaz

(2012) da okuma sürecindeki farklılıkların kişilerin zihinsel kapasiteleri ve beyin yapılarındaki farklılıklardan kaynaklandığını belirtmektedir.

c) Okuma Hızı Faktörü

Okuma hızı, okuma eylemini etkileyen önemli faktörlerden biridir. Okumanın hızlı ve anlaşılır olması birçok değişkene bağlıdır ve bu değişkenler kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Kurudayıoğlu (2011) hızlı ve iyi okumak için gözlerimizle beynimizi birlikte çalıştırmamız gerektiğini belirtmektedir.

Okuma hızı, göz kasları ve görme yelpazesinin genişliğiyle doğrudan ilişkilidir. Daha iyi ve hızlı bir okuma için güçlü göz kaslarına ve geniş bir görme yelpazesine ihtiyaç duyarız. Bu sayede göz aynı satır üzerinde daha fazla harf (nota, sembol) görebilir ve okuma esnasında daha hızlı ve düzenli atlamalar yapabilir (Karahüseyinoğlu, 2002).

Okuma hızını etkileyen diğer önemli unsurlar arasında zihinsel sürece bağlı bazı faktörler yer almaktadır. Bu faktörlerin beyinde bulunan görüntü merkezi, tanıma merkezi ve bellekle önemli bir ilişkisi vardır. Görüntü merkezinde, görülen sembollerin (harflerin) hızla birbirinden ayırt edilmesi, tanıma merkezinde bu sembollerin hızlı bir şekilde anlamlandırılıp tanınması, bu işlemler yapılırken bilgilerin bellekten süratle geri getirilmesi okuma sürecinin hızlı ve kolay işlenmesine olanak sağlar (Kurudayıoğlu, 2011).

d) Çevresel Faktörler

Sağlıklı bir göz ve sağlıklı bir zihne sahip olunmasına rağmen okumayı olumsuz etkileyen çevresel faktörlerle karşılaşılması, okuma sürecinde elde edilebilecek olan verimi düşürebilir. Çevresel faktörler o kadar fazladır ki bunları belirli bir sistemle sıralamak oldukça güçtür. Ancak sıklıkla karşılaşılan ve doğrudan okumaya etki eden çevresel faktörler ele alındığında ışık ve basılı metinle ilgili konuların ön plana çıktığını söylemek mümkündür.

Işık, okuma sürecinde önemli bir çevresel faktördür. Richaude, Gauquelin ve Gauquelin'e (1990) göre iyi bir aydınlatma okumayı kolaylaştırır ve gözleri korur. Gözler, doğal ışığa karşı dayanıklıyken kötü ve yetersiz bir ışıklandırmada çok çabuk yorulurlar. Gürel'e göre (2001) kullanılan ışığın gözleri yormaması için ışık kaynağının sabit olması, kaynağın renk değiştirmemesi, ışık kaynağından çıkan ışınların göze doğrudan gelmemesi ve uygun aydınlatma şiddetinin seçilmesi önemlidir.

Diğer önemli faktörlerden biri ise basılı metinle ilgili değişkenlere bağlıdır. Alpan Bangir'e (2008) göre metnin basılı olduğu kâğıdın rengi, ışığı yansıtma derecesi, sembol ya da harflerin büyüklüğü, harfler ya da semboller arası yatay ve dikey boşlukların ölçüsü gibi değişkenler okumayı etkilemektedir. Bu değişkenlere ek olarak baskının temiz ve okunaklı olma düzeyi de okuma sürecine etki etmektedir. Deşifre aşamasının önemli boyutlarından biri olan okuma unsurudur. Dolayısıyla okumayı doğrudan etkileyen faktörler deşifreyi de etkileyebilmektedir.

2.9.3 Seslendirmeye Yönelik Değişkenler

Deşifreye etki eden seslendirme unsuru, içerisinde çok farklı değişkenleri barındırmaktadır. Bu değişkenler psikomotor beceriler, dikkat faktörü, kaygı faktörü ve bellek faktörü olarak sıralanabilir.

a) Psikomotor Beceriler

Motor beceriler vücut hareketleriyle yapılan bir beceriyi yapabilme düzeyini gösterirler. Motor becerilerden bahsedildiğinde akla her ne kadar fiziksel beceriler gelse de aslında bu süreçte zihinsel etkileşimler de önemli bir rol oynar (Gödelek, 1982). Dolayısıyla deşifrenin, hem motor hem de zihinsel becerilerin bir birleşimi olduğu söylenebilir.

Beyin vücudun her türlü hareketinde olduğu gibi çalgı çalma sürecindeki el ve parmak hareketlerine de hükmeden organdır (Bingöl, 2013). Dolayısıyla psikomotor becerileri etkileyen alt faktörlerden bazılarının, kişilerin zihinsel kapasiteleriyle ve beyin yapılarıyla ilişkili olduğunu söylemek mümkündür.

Motor hareketlerin çeşitli uzuvlara aktarılması sürecinde zihinsel etkileşimler dışında sinir ve iskelet sisteminin de önemli bir role sahip olduğu bilinen bir gerçektir. Buna bağlı olarak bireylerin sinir ve iskelet sistemindeki farklılıkların ya da rahatsızlıkların, motor becerilerdeki performans farklılıklarına doğrudan etki ettiği düşünülmektedir. Nitekim Yağışan (2004) "Çalgı İcracılarında Kas-İskelet Problemleri ve Nedenleri" isimli çalışmasında, icracıların performanslarını olumsuz yönde etkileyen birçok kas-iskelet rahatsızlığının bulunduğunu belirtmektedir.

b) Dikkat Faktörü

Dikkat faktörünün deşifrenin tüm aşamalarında yer alan önemli bir faktör olduğunu söylemek mümkündür. Ancak deşifre sürecinin seslendirme aşamasında, dikkat faktörü çok daha fazla önem arz etmektedir. Dikkat, uyarıcılar üzerinde bilinçli bir

şekilde odaklanma sürecidir. Dikkatin hedef davranış ya da davranışlar üzerinde yoğunlaşması ve sürdürülmesi oldukça önemlidir. Uyarıcıların büyüklüğü, şiddeti, parlaklığı hareketliliği gibi çeşitli özellikler dikkati etkileyen faktörler arasındadır (Öztürk ve Kısaç, 2017). Deşifrenin seslendirme boyutunda, dikkatin notasyon ve çalgı üzerinde toplanıp sürdürülebilme becerisinin artırılmasının seslendirme aşamasındaki olası hataları azaltacağı düşünülmektedir.

c) Kaygı Faktörü

Kaygı, kötü bir sonuç ortaya çıkabileceğine ilişkin duyulan üzüntü, tasa veya sorunun ne olduğunu bilmeksizin duyulan belli belirsiz korku olarak tanımlanabilir. Konserden önce ve konser esnasında yaşanan bu duygunun yoğunluğu ve etkileri oldukça değişkendir (Çimen, 2001). Konser esnasında ortaya çıkan kaygı kadar eserleri deşifre ederken ortaya çıkan kaygı da performansı olumsuz yönde etkileyebilir.

Kaygı, çok hafif bir tedirginlik ve gerginlik duygusundan, panik derecesine kadar varan değişik yoğunlukta yaşanabilir. Kaygı sonucunda bir müzisyenin, motor, duygusal ve düşünsel fonksiyonları olumsuz yönde etkilenebilir (Gidergi Alptekin, 2012). Bahsi geçen fonksiyonların olumsuz olarak etkilenmesi, deşifrenin performans gerektiren seslendirme boyutunun da olumsuz olarak etkileneceği düşüncesini destekler. Dolayısıyla iyi bir deşifre performansı için kaygı düzeyinin motor, duygusal ve düşünsel fonksiyonları olumsuz yönde etkilemeyecek düzeyde olması gerekmektedir.

d) Bellek Faktörü

Öğrenilmiş bilgiler zamanı geldiğinde kullanılmak üzere belleğe alınır. Bu durum deşifrenin performans boyutu için de geçerlidir. Deşifrenin seslendirme sürecinde nota süreleri, notaların dizek ve çalgı üzerindeki yerleri, tempo ve gürlük terimleri gibi daha önceden belleğe alınmış bilgilerden yararlanılır. Önceden belleğe alınmış olan her bilgiyi istenildiği zamanda kolayca hatırlamak her zaman mümkün değildir. Bu durum bilgilerin öğrenme sürecinde ne derece sistematik ve iyi kodlanarak belleğe alındığıyla ilgilidir. Bir bilgi belirli bir sistematik içerisinde ve güçlü bağlantılar kullanılarak belleğe kodlanırsa o bilgiyi kısa sürede, kolayca hatırlamak mümkündür (Öztürk ve Kısaç, 2017). Bu nedenle notaların tanınması ve çalgı üzerindeki yerlerinin hatırlanması gibi hafızaya yönelik eylemler gerektiren seslendirme sürecinde, öğrenilmiş bilgileri bellekten geri getirebilme becerisinin önemli olduğu düşünülmektedir.

2.10 İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırmanın konusuyla bağlantılı olarak daha önceden yapılmış olan bilimsel çalışmalar ele alınarak değerlendirilmiştir. “Literatür Bilgisi” bölümü “Özel Literatür Bilgisi” ve “Genel Literatür Bilgisi” alt başlıkları altında iki grupta ele alınmıştır.

2.10.1 Özel Literatür Bilgisi

“Özel Literatür Bilgisi” başlığı altında tezin konusu ile birinci dereceden ilgili çeşitli araştırmalar incelenerek değerlendirilmiştir. Bu bağlamda klasik gitar deşifresine yönelik olarak yapılmış olan şu çalışmalara ulaşılabilmıştir:

1- Uyan (2012) tarafından hazırlanmış olan “Lisans Düzeyindeki Gitar Öğrencilerinde Ön Dinlemenin Deşifre Performansına Etkisi” isimli doktora çalışmasında tek gruplu ön test-son test deneysel deseni kullanılmıştır. Araştırma sürecinde deney grubuna birbirine denk hale getirilmiş iki adet deşifre parçası verilmiş ve bu parçaların denekler tarafından deşifre edilmesi istenmiştir. Yapılan ön testte denekler deşifre parçalarını herhangi bir müdahale olmadan seslendirmişlerdir. Son test sürecinde ise deneklere aynı seviyede ancak farklı bir deşifre parçası verilmiş ve deşifreye başlamadan önce bu parçanın ses kaydı dinletilmiştir. Sonrasında ikinci deşifre parçası deşifre edilmeden önce dinletilen ses kaydının deşifre performansına olan etkileri araştırılmıştır. Öğrencilerin performansları, üç uzman tarafından, piyano için hazırlanmış bir rubrik ölçeğin gitara ve deşifreye uyarlanmasıyla oluşturulan değerlendirme formu kullanılarak puanlanmıştır.

Araştırma sonucunda, “doğru parmak numaraları” boyutundaki olumsuz etki hariç, herhangi bir alt boyutta veya toplam puanda, ön dinlemenin anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, ön dinlemenin, lisans I-II. sınıf öğrencilerinin doğru nota çalabilme alt boyutundaki başarılarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ve olumlu yönde etkilediği saptanmıştır.

2- Ergin (2015) tarafından hazırlanmış olan “Bilişüstü Özdüzenleme Basamaklarına Göre Yapılan Gitar Eğitiminin Deşifre Performansı Farkındalık ve Tutuma Etkisi” isimli doktora tezinde ön test-son test deneysel desen kullanılmıştır. Deney grubu Harran Üniversitesi Müzik Öğretmenliği programında 2. sınıfa kayıtlı Bireysel Çalgı III (gitar) dersini alan 5 öğrenciden oluşturulmuştur. Deney sürecinde her öğrenci ile haftada 2 ders saati olmak üzere 10 hafta boyunca bilişüstü özdüzenleme

basamaklarına göre bireysel gitar dersi yapılmıştır. Ders içeriklerine uygun olarak her ders saatinde bir eserin deşifresi çalışılmış ve bu kapsamda 20 eser deşifre edilmiştir. Öğrencilerin deşifre çalma tutumlarını belirlemek için Deşifre Çalma Tutum Ölçeği; Deşifre çalma performanslarını saptamak amacı ile Deşifre Performans Rubriği (DPR) ve öğrencilerin bilişüstü özdüzenleme farkındalıklarını belirlemek amacı ile Bilişüstü Özdüzenleme Farkındalığı Görüşme Formu uygulanmıştır. Ölçme araçlarının tamamı araştırmacı tarafından geliştirilmiştir.

Araştırmanın sonucunda, araştırma grubunun deşifre çalma performans puanlarında, bilişüstü özdüzenleme farkındalık puanlarında, deşifre çalma tutum puanlarında anlamlı bir fark bulunmuştur.

3- Akbulut (2014) tarafından yazılmış olan “Klasik Gitar Deşifresinde Kalıp Organizasyonunun Önemi” isimli makalede genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada gitarın standart akort sistemine bağlı tuşe mantığını ele alan kaynaklar taranmış ve gitar tuşesinin çalışma prensipleri ortaya koyulmuştur. Bu amaçla “do” tonu içerisinde akor kalıpları organize edilerek klasik gitar için yazılmış bir müzik yapıtı, bu kalıplar aracılığı ile klasik gitar tuşesi üzerine aktarılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, insan beyninin nesnelere gruplandırarak anlamlandırmaya, bilindik kategorilere dönüştürmeye, kalıplar aramaya yönelik programlanmış olduğu ve kalıp organizasyonuna bağlı tuşe mantığını bilmenin, deşifre edilecek müziğin dokusunu oluşturan armonik ve dizisel materyalleri anlamlı kalıplara dönüştürerek, çalgı üzerine aktarabilmede öngörü sahibi olma becerisini kazandırdığı kanaatine varılmıştır.

4- Can (2016) tarafından hazırlanmış olan “Klasik Gitar Eğitiminde Günlük Çalışma Programının Gitar Öğrencilerinin Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutumlarına, Gitar Deşifrelerine ve Performanslarına Etkisi” isimli makalede kontrol gruplu ön test- son test deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü’nde okuyan gitar öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla performanslarını ölçmek için gitar performans dereceleme ölçeği, gitar deşifrelerini ölçmek için deşifre performansı ölçeği ve tutumlarını ölçmek için ise çalgı çalışmaya karşı tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sürecinde deney grubuna günlük çalışma programı uygulanmış, kontrol grubuna ise herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Her iki gruba da araştırma sürecinde ön test-son test uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda, günlük çalışma programının uygulandığı deney ile kişisel çalışmasına müdahale edilmeyen kontrol grupları arasında gitar performans dereceleme ölçeği ve deşifre performansı ölçeğinden alınan toplam puanlar açısından deney grubu lehine anlamlı bir farklılık oluşturduğu belirlenmiştir.

2.10.2 Genel Literatür Bilgisi

“Genel Literatür Bilgisi” başlığı altında tezin konusu ile birinci dereceden ilgili olmayan çeşitli araştırmalar incelenerek değerlendirilmiştir. Bu bağlamda müzik alanında klasik gitar deşifresi haricinde yapılmış olan şu deşifre çalışmalarına ulaşılabilmektedir:

1- Türkmen (2008) tarafından hazırlanmış olan “Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyanoda Deşifre Çalabilme Düzeyleri Üzerine Bir Çalışma” isimli yüksek lisans tezinde kullanılan model net olarak belirtilmemiştir. Ağırlıklı olarak tarama modelinin kullanıldığı belirlenen bu çalışmada 16 kişilik bir grup öğrenciye ABRSM Grade (Düzy) 4 deşifre kitabındaki parçalardan biri deşifre ettirilmiş ve deşifre performansları puanlandırılmıştır. Böylelikle öğrencilerin deşifre seviyeleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin piyanoda deşifre yapabilme düzeyleri belirlenmiş, lisans piyano öğretim programında ve piyano derslerinde deşifre çalışmalarının ne düzeyde yer aldığı saptanmıştır. Araştırmada, varılan sonuçlara dayalı olarak öneriler sunulmuştur.

2- Özer (2010) tarafından hazırlanmış olan “Piyano Öğretiminde Deşifre Becerisinin Kazandırılması” isimli yüksek lisans tezinde deney ve kontrol gruplu ön test-son test deneysel deseni kullanılmıştır. Deney ve kontrol grubu Konya Çimento Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi birinci sınıftan seçilen, 6’sı deney 6’sı kontrol grubunda olmak üzere toplam 12 öğrenciden oluşturulmuştur. Deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulanan ön testin ardından, kontrol grubundaki öğrencilere deşifreyle ilgili çalışmalar yaptırılmamış, deney grubuna ise 13 hafta boyunca düzenli olarak deşifre çalışmaları yaptırılmış, üç kez ara gözlem kayıtları alınmıştır. Bu süre sonunda ön testte yapılan ölçümler son testte tekrar deney ve kontrol gruplarına uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarından ön test ve son testte elde edilen veriler istatistik olarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda deney ve kontrol grupları arasında ön test için seviye farkı olmadığı, son testte ise deney grubu lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda düzenli deşifre çalışmaları yapan deney grubunun deşifre becerisini kazanmada olumlu yönde gelişme gösterdiği sonucuna varılmıştır.

3- Nart (2010) tarafından hazırlanmış olan “Deşifre Şarkı Söyleme Eğitime Yönelik Deneysel Bir Öğretim Metodu” isimli doktora çalışmasında tarama ve deneme modelleri bir arada kullanılmıştır. Araştırma için gerekli nitel verilerin toplanmasında literatür taraması yapılmış, geliştirilen deşifre şarkı söyleme metodunun etkinliğini saptamak amacıyla da ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Deney ve kontrol grupları Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı birinci sınıf öğrencisi olan 42 kişiden oluşturulmuştur. Deney grubundaki öğrencilere uygulanacak deşifre şarkı söyleme öğretimi için; konuyla ilgili yerli ve yabancı kaynakların incelenmesi sonucunda ve elde edilen bulgu ve uzman görüşlerine dayanarak deşifre şarkı söyleme öğretim metodu geliştirilmiştir. Metot ile eğitime başlamadan önce geliştirilen sekiz soruluk ölçme aracı ile deneklere ön test uygulanmış; deneklerin deşifre şarkı söyleme başarıları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır.

Ön test sonrası deney grubuna MİOY (Müziksel İşitme Okuma Yazma) derslerinin yanında, bir yarıyıl devam eden ve üç üniteden oluşan deşifre şarkı söyleme eğitimi verilmiştir. Kontrol grubundaki öğrenciler ise yalnızca MİOY derslerine devam etmişlerdir. 12 haftada tamamlanan derslerin ardından, metodun etkinliğini ölçmek ve eğitim sonrasında deneklerin deşifre şarkı söyleme başarıları arasında anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını saptamak amacıyla ön testte kullanılan ölçme aracı ile deneklere son test uygulanmış, nicel veriler toplanmıştır.

Araştırma sonucunda, geliştirilen metot ile deşifre şarkı söyleme eğitimi alan deney grubundaki öğrencilerin, bu eğitimi almayan kontrol grubundaki öğrencilere göre, deşifre ve deşifre şarkı söylemeye ilişkin davranışlarında olumlu yönde ve anlamlı derecede yüksek oranlarda gelişme olduğu saptanmıştır. Bu sonuç, derslerde yer verilecek düzenli ve sistemli kısa süreli çalışmaların, öğrencilerin, deşifre ve deşifre şarkı söyleme becerilerini, müzikalitelelerini etkileyecek müziksel okuma ve söyleme davranışlarını geliştireceğini ortaya koymuştur.

4- Küpana (2011) tarafından hazırlanmış olan “Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Geliştirilen Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Etkililiğinin Sınanması” isimli

doktora tezinde kontrol gruplu ön test-son test deneysel deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu toplam 12 kişiden oluşmaktadır. Bu grup, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 2010-2011 eğitim-öğretim yılında piyano eğitimine devam etmiş olan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşturulmuştur. Dizgeli eğitime dayalı hazırlanan piyanoda deşifre öğretimi programı deney grubuna uygulanırken, kontrol grubunda ise var olan normal süreçte eğitim-öğretime devam edilmiştir. Her iki gruba da deney öncesi ve sonrası ölçmeler yapılmıştır.

Araştırma neticesinde deney grubunun uygulama süreci sonunda kontrol grubuna kıyasla bağımsız değişken düzeylerinde artış görülmüştür. Sonuç olarak dizgeli eğitime dayalı olarak müzik öğretmeni adaylarına yönelik geliştirilen piyanoda deşifre öğretimi programının klasik eğitime göre yapılan piyano eğitiminden daha etkili ve geliştirici olduğu deneysel olarak kanıtlanmıştır.

5- Köse (2013) tarafından hazırlanmış olan “Piyano Eğitiminde Hızlı Deşifre Teknikleri Üzerine Bir Çalışma” isimli yüksek lisans tezinde kontrol gruplu ön test-son test deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın deney ve kontrol grupları 2012-2013 Eğitim-Öğretim döneminde, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümünde öğrenim görmüş 2. Sınıf Temel Piyano öğrencilerinden seçilen 10 kişiden oluşturulmuştur. Deney grubuna, araştırma için hazırlanan yöntem ve teknikler 1 yarıyıl süresince her hafta düzenli olarak uygulanmış, örnek eserler çalıştırılmıştır. Araştırma sürecinde kontrol grubuna herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Her iki gruba da deney öncesi ve sonrası ölçmeler yapılmıştır.

Araştırmada Piyano eğitimi alanında uzmanlar tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda, deney grubu üzerinde hızlı deşifre tekniklerinin piyano eğitimindeki hedeflere ulaşmada olumlu yönde etkili olduğu anlaşılmıştır.

6- Çiftçibaşı (2013) tarafından hazırlanmış olan “Hızlı Okuma Teknikleri Eğitiminin Müzik Eğitiminde Deşifre Becerisine Etkisi” isimli doktora tezinde ön test – son test kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim görmüş olan Lisans III ve Lisans IV öğrencilerinden seçilen 30 katılımcı oluşturmuştur. Deney grubuna uygulanan hızlı okuma teknikleri eğitiminin içeriği nota okuma ile ilişkilendirilerek araştırmacı

tarafından düzenlenmiştir. Eğitimin içeriği ağırlıklı olarak görme yelpazesi genişletme ve göz ritmi çalışmalarından oluşmuştur. Bunun yanında öğrencilerin olumlu aktarım yapabilmelerine yardımcı olması amacıyla nota ile ilişkilendirilmiş yeni çalışmalar oluşturulmuştur. Deney sürecinde her iki gruba deney öncesi ve sonrası birer test uygulanmıştır.

Bulgular doğrultusunda hızlı okuma teknikleri eğitiminin deşifre becerisine etkisinin parçaların özelliklerine göre değiştiği, parçaların bazılarında deney grubu lehine anlamlı fark olduğu, bazılarında ise iki grup arasında anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Gözün çalınan notadan ileride olması ve notaları blok olarak görmek gibi deşifre sürecinde gerekli olan becerileri geliştirmek için hızlı okuma tekniklerinin faydalı olabileceği görülmüştür. Benzer nitelikli araştırmaların farklı katılımcılar, farklı çalgılar ve farklı özellikleri bulunan parçalarla yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

7- Önder (2014) tarafından hazırlanmış olan “Mesleki Müzik Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Deşifre Becerilerine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Tutumları” isimli yüksek lisans tezinde tarama modelinin esas alındığı betimsel bir araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencileri ile Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümü öğrencileri; örneklemini ise Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmüş olan 353 öğrenci oluşturmuştur. Verileri toplamak için, öğrencilerin bireysel durumlarını belirlemek amacıyla oluşturulan kişisel bilgi anketi ile araştırmacı tarafından geliştirilen öz yeterlik ölçeği ve tutum ölçeği kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda; üniversite, cinsiyet, lise mezuniyeti ve bireysel çalışmalarda deşifreye ayrılan zaman değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığa ulaşılırken; sınıf, çalgı, haftalık solfej ders saati yeterliliği ve derste deşifreye ayrılan zaman değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığa ulaşılammıştır.

8- Dalkıran (2011) tarafından hazırlanmış olan “Keman Eğitiminde Deşifre Becerisi”

isimli makalede kontrol gruplu ön test- son test deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Çalışmanın amacı keman öğrencilerinin deşifre sırasında yapmış oldukları hataları sınıflandırmak ve uygulanan deşifre çalışma programının öğrencilerin deşifre becerilerine etkisi olup olmadığını araştırmaktır. Bu bağlamda deney (6 öğrenci) ve kontrol (6 öğrenci) grupları toplamda 12 keman öğrencisinden oluşturulmuştur. Araştırma sürecinde deney grubuna dört hafta süreyle metronom destekli bir deşifre çalışma programı uygulanmış, her iki gruba süreç başında ve sonunda Farnum yaylı çalgı ölçeği kullanılarak ön test- son test yapılmıştır.

Araştırma neticesinde öğrencilerin deşifrede yapmış oldukları hataların çoğunlukla ritimsel hatalar olduğu, deşifrenin sürekli ve programlı bir çalışmayla geliştirilebilecek bir beceri olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

9- Kurtuldu (2014) tarafından hazırlanmış olan “Piyano Öğrencilerinin Deşifre Becerileri ile Piyano Dersi Başarılarının Karşılaştırılması” isimli makalede tek faktörlü deneysel desen ve betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli kapsamında öğrencilerin piyano başarı notları sistem kayıtları üzerinden elde edilmiş, deneysel kapsamda da çalışma grubuna deneysel işlem uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2011 – 2012 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı süresince Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim görmüş olan ve piyano dersi alan öğrenciler içerisinden her sınıftan 8'er öğrenci olmak üzere rastgele (random) seçilen 32 öğrenciden oluşturulmuştur. Araştırma sürecinde öğrencilerden araştırmacı tarafından yazılmış olan bir deşifre parçasını deşifre etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin deşifre performansları yine araştırmacı tarafından geliştirilen “Deşifre Değerlendirme Ölçeği” ile puanlandırılmıştır.

Araştırma neticesinde, yapılmış olan istatistiksel ölçümler sonucunda öğrencilerin piyano dersi başarıları ile deşifre çalma becerileri arasında doğru orantılı ve yakın bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

10- Çağlar ve Akbulut (2017) tarafından hazırlanmış olan “Müzikal Algı ve Deşifrede Gestalt Yaklaşımı” isimli makalede betimsel araştırma yönteminden yararlanılmış ve verilerin toplanması amacıyla kaynak taraması yapılmıştır. Araştırmada bilişsel psikolojik yaklaşımlardan gestalt yaklaşımının müzik alanındaki işleyişi ele alınmış, bu yaklaşımın başlıca prensiplerinin müzikal sentaks (söz dizimi) ile doğrudan bağlantıları ortaya çıkarılmaya ve deşifre becerisindeki yapılandırma alanlarıyla

ilişkilendirilmeye çalışılmıştır.

Araştırma neticesinde gruplama fenomeni üzerine kurgulanmış olan gestalt kuramını bilmenin ve bu kuramın temel ilkelerini müzikal sentaks ile ilişkilendirmenin, müzikal bütünü, öge gruplarının belirli bir sıradüzen içerisinde ilişkilendirildiği anlamlı yapılar halinde görme yönünde bir farkındalık kazandıracığı, dolayısıyla deşifre açısından bu yapılandırmacı yaklaşımın, okunan müziğin uygun motor tepkiye dönüştürülebilmesinde kolaylık sağlayacağı sonucuna varılmıştır.

Yapılmış olan alan yazın taramasında deşifre konusuna değinen 14 çalışmaya erişilmiş ve bu çalışmalar içerik yönünden incelenmiştir. Anılan çalışmalardan 10'unun deşifrenin genel boyutlarıyla ya da gitar haricindeki çalgılarla ilişkili olduğu, 4'ünün ise doğrudan gitar deşifresiyle ilişkili olduğu tespit edilmiştir.

Gitarla ilişkili 4 araştırmanın gitar deşifresine önemli katkılar sağladığı ancak bu araştırmalar içerisinde gitar deşifresini geliştirmeye yönelik bir metot çalışması bulunmadığı saptanmıştır. Dolayısıyla gitar deşifresini geliştirmeye yönelik bu metot çalışmasının alana yönelik önemli bir eksiği gidereceği ve gitar eğitimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışma iki temel aşamadan oluşmaktadır. Araştırmanın birinci aşamasında öğretmen ve öğrencilerin deşifreye ilişkin görüşleri hakkında veri toplamak amacıyla tarama modeli, ikinci aşamada ise toplanan veriler doğrultusunda geliştirilen deşifre metodunun sınanabilmesi amacıyla deneme modelinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşaması olan deneysel süreçte öntest-sontest deney-kontrol gruplu deneme deseni kullanılmıştır.

3.2 Verilerin Toplanması

Hank Heijink ve Ruud G. J. Meulenbroek (2002) yapmış oldukları çalışmada gitar tuşesini düşük pozisyon, orta pozisyon ve yüksek pozisyon olarak üç gruba ayırmıştır. Buna göre gitarın sap bölümüne yakın olan perdeler düşük, gövde bölümüne yakın olan perdeler yüksek ve iki bölüm arasında kalan perdeler ise orta pozisyon olarak adlandırılmaktadır. Araştırma kapsamında Ruud ve Meulenbroek'in yapmış olduğu bu sınıflandırmadan yola çıkılarak benzer bir sınıflandırma yapılmış ve gitar tuşesi dört farklı bölgeye ayrılmıştır. Buna göre gitarın ilk dört perdesinin kapsadığı alana "1. Bölge Aralığı", 5, 6, 7 ve 8. perdelerin kapsadığı alana "2. Bölge aralığı," 9, 10, 11 ve 12. perdelerin kapsadığı alana "3. Bölge Aralığı" ve son olarak 12. Perdeden itibaren kapsanan alana "4. Bölge Aralığı" adı verilmiştir.

Geliştirilmiş olan deşifre metodunda, tuşe üzerindeki her bölgenin birbirinden bağımsız olarak ele alınabildiği ve bu bölgelere yönelik özel egzersizler oluşturulabilmeye olanak sağlayan bir yöntem izlenmiştir. Bu yöntem sayesinde öğrencilerin gitar tuşesini daha iyi tanıyabilecekleri ve hakimiyet konusunda zayıf olunan bölgelerin daha rahat geliştirilebileceği öngörülmüştür. Araştırmacı tarafından geliştirilen bu yönteme "Bölgesel Deşifre Yöntemi" adı verilmiştir.

Deşifre performanslarının Bölgesel Deşifre Yöntemine göre değerlendirildiği bu çalışmada orijinali Kaynak (2011) tarafından piyano için geliştirilmiş olan ve Uyan (2012) tarafından gitara uyarlanan deşifre değerlendirme ölçeği, araştırmacı tarafından

düzenli olarak tutulan gözlem formu, öğrenci ve öğretmenlere yönelik anketler veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Ayrıca verilerin toplanması sürecinde görüşme, doküman analizi ve alanyazın incelemesi tekniklerinden de yararlanılmıştır.

3.2.1 Anketlerin Hazırlanması ve Uygulanması

Araştırma kapsamında kuramsal çerçevenin oluşturulmasının ardından öğrencilerin ve öğretmenlerin klasik gitar deşifresine yönelik görüşleri alınmış, yaşadıkları problemlerin ve aksaklıkların neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla hem öğrencilere hem de öğretmenlere yönelik birer anket uygulanmış ve öğrencilerle öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleri alınmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerin deşifreye yönelik görüş ve önerilerini içeren anketler hazırlanırken sırasıyla şu işlemler gerçekleştirilmiştir:

1. Anketin amacının belirlenmesi
2. Uzman görüşü olarak madde havuzunun oluşturulması
3. Taslak anket hazırlanması
4. Ön uygulama yapılması
5. Anketin güvenilirliğinin Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanarak ölçülmesi
6. Anketin son halinin hazırlanıp uygulanması

Maddeleri gitar eğitimcisi olan 5 uzmanın görüşü alınarak hazırlanmış olan öğrenci anketi, 18 öğrenci üzerinde ön uygulama yapılarak denenmiştir. Elde edilen veriler güvenilirlik analizi yapılarak sınanmış ve anketin ön uygulama güvenilirliği ,843 Cronbach's Alpha katsayısı olarak hesaplanmıştır. Can'a (2017) göre ,60 ve ,90 arası değerler oldukça güvenilir olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla araştırmacı tarafından öğrencilere yönelik geliştirilmiş olan anketin yeterli derecede güvenilir olduğu sonucuna varılmış ve anket uygulanmaya hazır hale getirilmiştir.

Öğrenci anketinde olduğu gibi yine gitar eğitimcisi 5 uzmanın görüşü alınarak hazırlanmış olan öğretmen anketi ise 16 öğretmen üzerinde ön uygulama yapılarak denenmiştir. Elde edilen veriler güvenilirlik analizi yapılarak sınanmış ve anketin ön uygulama güvenilirliği ,793 Cronbach's Alpha katsayısı olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla araştırmacı tarafından öğretmenlere yönelik geliştirilmiş olan anketin yeterli derecede güvenilir olduğu sonucuna varılmış ve anket uygulanmaya hazır hale getirilmiştir.

Anketler, hızlı bir şekilde mümkün olduğunca fazla kişiye ulaştırılabilmek amacıyla interaktif anket formuna (Google Docs) dönüştürülmüş ve ilgili kişilere internet yoluyla iletilmiştir. Anketler, ilgili kişilere kartopu örneklem yöntemiyle ulaştırılmıştır. Bu kapsamda öncelikle lisans düzeyinde klasik gitar eğitimi veren kurumlar ve bu kurumlarda gitar dersine giren öğretim elemanları tespit edilmiştir. Sonrasında belirlenen öğretim elemanlarına, öğrenci ve eğitmenlere yönelik anketlerin bağlantı adresleri elektronik posta yoluyla iletilmiş, bu anketleri öğrencileriyle ve meslektaşlarıyla paylaşımları istenmiştir.

Kartopu örneklem yöntemiyle ilgililere ulaştırılan anket, 21 farklı üniversitede görev yapmakta olan 34 eğitmen tarafından yanıtlanmıştır. Yaşları 30 ila 60 arasında değişiklik gösteren ve %88,2'si erkek (bay), %11,8' i kız (bayan) olan bu eğitmenler %44,1 oranıyla Eğitim Fakültesinde, %41,2 oranıyla Konservatuvarda, %5,9 oranıyla Güzel Sanatlar Fakültesinde, %5,9 oranıyla Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde, %2,9 oranıyla Sanat ve Tasarım Fakültesinde görev yapmaktadırlar.

Aynı yöntemle öğrencilere ulaştırılan anket ise, 29 farklı üniversitede öğrenim görmekte olan 158 öğrenci tarafından yanıtlanmıştır. Yaşları 16 ila 36 arasında değişiklik gösteren ve %63,3'ü erkek (bay), %36,7'si kız (bayan) olan bu öğrenciler %51,9 oranıyla Eğitim Fakültesinde, %25,3 oranıyla Konservatuvarda, %13,9 oranıyla Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde, %4,6 oranıyla Güzel Sanatlar Fakültesinde, %4,3 oranıyla Sanat ve Tasarım Fakültesinde öğrenim görmektedirler.

3.2.2 Deney ve Kontrol Gruplarının Belirlenmesi

Araştırmanın deneysel bölümünde öntest-sontest, deney-kontrol gruplu deneme deseni kullanılmıştır. Bu nedenle öncelikle deney-kontrol grupları oluşturulmuş ve sonrasında uygulama sürecine geçilmiştir.

Araştırmanın deney ve kontrol grubu, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi verilen Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Müzik Bölümü'nde öğrenim gören klasik gitar öğrencilerinden oluşturulmuştur. Anılan kurum, araştırmacının görev yapmakta olduğu şehire yakın olduğundan, çalışmanın uygulama aşamasının sağlıklı yürütülebilmesi için uygun örneklem yöntemiyle belirlenmiştir.

Deney-kontrol gruplarında yer alan öğrenciler seçkisiz yöntemle belirlenmiş ve ilgili gruplara deşifre düzeyleri dikkate alınarak atanmıştır. Öğrencilerin deşifre seviyelerinin tespiti için Lewin (1986) tarafından hazırlanmış olan deşifre kitabında

yer alan deşifre parçalarından yararlanılmıştır. Her öğrenciden “Grade (Düzye) 1” seviyesindeki deşifre parçasından başlanarak en çok zorlandıkları seviyeye gelene kadar deşifre yapmaları istenmiştir. Öğrencilerin performans durumları araştırmacı tarafından gözlemlenmiş ve gözlem formuyla kayıt altına alınmıştır. Yapılan seviye belirleme çalışması neticesinde, öğrencilerin tüm tuşeye yönelik performanslarını ölçmek için “Grade (Düzye) 4” (seviyesindeki eserlerin uygun olduğu tespit edilmiştir.

Başlangıçta her iki grup 10’ar öğrenciden oluşacak şekilde yapılandırılmış, ancak bazı öğrencilerin araştırmaya dahil olmaktan vazgeçmiş olması nedeniyle öğrenci sayısı değiştirilmiştir. Yapılan değişiklik neticesinde deney (8 öğrenci) ve kontrol (8 öğrenci) grupları 8’er öğrenciden oluşturulmuştur.

3.2.3 Öntest Eserlerinin Belirlenmesi

Öntest eserleri; 16 ölçülük ve 2/4’lük ritmik yapıya sahip 4 adet deşifre parçasından oluşturulmuştur. Deşifre parçalarından biri öğrencilerin genel deşifre becerilerini ölçmek amacı ile Lewin (1986) tarafından hazırlanmış olan deşifre kitabının “Grade 4” seviyesindeki parçalardan seçilmiştir. Diğer üç deşifre parçası ise gitarda sık kullanılmayan 4. bölge haricinde kalan bölgeleri içerecek şekilde seviye tespit çalışmasındaki veriler ve uzman görüşü dikkate alınarak araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Böylelikle öğrencilerin deşifre becerilerinin tuşe bölgelerine göre bağımsız olarak ölçülebilmesi amaçlanmıştır. Deşifre parçalarının araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanabilmesi için gitar eğitimcisi 4 uzmandan görüş alınmıştır.

3.2.4 Ön Testin Uygulanması

Araştırmanın bu aşamasında, deney ve kontrol gruplarının herhangi bir işlem yapılmadan önceki deşifre düzeylerinin belirlenmesi amacıyla her iki gruba dörder deşifre parçasından oluşan bir ön test yapılmıştır. Testin uygulanması aşamasında grupları oluşturan öğrencilerin her biri araştırmacı ile özel bir odaya alınmıştır. Dışarıdan gelebilecek olan herhangi bir sesin uygulamayı etkilemesinin önlenebilmesine uygun olan bu ortam, araştırmacı tarafından özenle seçilmiştir. Bu ortamda nota sehpası, ayaklık ve anlık görüntü kaydı yapan bir kamera yer almıştır. Teste tabi tutulacak öğrenci, gitarıyla birlikte hazır olduğunda araştırmacı tarafından öğrenciye ilk deşifre parçası verilmiştir. Öğrenciye parçayı seslendirmek için

1 dakikalık inceleme süresi verilmiştir. Verilen bu sürenin sonunda, öğrenci parçayı deşifre etmeye başlamıştır. Önteste kullanılmak üzere seçilen her deşifre parçası için aynı prosedür uygulanmıştır. Öğrencilere sırasıyla genel deşifre, 1. bölge, 2. bölge ve 3. bölge aralığına yönelik deşifre parçaları verilmiştir. Tüm öğrencilerin test süreci tamamlandığında ön test işlemi sonlandırılmıştır.

Öğrencilerin önteste yönelik deşifre performanslarının değerlendirilmesinde Uyan (2012) tarafından gitara uyarlanan “Deşifre Performansını Değerlendirmeye Yönelik Olarak Düzenlenmiş Rubrik Ölçek” kullanılmıştır. Puanlandırma işlemi; birbirinden bağımsız olarak araştırmacı ve gitar eğitimcisi 3 uzman tarafından, video kaydı izlenerek yapılmıştır. Puanlandırma sonrasında her iki grubun (deney-kontrol grupları) puanları kayıt altına alınmıştır.

Araştırmanın güvenilirliği açısından uzmanlar tarafından yapılmış olan puanlamalar arasında belirli bir uyumun olması önem arz etmektedir. Bu nedenle uzmanların ön test puanları arasındaki uyumu Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı hesaplanarak sınanmıştır. Puanlama işlemi yapan uzmanlar herhangi bir değerlendirici havuzundan değil de alana yönelik (Gitar) değerlendirici havuzundan seçtikleri için hesaplama işleminde Two-Way Random modeli tercih edilmiştir.

Puanlama yapan uzmanların Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı ,990 olarak hesaplanmıştır. Can'a göre (2017) bu değer 1' e ne kadar yakınsa uyum o derece fazladır. Dolayısıyla ,990 değeri, puanlayıcılar arasında yüksek derecede uyum olduğunu göstermektedir.

Deney ve Kontrol gruplarının öntest verileri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı Mann Withney U testi ile sınanmış ve her iki gruba ait öntest puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla Deney ve Kontrol gruplarında bulunan öğrencilerin deşifre düzeylerinin birbirine denk olduğunu söylemek mümkündür.

3.2.5 Deney Süreci

Araştırma kapsamındaki uygulama çalışması, 20 hafta boyunca haftada bir kez ve bir saat olmak üzere bireysel olarak yapılmıştır. Deneyin ilk iki haftası öğrencilerin ön test sonuçları ve araştırmanın betimsel bölümünden elde edilen verilere yönelik olarak hazırlanan deşifre derslerinden oluşturulmuştur. Daha sonraki dersler, ders esnasında ortaya çıkan eksikliklere ve anketlerden elde edilmiş olan verilere göre şekillendirilmiştir.

Deney grubuyla yapılan her ders video kamera ile kayıt altına alınmıştır. Böylelikle araştırmacı tarafından gerçekleştirilen her uygulama dersi, deney sonrasında da detaylı olarak değerlendirilip analiz edilebilmiştir. Ayrıca araştırmacı her derste gözlem yaparak elde ettiği bulguları bir gözlem formuna kaydetmiştir. Her hafta bahsi geçen yöntemlerle değerlendirilen derslerden yola çıkılarak bir sonraki haftanın konusu belirlenmiştir. Bu döngü deneylerin sona ereceği 20 haftalık süreç boyunca devam etmiştir.

3.2.6 Son Test Eserlerinin Belirlenmesi

Sontest eserlerinin belirlenmesinde, öntesttekine benzer bir yol izlenmiştir. Son test, 16 ölçümlük ve 2/4'lük ritmik yapıda 4 adet deşifre parçasından oluşturulmuştur. Deşifre parçaları öntest parçalarıyla denk olacak şekilde araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Deşifre parçalarının seviyelerinin öntest parçalarıyla eşit olabilmesi amacıyla, soruların hazırlanması aşamasında Uyan (2012) tarafından hazırlanmış olan parça denklik formu kullanılarak gitar eğitimcisi 4 uzmandan görüş alınmıştır.

3.2.7 Son Testin Uygulanması

Son testin uygulanmasında, ön testin uygulanmasına benzer bir yol izlenmiştir. Testin uygulanması aşamasında grupları oluşturan öğrencilerin her biri araştırmacı ile özel bir odaya alınmıştır. Dışarıdan gelebilecek olan herhangi bir sesin uygulamayı etkilemesinin önlenbilmesine uygun olan bu ortam, araştırmacı tarafından özenle seçilmiştir. Bu ortamda nota sehpası, ayaklık ve anlık görüntü kaydı yapan bir kamera yer almıştır. Teste tabi tutulacak öğrenci, gitarıyla birlikte hazır olduğunda araştırmacı tarafından öğrenciye ilk deşifre parçası verilmiştir. Öğrenciye parçayı seslendirmek için 1 dakikalık bir inceleme süresi verişmiştir. Verilen bu sürenin sonunda, öğrenci parçayı deşifre etmeye başlamıştır. Her deşifre parçası için aynı prosedür uygulanmıştır. Tüm öğrencilerin test süreci tamamlandığında son test işlemi sonlandırılmıştır.

Öğrencilerin önteste yönelik deşifre performanslarının değerlendirilmesinde Uyan (2012) tarafından gitara uyarlanan “Deşifre Performansını Değerlendirmeye Yönelik Olarak Düzenlenmiş Rubrik Ölçek” kullanılmıştır. Puanlandırma işlemi; araştırmacı ve gitar eğitimcisi 3 uzman tarafından, video kaydı izlenerek yapılmıştır. Puanlandırma sonrasında her iki grubun (deney-kontrol grupları) puanları kayıt altına alınmıştır.

Ön testte olduğu gibi son test aşamasında da öğrencilerin deşifre performansları yine aynı ölçekle araştırmacı ve gitar eğitimcisi 3 uzman tarafından bağımsız olarak değerlendirilmiştir. Uzmanların son test puanları arasındaki uyumu Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı hesaplanarak sınanmıştır. Ön testte olduğu gibi puanlama işlemine yapan uzmanlar herhangi bir değerlendirici havuzundan değil de alana yönelik (Gitar) değerlendirici havuzundan seçildikleri için hesaplama işleminde Two-Way Random modeli tercih edilmiştir.

Punlama yapan uzmanların Sınıf İçi Korelasyon Katsayısı ,996 olarak hesaplanmıştır. Bu değere göre puanlayıcılar arasında yüksek derecede uyum olduğunu söylemek mümkündür.

3.3 Verilerin Analizi

Bu araştırmada hem nitel hem de nicel veri toplama tekniklerinden yararlanılması nedeniyle verilerin analizinde hem nicel hem de nitel analiz yöntemlerinden faydalanılmıştır.

Çalışmanın kuramsal erevesi nitel veri toplama teknikleri ile oluşturulduğundan bu aşamadan elde edilen veriler nitel analiz yöntemleri ile analiz edilmiştir. Araştırmanın diğer bölümlerinde (anket sonuçlarının değerlendirilmesi, metodun etki düzeyinin belirlenmesi vb.) nicel veri toplama tekniklerinden yararlanıldığından bu bölümlerde nicel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bu bağlamda anketlerden elde edilen veriler frekans ve yüzde yardımıyla analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırmanın deneysel kısmında ise bahsi geçen istatistiksel yöntemlere ek olarak farklı analiz yöntemlerinden de yararlanılmıştır.

Araştırmalarda verilerin normal dağılım göstermesi, sonuçların güvenirliği ve genellenebilirliği açısından açısından istenen bir durumdur. Ancak bazı durumlarda verilerin normal dağılım gösterme olasılığı azdır. Örneğin rneklem sayısı 30'dan daha az olan çalışmalarda verilerin normal dağılım göstermesi zayıf bir olasılıktır. (Can,2017).

Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin sınanması çeşitli yöntem ve testlerle sınanabilmektedir. Can (2017) rneklem sayısının 30'dan daha az olduğu durumlarda normalliğin test edilebilmesi için Shaphiro-Wilk Testi'ni, örneklem sayısının 30 ve üzeri olduğu durumlarda ise Kolmogorov-Smirnov Testi'ni önermektedir.

Toplamda 16 öğrenciden oluşan bir çalışma grubuyla yürütülmüş olan bu çalışmaya uygun olarak normalliğin sınanmasında Shaphiro-Wilk Testi tercih edilmiştir. Test sonucunda verilerin normallik değeri ,002 olarak hesaplanmıştır. Güriş ve Astar'a göre (2015) bu değerin ,005'ten büyük olması halinde verilerin dağılımının normal olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla verilerin normal olarak dağılım göstermediği ve araştırmada parametrik olmayan testlerin kullanılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada ortaya konulmak istenen geliştirilmiş olan metodun işlevsel olup olmadığına ortaya koyulmasıdır. Bunun için yapılması gereken değerlendirme, deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespit edilmesidir. Bu nedenle deney-kontrol gruplarının ön test-sontest kazanç puanlarının anlamlılığını sınamak ve bu grupların ölçek değişkenlerine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini ortaya koymak için parametrik olmayan Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. BULGULAR

4.1 Eğitimcilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırma kapsamında klasik gitar eğitimcilerinin çeşitli değişkenler bazında klasik gitar deşifresine yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla bir anket geliştirilmiştir. Geliştirilen bu anketteki her soru/önerme deşifre ile ilgili bir alt değişkeni ifade etmektedir. Anket soruları/önergeleri ve klasik gitar eğitimcilerinin bu sorulara vermiş olduğu yanıtlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Eğitimcilerin Çalışmış Oldukları Kurumlarda Gitar Deşifresi Dersinin Varlık Durumu

Seçenekler	n	f	%
Evet	34	5	14,7
Hayır	34	29	85,3
Toplam	34	34	100

Tablo 1' e göre klasik gitar eğitimcileri "Kurumunuzun müfredatında gitar deşifresine yönelik bir ders mevcut mudur?" sorusuna %14,7 oranında "evet", %85,3 oranında "hayır" cevabı vermişlerdir. Bu bilgiye dayanarak ankete katılan eğitimcilerin görev yapmakta olduğu 21 farklı kurumun büyük çoğunluğunda, klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik özel bir derse yer verilmediğini, varsa yapılan çalışmaların bireysel çabalarla ya da yalnızca çalgı dersi içerisinde deşifre için ayrılan süreyle sınırlı kaldığını söylemek mümkündür.

Tablo 2: Eğitimcilerin Gitar Deşifresine Yönelik Kitapların Varlığından Haberdar Olma Durumları

Seçenekler	n	f	%
Evet	34	26	76,5
Hayır	34	8	23,5
Toplam	34	34	100

Tablo 2’ ye göre klasik gitar eğitimcileri “Klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?” sorusuna, %76,5 oranında “evet”, %23,5 oranında “hayır” cevabı vermişlerdir. Eğitimcilerin vermiş olduğu bu cevaplar, ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik olarak yazılmış kitap ve metotlardan haberdar olduğunu göstermektedir.

Tablo 3: Eğitimcilerin Deşifre Eğitiminde Deşifre Metodu Kullanma Durumları

Seçenekler	n	f	%
Evet	34	11	32,4
Hayır	34	23	67,6
Toplam	34	34	100

Tablo 3’e göre klasik gitar eğitimcileri “Klasik gitarda deşifre eğitimi için herhangi bir metot kullanıyor musunuz?” sorusuna, %32,4 oranında “evet”, %67,6 oranında “hayır” cevabı vermişlerdir. Eğitimcilerin Tablo 3’te vermiş olduğu cevaplar Tablo 2’deki cevaplarla birlikte yorumlandığında, ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar deşifresini geliştirmeye yönelik olarak yazılmış kitap ve metotlardan haberdar oldukları halde, çoğunun bu kitap ve metotlardan faydalanmadıkları sonucu çıkmaktadır. Bu durumun lisans düzeyinde klasik gitar eğitimi veren kurumlarda deşifreye yönelik özel bir ders olmamasından ve öğrencilerin performans değerlendirmelerinin daha önceden ezbere alınmış eserlere yönelik olarak yapılmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 4: Eğitimcilerin Deşifrenin Zorluk Derecesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	3	8,8
Kararsızım	34	2	5,9
Katılıyorum	34	20	58,8
Tamamen Katılıyorum	34	9	26,5
Toplam	34	34	100

Tablo 4’e göre klasik gitar eğitimcileri “Size göre klasik gitarla deşifre yapmak zordur mudur?” sorusuna, %8,8 oranında “katılmıyorum”, %5,9 oranında “kararsızım”, %58,8 oranında “katılıyorum”, %26,5 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 4’te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitarla deşifre yapmanın zor olduğunu düşündüğü görülmektedir. Eğitimcilerin bu düşüncesinin, “Kuramsal Çerçeve” içerisinde ele

alınmış olan “Klasik Gıtarde Deşifre” başlığı altında bahsi geçen zorluklardan kaynaklandığı ve bu bilgilerin birbiriyle örtüştüğü düşünölmektedir.

Tablo 5: Eğitmenlerin Deşifrenin Geliştirilebilirliğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	-	-
Kararsızım	34	-	-
Katılıyorum	34	18	52,9
Tamamen Katılıyorum	34	16	47,1
Toplam	34	34	100

Tablo 5’e göre klasik gitar eğitmenleri “Size göre klasik gitar deşifresi geliştirilebilir mi?” sorusuna, %52,9 oranında “katılıyorum”, %47,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 5’te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin tamamı, klasik gitar deşifresinin geliştirilebileceğini düşünmektedir.

Tablo 6: Eğitmenlerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Gitar Deşifresi Dersinin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	3	8,8
Kararsızım	34	1	2,9
Katılıyorum	34	10	29,4
Tamamen Katılıyorum	34	20	58,8
Toplam	34	34	100

Tablo 6’ya göre klasik gitar eğitmenleri “Size göre mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olmalı mı?” sorusuna, %8,8 oranında “katılmıyorum”, %2,9 oranında “kararsızım”, %29,4 oranında “katılıyorum”, %58,8 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 6’da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin büyük çoğunluğunun, klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olması konusunda hemfikir olduğu görölmektedir. Buna karşın Tablo 1’de yer alan veriler değerlendirildiğinde eğitmenlerin çalışmış oldukları kurumların çoğunda klasik gitar deşifresi için özel bir derse yer verilmediği görölmektedir. Bu veriler neticesinde eğitmenlerin görev yapmakta oldukları kurumlarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olması gerektiğini düşündükleri ancak çeşitli nedenlerden ötürü bu derslerin açılmadığı söylenebilir.

Tablo 7: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Notaları Bona ya da Solfej Olarak Okuyabiliyorken Gıtarıda Seslendirme Sırasında Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	5	14,7
Kararsızım	34	6	17,6
Katılıyorum	34	22	64,7
Tamamen Katılıyorum	34	1	2,9
Toplam	34	34	100

Tablo 7'ye göre klasik gitar eğitmenleri “Öğrencilerim notaları bona ya da solfej olarak okuyabiliyor ancak gitarda seslendirirken zorlanıyorlar” önermesine, %14,7 oranında “katılmıyorum”, %17,6 oranında “kararsızım”, %64,7 oranında “katılıyorum”, %2,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 7'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin çoğunluğu, öğrencilerinin notaları bona ya da solfej olarak okuyabildikleri ancak gitarda seslendirirken zorlandıkları düşüncesine sahiptir. Bu durumun öğrencilerin solfej becerilerinin, çalgı çalma becerilerinden daha gelişmiş olmasından ve notaların çalgı üzerindeki yerlerine yeterince hâkim olmadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 8: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Deşifre Esnasında Doğru Notalara Basarken Nota Değerlerine Dikkat Etmekte Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	9	26,5
Kararsızım	34	5	14,7
Katılıyorum	34	18	52,9
Tamamen Katılıyorum	34	2	5,9
Toplam	34	34	100

Tablo 8'e göre klasik gitar eğitmenleri “Öğrencilerim klasik gitarda deşifre yaparken doğru notalara basıyor ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlanıyorlar.” önermesine, %26,5 oranında “katılmıyorum”, %14,7 oranında “kararsızım”, %52,9 oranında “katılıyorum”, %5,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 8'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin çoğunluğu, öğrencilerinin notaları seslendirirken çalgı üzerindeki doğru yerlere bastıklarını ancak nota sürelerine yeterince dikkat edemedikleri düşüncesine sahiptir. Tablo 8'de yer alan veriler Tablo 7 ile birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin

seslendirdikleri parçaları bona ya da solfej olarak okuduklarında nota süreleri konusunda sorun yaşamadıkları ancak gitar üzerinde seslendirirken nota sürelerine dikkat edemedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu durumun aynı notanın birden fazla yerde bulunması, notaların hangi parmaklarla çalınacağı gibi değişkenlerle bağlı zorluklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 9: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Çok Sesli Parti ve Akorları Deşifre Ederken Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	4	11,8
Kararsızım	34	-	-
Katılıyorum	34	13	38,2
Tamamen Katılıyorum	34	17	50
Toplam	34	34	100

Tablo 9'a göre klasik gitar eğitimcileri "Öğrencilerim çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlanıyorlar." önermesine, %11,8 oranında "katılmıyorum", %38,2 oranında "katılıyorum", %50 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 9'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğu, öğrencilerinin çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlandığını düşünmektedir. Akbulut (2014) çok sesli partilerin ve akorların deşifresinde kalıp organizasyonu becerisinin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin çok sesli partileri ve akorları seslendirirken zorlanmalarının nedeninin kalıp organizasyonu becerisiyle ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 10: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Deşifre Yaparken Sıklıkla Gitar Tuşesine Bakmaları Nedeniyle Notaları Takip Etmekte Zorlanma Derecelerine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	9	26,5
Kararsızım	34	3	8,8
Katılıyorum	34	20	58,8
Tamamen Katılıyorum	34	2	5,9
Toplam	34	34	100

Tablo 10'a göre klasik gitar eğitimcileri "Öğrencilerim deşifre yaparken sıklıkla gitar tuşesine baktıkları için notaları takip etmekte zorlanıyorlar." önermesine, %26,5 oranında "katılmıyorum", %8,8 oranında "kararsızım", %58,8 oranında "katılıyorum",

%5,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 10’da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğu, öğrencilerinin deşifre esnasında sıklıkla gitar tuşesine baktıkları için notaları takip etmekte zorlandıklarını düşünmektedir. Bu durumun pozisyonlar arası geçişler barındıran ve birçok perdeden oluşan uzun bir tuşeye sahip olan klasik gitar için, nispeten beklenen bir durum olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu durumun bir problem haline gelmesinin, tuşenin iyi derecede tanınmamasından ve öğrencilerin tuşeye bakmadan seslendirme becerisinin zayıf olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 11: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Deşifre Yaparken Dikkatlerini Toplamakta Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	3	8,8
Katılmıyorum	34	3	8,8
Kararsızım	34	8	23,5
Katılıyorum	34	16	47,1
Tamamen Katılıyorum	34	4	11,8
Toplam	34	34	100

Tablo 11’e göre klasik gitar eğitimcileri “Öğrencilerim deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlanıyorlar.” önermesine, %8,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %8,8 oranında “katılmıyorum”, %23,5 oranında “kararsızım”, %47,1 oranında “katılıyorum”, %11,8 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 11’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin çoğunluğunun, öğrencilerinin deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlandığı düşüncesine sahiptir. Bu durumun karmaşık bir yapıya sahip olan deşifre sürecinde bulunan birçok dikkat dağıtıcı etkenden ve ilk kez görülmüş bir eseri iyi derecede seslendirebilme kaygısından kaynaklanabileceği öngörülmektedir.

Tablo 12: Eğitimcilerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesi Üzerindeki Tüm Notalara Hâkim Olma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	3	8,8
Katılmıyorum	34	14	41,2
Kararsızım	34	12	35,3
Katılıyorum	34	5	14,7
Tamamen Katılıyorum	34	-	-
Toplam	34	34	100

Tablo 12’ye göre klasik gitar eğitmenleri “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkim olduğumu düşünüyorum.” önermesine, %8,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %41,2 oranında “katılmıyorum”, %35,3 oranında “kararsızım”, %14,7 oranında “katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 12’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin önemli bir kısmı öğrencilerinin gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkim olmadıklarını düşünmektedir. Bu durumun klasik gitar öğretim sistematığıyla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Klasik gitar öğretiminde izlenen yol genellikle ilk dört perde içerisindeki notaların sistematik olarak öğretilmesi, diğer perdelerin ise çeşitli eserler çalışılarak öğretilmesi şeklindedir. Bu yöntem nedeniyle gitaristlerin tuşeyi tam olarak tanımları için özel çalışmalar yapmaları ve ustalaşmaları gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 13: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin İlk 4 Perdesindeki Notalara Diğer Perdelerdeki Notalardan Daha Fazla Hâkim Olup Olmama Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	1	2,9
Kararsızım	34	1	2,9
Katılıyorum	34	7	20,6
Tamamen Katılıyorum	34	25	73,5
Toplam	34	34	100

Tablo 13’e göre klasik gitar eğitmenleri “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olduğumu düşünüyorum.” önermesine, %2,9 oranında “katılmıyorum”, %2,9 oranında “kararsızım”, %20,6 oranında “katılıyorum”, %73,5 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 13’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerinin klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olduğunu düşünmektedir. Bu verilerin Tablo 12’de yer alan verilerle örtüştüğü görülmektedir.

Tablo 14: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. Perdesindeki Notalara Hâkimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	1	2,9
Katılmıyorum	34	7	20,6
Kararsızım	34	11	32,4
Katılıyorum	34	15	44,1
Tamamen Katılıyorum	34	-	-
Toplam	34	34	100

Tablo 14'e göre klasik gitar eğitimleri "Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum." önermesine, %2,9 oranında "hiç katılmıyorum", %20,6 oranında "katılmıyorum" %32,4 oranında "kararsızım", %44,1 oranında "katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 14'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimlerin önemli bir kısmı öğrencilerinin gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünmektedir. Tablo 14'te yer alan veriler Tablo 13'te yer alan verilerle birlikte ele alındığında öğrencilerin 5, 6, 7 ve 8. perdelerdeki notalara yeterince hâkim olmalarına karşın ilk 4 perdeye daha fazla hâkim oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 15: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 9,10,11 ve 12. Perdesindeki Notalara Hâkimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	4	11,8
Katılmıyorum	34	13	38,2
Kararsızım	34	11	32,4
Katılıyorum	34	6	17,6
Tamamen Katılıyorum	34	-	-
Toplam	34	34	100

Tablo 15'e göre klasik gitar eğitimleri "Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 9,10,11 ve 12. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum." önermesine, %11,8 oranında "hiç katılmıyorum", %38,2 oranında "katılmıyorum" %32,4 oranında "kararsızım", %17,6 oranında "katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 15'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimlerin önemli bir kısmı öğrencilerinin 9, 10, 11 ve 12. perdelerdeki notalara yeterince hâkim olmadığını düşünmektedir. Tablo 15'te yer alan verilerin Tablo 14 ve Tablo 13'te yer alan verilerle örtüştüğü görülmektedir.

Tablo 16: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 12. Perdesinden Sonraki Notalara Hâkimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	14	41,2
Katılmıyorum	34	10	29,4
Kararsızım	34	7	20,6
Katılıyorum	34	3	8,8
Tamamen Katılıyorum	34	-	-
Toplam	34	34	100

Tablo 16'ya göre klasik gitar eğitimleri “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine, %41,2 oranında “hiç katılmıyorum”, %29,4 oranında “katılmıyorum” %20,6 oranında “kararsızım”, %8,8 oranında “katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 16'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimlerin çoğunluğu öğrencilerinin 12. perdeden sonraki notalara yeterince hâkim olmadığını düşünmektedir. Bu durumun 12. perdeden sonraki notaları barındıran eserlerin az olmasından ve dolayısıyla bu bölgenin sık kullanılmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 17: Eğitmenlerin, Gitar Deşifre Metotlarında Farklı Ritmik Yapılar İçeren Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	-	-
Kararsızım	34	-	-
Katılıyorum	34	24	70,6
Tamamen Katılıyorum	34	10	29,4
Toplam	34	34	100

Tablo 17'ye göre klasik gitar eğitimleri “Bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmelidir.” önermesine, %70,6 oranında “katılıyorum”, %29,4 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 17'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimlerin tamamı bir deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Başarılı bir deşifre için karmaşık ritmik yapıları çözümlenmenin önemli olduğunun bilincinde olan eğitimlerin, bu yönde cevap vermiş olmaları bu konudaki hassasiyetlerinin bir göstergesi olarak nitelendirilebilir.

Tablo 18: Eğitmenlerin, Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin G6r6şleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	-	-
Kararsızım	34	1	2,9
Katılıyorum	34	20	58,9
Tamamen Katılıyorum	34	13	38,2
Toplam	34	34	100

Tablo 18'e g6re klasik gitar eğitmenleri "Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olmalıdır." 6nermesine, %2,9 oranında "kararsızım", %58,9 oranında "katılıyorum", %38,2 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 18'de verilmiş olan cevaplara g6re ankete katılan eğitmenlerin b6y6k çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olması gerektiğini d6ř6nmektedir. Eğitmenlerin, 6đrencilerin deşifre s6recinde sıkılmalarını 6nlemek ve onlara deşifreyi sevdirmek amacıyla bu y6nde g6r6ř bildirmiş oldukları tahmin edilmektedir.

Tablo 19: Eğitmenlerin, Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Olmayan (Tonal Anlamda 6ng6r6rs6z) Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin G6r6şleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	1	2,9
Kararsızım	34	-	-
Katılıyorum	34	14	41,2
Tamamen Katılıyorum	34	19	55,9
Toplam	34	34	100

Tablo 19'a g6re klasik gitar eğitmenleri "Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda 6ng6r6rs6z) egzersizler olmalıdır." 6nermesine, %2,9 oranında "katılmıyorum", %41,2 oranında "katılıyorum", %55,9 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 19'da verilmiş olan cevaplara g6re ankete katılan eğitmenlerin b6y6k çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda 6ng6r6rs6z) egzersizler olması gerektiğini d6ř6nmektedir. Tablo 18 ve Tablo 19'da yer alan veriler birlikte değerlendirildiğinde eğitmenlerin bir deşifre metodunda hem melodik hem de melodik olmayan eserlere yer verilmesi gerektiğini d6ř6nd6kleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Eğitmenlerin 6zellikle melodik olmayan egzersizlere yer verilmesini isteme nedeninin, 6đrencilerin olağan dışı pasajlara y6nelik becerilerini geliştirmek olduğu d6ř6n6lmektedir.

Tablo 20: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında Gitar Tuşesini Tanıtıcı Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	1	2,9
Kararsızım	34	-	-
Katılıyorum	34	12	35,3
Tamamen Katılıyorum	34	21	61,8
Toplam	34	34	100

Tablo 20'ye göre klasik gitar eğitimcileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olmalıdır." önermesine, %2,9 oranında "katılmıyorum", %35,3 oranında "katılıyorum", %61,8 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 20'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olması gerektiğini düşünmektedir. Deşifrenin en önemli aşamalarından biri olan seslendirme aşamasında gitar tuşesine olan hâkimiyetin önemi düşünüldüğünde, eğitimcilerin görüşlerinin bu doğrultuda olmasının beklentiler dâhilinde olduğunu söylemek mümkündür. Böylelikle öğrencilerin gitar tuşesini tanımlarının ve deşifre becerilerini geliştirmelerinin beklendiği düşünülmektedir.

Tablo 21: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında Ele Alınan Konuları Pekiştirici Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	2	5,9
Kararsızım	34	2	5,9
Katılıyorum	34	19	55,9
Tamamen Katılıyorum	34	11	32,3
Toplam	34	34	100

Tablo 21'e göre klasik gitar eğitimcileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda metotta verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olmalıdır." önermesine, %5,9 oranında "katılmıyorum", %5,9 oranında "kararsızım", %55,9 oranında "katılıyorum", %32,3 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 21'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda metotta verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olması gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 22: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarının Nota Okumayı Geliştirici Özelliğe Sahip Olma Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	1	2,9
Katılmıyorum	34	3	8,8
Kararsızım	34	5	14,7
Katılıyorum	34	16	47,1
Tamamen Katılıyorum	34	9	26,5
Toplam	34	34	100

Tablo 22'ye göre klasik gitar eğitimcileri "Bir klasik gitar deşifre metodu nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olmalıdır." önermesine, %2,9 oranında "hiç katılmıyorum", %8,8 oranında "katılmıyorum", %14,7 oranında "kararsızım", %47,1 oranında "katılıyorum", %26,5 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 22'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunun nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olması gerektiğini düşünmektedir. Bu görüşün özellikle gitarın az kullanılan tiz bölgesindeki notaların okunmasında problemler yaşanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 23: Eğitimcilerin, Gitar Deşifre Metotlarında 12. Perdeden Sonrasına Yönelik Çalışmalara Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	1	2,9
Katılmıyorum	34	1	2,9
Kararsızım	34	2	5,9
Katılıyorum	34	6	17,6
Tamamen Katılıyorum	34	24	70,6
Toplam	34	34	100

Tablo 23'e göre klasik gitar eğitimcileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olmalıdır." önermesine, %2,9 oranında "hiç katılmıyorum", %2,9 oranında "katılmıyorum", %5,9 oranında "kararsızım", %17,6 oranında "katılıyorum", %70,6 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 23'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olması gerektiğini düşünmektedir. Tablo 23 ve Tablo 16'da yer alan veriler birlikte değerlendirildiğinde ankete katılan eğitimcilere göre öğrencilerin en az hâkim oldukları alan 12. perde ve sonrasındır. Bu nedenle eğitimcilerin 12. perdeden sonraki bölgeye yönelik çalışmalara önem verdiklerini söylemek mümkündür.

Tablo 24: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Gitar Deşifre Performansının Heyecan vb. Faktörlere Bağlı Olarak Değişebilme Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	5	14,8
Kararsızım	34	1	2,9
Katılıyorum	34	13	38,2
Tamamen Katılıyorum	34	15	44,1
Toplam	34	34	100

Tablo 24'e göre klasik gitar eğitmenleri "Öğrencilerimin klasik gitar deşifre performansının heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşünüyorum önermesine, %14,8 oranında "katılmıyorum", %2,9 oranında "kararsızım", %38,2 oranında "katılıyorum", %44,1 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 24'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin büyük çoğunluğu öğrencilerinin deşifre performanslarının heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşünmektedir.

Tablo 25: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Deşifre Konusunda Yeterince Bilgi Sahibi Olup Olmaması Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	3	8,9
Katılmıyorum	34	10	29,4
Kararsızım	34	6	17,6
Katılıyorum	34	14	41,2
Tamamen Katılıyorum	34	1	2,9
Toplam	34	34	100

Tablo 25'e göre klasik gitar eğitmenleri "Öğrencilerimin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşünüyorum." önermesine, %8,9 oranında "hiç katılmıyorum", %29,4 oranında "katılmıyorum", %17,6 oranında "kararsızım", %41,2 oranında "katılıyorum", %2,9 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 25'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitmenlerin çoğunluğu, öğrencilerinin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşünmektedir. Ancak Tablo 25'te eğitmenlerin önemli bir kısmının da öğrencilerinin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olmadığını düşündükleri görülmektedir. Eğitmenler arasındaki bu fikir ayrılığının temelinde müfredatta genellikle deşifreye yönelik özel bir ders ya da ayrı bir zaman ayrılmamış olmasından kaynaklandığı düşünölmektedir. Bu nedenden ötürü bazı eğitmenler öğrencilerine deşifreye yönelik bilgi aktarımında bulunabilirken bazıları ise bilgi aktarımı için yeterli zamanı bulamamaktadır.

Tablo 26: Eğitmenlerin, Öğrencilerin Yeni Eser Deşifre Ettikçe Gelişme Kaydedebilme Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	34	-	-
Katılmıyorum	34	3	8,9
Kararsızım	34	1	2,9
Katılıyorum	34	25	73,5
Tamamen Katılıyorum	34	5	14,7
Toplam	34	34	100

Tablo 26'ya göre klasik gitar eğitimleri "Öğrencilerim yeni eserler deşifre ettikçe deşifrelerinin geliştiğini düşünüyorum." önermesine, %8,9 oranında "katılmıyorum", %2,9 oranında "kararsızım", %73,5 oranında "katılıyorum", %14,7 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 26'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan eğitimlerin büyük çoğunluğu yeni eserler deşifre ettikçe öğrencilerinin deşifre becerilerinin geliştiğini düşünmektedir.

4.2 Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırma kapsamında klasik gitar öğrencilerinin çeşitli değişkenler bazında klasik gitar deşifresine yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla bir anket geliştirilmiştir. Geliştirilen bu anketteki her soru/önerme deşifre ile ilgili bir alt değişkeni ifade etmektedir. Anket soruları/önergeleri ve klasik gitar öğrencilerinin bu sorulara vermiş olduğu yanıtlar aşağıdaki gibidir:

Tablo 27: Öğrencilerin Gitar Deşifresine Yönelik Özel Çalışmalar Yapma Durumları

Seçenekler	n	f	%
Evet	158	43	27,2
Hayır	158	115	72,8
Toplam	158	158	100

Tablo 27'ye göre klasik gitar öğrencileri "Daha önce hiç klasik gitar deşifresine yönelik özel çalışmalar yaptınız mı?" sorusuna, %27,2 oranında "evet", %72,8 oranında "hayır" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 27'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitar deşifresine yönelik özel çalışmalar yapmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun müfredatta klasik gitar deşifresine yönelik ayrı bir ders olmamasından ya da deşifre çalışmalarının çalgı dersi içerisindeki sınırlı süre içerisinde yapılmaya çalışılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 28: Öğrencilerin Gitar Deşifresine Yönelik Kitapların Varlığından Haberdar Olma Durumları

Seçenekler	n	f	%
Evet	158	63	39,9
Hayır	158	95	60,1
Toplam	158	158	100

Tablo 28'e göre klasik gitar öğrencileri "Klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?" sorusuna, %39,9 oranında "evet", %60,1 oranında "hayır" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 28'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar olmadıklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla klasik gitar eğitimcilerinin öğrencilerini deşifre kitapları konusunda yeterince bilgilendirmediklerini söylemek mümkündür. Bununla birlikte lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin ana çalgılarına yönelik literatür taraması yapmadıkları ve araştırma konusunda yeterli donanımına sahip olmadıkları sonucu da ortaya çıkmaktadır.

Tablo 29: Öğrencilerin Deşifre Yapmanın Zorluk Derecesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	5	3,2
Katılmıyorum	158	20	12,6
Kararsızım	158	19	12
Katılıyorum	158	57	36,1
Tamamen Katılıyorum	158	57	36,1
Toplam	158	158	100

Tablo 29'a göre klasik gitar öğrencileri "Size göre klasik gitarda deşifre yapmak zordur?" sorusuna, %3,2 oranında "hiç katılmıyorum", %12,6 oranında "katılmıyorum", %12 oranında "kararsızım", %36,1 oranında "katılıyorum", %36,1 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 29'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitarla deşifre yapmanın zor olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin bu düşüncesinin klasik gitarın simetrik olmayan akort sisteminden, aynı anda birden fazla partiyi kontrol etmeleri gerektiğinden, bir notanın tuşe üzerinde birden fazla yerde bulunabilmesi gibi nedenlerden kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

Tablo 30: Öğrencilerin Deşifrenin Geliştirilebilirliğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	-	-
Katılmıyorum	158	5	3,1
Kararsızım	158	9	5,7
Katılıyorum	158	69	43,7
Tamamen Katılıyorum	158	75	47,5
Toplam	158	158	100

Tablo 30'a göre klasik gitar öğrencileri "Size göre klasik gitar deşifresi geliştirilebilir mi?" sorusuna, %3,1 oranında "katılmıyorum", %5,7 oranında "kararsızım", %43,7 oranında "katılıyorum", %47,5 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 30'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitarla deşifre yapma becerisinin geliştirilebilir olduğunu düşünmektedir.

Tablo 31: Öğrencilerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Gitar Deşifresi Dersinin Gerekliliğine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	8	5,1
Katılmıyorum	158	2	1,2
Kararsızım	158	11	7
Katılıyorum	158	35	22,1
Tamamen Katılıyorum	158	102	64,6
Toplam	158	158	100

Tablo 31'e göre klasik gitar öğrencileri "Size göre mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olmalı mı?" sorusuna, %5,1 oranında "hiç katılmıyorum", %1,2 oranında "katılmıyorum", %7 oranında "kararsızım", %22,1 oranında "katılıyorum", %64,6 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 31'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olması gerektiği düşüncesine sahiptir. Bu verilere göre öğrencilerin deşifre becerilerini geliştirmek ve deşifreye yönelik çalışmalara daha fazla vakit ayırmak istediklerini söylemek mümkündür.

Tablo 32:Öğrencilerin Notaları Bona ya da Solfej Olarak Okuyabiliyorken Gitarda Seslendirmede Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	17	10,7
Katılmıyorum	158	30	19
Kararsızım	158	10	6,3
Katılıyorum	158	69	43,7
Tamamen Katılıyorum	158	32	20,3
Toplam	158	158	100

Tablo 32’ye göre klasik gitar öğrencileri “Notaları bona ya da solfej olarak okuyabiliyorum ancak gitarda seslendirirken zorlanıyorum.” önermesine, %10,7 oranında “hiç katılmıyorum”, %19 oranında “katılmıyorum”, %6,3 oranında “kararsızım”, %43,7 oranında “katılıyorum”, %20,3 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 32’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu deşifre yaparken notaları bona ya da solfej olarak okuyabildiklerini ancak gitarda seslendirirken zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun öğrencilerin gitar tuşesine yeterince hâkim olmadıklarından ve parmak numaraları, pozisyon tercihi gibi değişkenler konusunda yeterince tecrübe sahibi olmadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 33: Öğrencilerin Deşifre Esnasında Doğru Notalara Basıyorken Nota Değerlerine Dikkat Etmekte Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	20	12,7
Katılmıyorum	158	33	20,9
Kararsızım	158	30	19
Katılıyorum	158	62	39,2
Tamamen Katılıyorum	158	13	8,2
Toplam	158	158	100

Tablo 33’e göre klasik gitar öğrencileri “Deşifre yaparken doğru notalara basıyorum ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlanıyorum.” önermesine, %12,7 oranında “hiç katılmıyorum”, %20,9 oranında “katılmıyorum”, %19 oranında “kararsızım”, %39,2 oranında “katılıyorum”, %8,2 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 33’te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin önemli bir kısmı deşifre yaparken doğru notalara bastıklarını ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin yaşamış oldukları bu problemin kaynağının Tablo 32’deki problemle benzer özelliklere bağlı olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 34: Öğrencilerin Çok Sesli Parti ve Akorları Deşifre Ederken Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	8	5,1
Katılmıyorum	158	16	10,1
Kararsızım	158	16	10,1
Katılıyorum	158	36	22,8
Tamamen Katılıyorum	158	82	51,9
Toplam	158	158	100

Tablo 34'e göre klasik gitar öğrencileri “Çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlanıyorum.” önermesine, %5,1 oranında “hiç katılmıyorum”, %10,1 oranında “katılmıyorum”, %10,1 oranında “kararsızım”, %22,8 oranında “katılıyorum”, %51,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 34'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu durum öğrencilerin kalıp organizasyonu becerilerinin yeterince gelişmemiş olduğunun ve bu konuya ilişkin özel egzersizler yapmadıklarının bir göstergesi olarak nitelendirilebilir.

Tablo 35: Öğrencilerin Deşifre Esnasında Gitar Tuşesine Baktıkları İçin Notaları Takip Etmekte Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	16	10,2
Katılmıyorum	158	20	12,7
Kararsızım	158	17	10,8
Katılıyorum	158	78	49,7
Tamamen Katılıyorum	158	26	16,6
Toplam	158	158	100

Tablo 35'e göre klasik gitar öğrencileri “Deşifre yaparken gitar tuşesine bakmam gerektiği için notaları takip etmekte zorlanıyorum.” önermesine, %10,2 oranında “hiç katılmıyorum”, %12,7 oranında “katılmıyorum”, %10,8 oranında “kararsızım”, %49,7 oranında “katılıyorum”, %16,6 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 35'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu deşifre yaparken gitar tuşesine bakmaları gerektiği için notaları takip etmekte zorlandıklarını belirtmişlerdir. Özellikle pozisyonlar arası atlamalı geçişlerin bulunduğu pasajlarda bu problemin sıklıkla yaşandığı bilinen ve beklenen bir durumdur. Ancak bu durumun öğrencilerin deşifre performanslarına olan etkisi kabul edilebilir sınırların üzerine çıktığında ciddi bir problem haline gelmektedir. Bu

problemin, öğrencilerin pozisyonlara yeterince hâkim olmamasından ve tuşeye bakmadan çalgı çalma çalışmaları yapmadıklarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 36: Öğrencilerin Deşifre Yaparken Dikkatlerini Toplamakta Zorlanma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	23	14,6
Katılmıyorum	158	33	20,8
Kararsızım	158	23	14,6
Katılıyorum	158	55	34,8
Tamamen Katılıyorum	158	24	15,2
Toplam	158	158	100

Tablo 36'ya göre klasik gitar öğrencileri “Deşifre yaparken dikkatimi toplamakta zorlanıyorum.” önermesine %14,6 oranında “hiç katılmıyorum”, %20,8 oranında “katılmıyorum”, %14,6 oranında “kararsızım”, %34,8 oranında “katılıyorum”, %15,2 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 36'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin önemli bir kısmı deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Deşifre sürecinin karmaşık ve birçok değişkene bağlı bir süreç olduğu düşünüldüğünde, yapılan işe odaklanmanın önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Tablo 36'da yer alan verilere göre öğrencilerin önemli bir kısmı deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlandıklarını belirtmiş olmalarına rağmen, bunun tersi düşünceye sahip olan öğrencilerin de azımsanmayacak oranda yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumun öğrencilerin kişilik özellikleri, kaygı düzeyleri ve odaklanma becerileri gibi kişiden kişiye farklılık gösteren değişkenlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 37: Öğrencilerin Gitar Tuşesi Üzerindeki Tüm Notalara Hâkim Olma Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	28	17,8
Katılmıyorum	158	65	41,1
Kararsızım	158	37	23,4
Katılıyorum	158	21	13,3
Tamamen Katılıyorum	158	7	4,4
Toplam	158	158	100

Tablo 37'ye göre klasik gitar öğrencileri “Klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkimim.” önermesine %17,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %41,1 oranında “katılmıyorum”, %23,4 oranında “kararsızım”, %13,3 oranında “katılıyorum”, %4,4

oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 37’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkim olmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin klasik gitar tuşesine yeterince hâkim olmamalarının klasik gitar öğretim sisteminden kaynaklandığı düşünülmektedir. Klasik gitar öğretimi genel olarak ilk 4 perde üzerindeki çalışmalar temel alınarak yürütülmektedir. İlk 4 perde sistematik olarak öğrenciye aktarılıp bu konu öğrenci tarafından kavrandıktan sonra tuşenin geri kalan kısmı eserler üzerinden öğretilmektedir. Dolayısıyla genel olarak tercih edilen bu öğretim yöntemi nedeniyle öğrenciler klasik gitar tuşesi üzerindeki notalara yeterince hâkim olamamaktadır.

Tablo 38: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin İlk 4 Perdesindeki Notalara Diğer Perdelerdeki Notalardan Daha Fazla Hâkim Olma Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	4	2,5
Katılmıyorum	158	9	5,7
Kararsızım	158	8	5,1
Katılıyorum	158	37	23,4
Tamamen Katılıyorum	158	100	63,3
Toplam	158	158	100

Tablo 38’e göre klasik gitar öğrencileri “Klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkimim.” önermesine %2,5 oranında “hiç katılmıyorum”, %5,7 oranında “katılmıyorum”, %5,1 oranında “kararsızım”, %23,4 oranında “katılıyorum”, %63,3 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 38’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olduklarını belirtmişlerdir. Bu veriler Tablo 37’de yer alan verilerle örtüşmekte ve sorunun yaygın olarak kullanılan klasik gitar öğretim sisteminden kaynaklandığı düşüncesini destekler niteliktedir.

Tablo 39: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 5,6,7 ve 8. Perdesindeki Notalara Hâkimiyet Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	33	20,9
Katılmıyorum	158	78	49,4
Kararsızım	158	40	25,3
Katılıyorum	158	4	2,5
Tamamen Katılıyorum	158	3	1,9
Toplam	158	158	100

Tablo 39'a göre klasik gitar öğrencileri "Klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesindeki notalara yeterince hakimim." önermesine, %20,9 oranında "hiç katılmıyorum", %49,4 oranında "katılmıyorum", %25,3 oranında "kararsızım", %2,5 oranında "katılıyorum", %1,9 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 39'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitar tuşesinin 5,6,7 ve 8. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olmadıklarını belirtmişlerdir. Veriler değerlendirildiğinde, öğrencilerin ilk 4 perdeye yönelik hakimiyetlerinin 5, 6, 7 ve 8. perdelerle oranla daha fazla olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu sonuç öğrencilerin Tablo 38'de vermiş oldukları cevapları destekler niteliktedir.

Tablo 40: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 9,10,11 ve 12. Perdesindeki Notalara Hakimiyet Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	58	36,9
Katılmıyorum	158	73	46,5
Kararsızım	158	20	12,8
Katılıyorum	158	5	3,2
Tamamen Katılıyorum	158	1	0,6
Toplam	158	158	100

Tablo 40'a göre klasik gitar öğrencileri "Klasik gitar tuşesinin 9, 10, 11 ve 12. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkimim." önermesine, %36,9 oranında "hiç katılmıyorum", %46,5 oranında "katılmıyorum", %12,8 oranında "kararsızım", %3,2 oranında "katılıyorum", %0,6 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 40'ta verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitar tuşesinin 9, 10, 11 ve 12. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu veriler Tablo 39'da yer alan verilerle birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin 5, 6, 7 ve 8. perdelerle olan hakimiyetleri ile 9, 10, 11 ve 12. perdeye olan hakimiyetlerinin birbirine yakın olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 41: Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 12. Perdesinden Sonraki Notalara Hakimiyet Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	86	54,8
Katılmıyorum	158	50	31,8
Kararsızım	158	15	9,6
Katılıyorum	158	4	2,5
Tamamen Katılıyorum	158	2	1,3
Toplam	158	158	100

Tablo 41'e göre klasik gitar öğrencileri "Klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hakimim." önermesine, %54,8 oranında "hiç katılmıyorum", %31,8 "oranında katılmıyorum", %9,6 oranında "kararsızım", %2,5 oranında "katılıyorum", %1,3 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 41'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olmadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 38,39,40 ve 41'de yer alan veriler birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin en az hâkim oldukları bölgenin 12. perdeden sonrası olduğunu söylemek mümkündür. Bu durumun klasik gitar tuşesinin en az kullanılan bölgesinin 12. perde ve sonrası olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 42: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Farklı Ritmik Yapılar İçeren Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	4	2,5
Katılmıyorum	158	4	2,5
Kararsızım	158	18	11,5
Katılıyorum	158	79	50,3
Tamamen Katılıyorum	158	52	33,2
Toplam	158	158	100

Tablo 42'ye göre klasik gitar öğrencileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmelidir." önermesine %2,5 oranında "hiç katılmıyorum", %2,5 oranında "katılmıyorum", %11,5 oranında "kararsızım", %50,3 oranında "katılıyorum", %33,2 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 42'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin bu yanıtının, farklı ritmik yapılar içeren egzersizlerin deşifre becerilerini geliştireceği düşüncesine bağlı olduğu öngörülmektedir.

Tablo 43: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	5	3,2
Katılmıyorum	158	4	2,5
Kararsızım	158	9	5,8
Katılıyorum	158	54	34,4
Tamamen Katılıyorum	158	85	54,1
Toplam	158	158	100

Tablo 43'e göre klasik gitar öğrencileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olmalıdır." önermesine, %3,2 oranında "hiç katılmıyorum", %2,5 oranında "katılmıyorum", %5,8 oranında "kararsızım", %34,4 oranında "katılıyorum", %54,1 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 43'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu görüşe göre deşifre çalışması yapan öğrencilerin melodik egzersizleri daha fazla tercih ettikleri söylenebilir.

Tablo 44: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Olmayan (Tonal Anlamda Öngörüsüz) Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	55	34,8
Katılmıyorum	158	19	12
Kararsızım	158	28	17,7
Katılıyorum	158	32	20,3
Tamamen Katılıyorum	158	24	15,2
Toplam	158	158	100

Tablo 44'e göre klasik gitar öğrencileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmalıdır." önermesine, %34,8 oranında "hiç katılmıyorum", %12 oranında "katılmıyorum", %17,7 oranında "kararsızım", %20,3 oranında "katılıyorum", %15,2 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 44'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin önemli bir kısmı bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) eserler olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Tablo 43 ve Tablo 44 birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin önemli bir kısmının deşifre

metodunda melodik egzersizlerin yer alması gerektiğini ve melodik olmayan egzersizlere yer verilmemesi gerektiğini düşündükleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Ancak bir deşifre metodunda melodik olmayan egzersizlerin de yer alması gerektiğini düşünen öğrencilerin oranının da önem arz edecek değerde olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 45: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Gitar Tuşesini Tanıtıcı Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	3	1,8
Katılmıyorum	158	2	1,3
Kararsızım	158	5	3,2
Katılıyorum	158	51	32,3
Tamamen Katılıyorum	158	97	61,4
Toplam	158	158	100

Tablo 45'e göre klasik gitar öğrencileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olmalıdır." önermesine, %1,8 oranında "hiç katılmıyorum", %1,3 oranında "katılmıyorum", %3,2 oranında "kararsızım", %32,3 oranında "katılıyorum", %61,4 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 45'te verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu durumun öğrencilerin klasik gitar tuşesine yeterince hâkim olmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Tablo 37'de yer alan veriler bu düşüncüyü destekler niteliktedir.

Tablo 46: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Ele Alınan Konuları Pekiştirici Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	2	1,3
Katılmıyorum	158	6	3,8
Kararsızım	158	9	5,7
Katılıyorum	158	74	46,8
Tamamen Katılıyorum	158	67	42,4
Toplam	158	158	100

Tablo 46'ya göre klasik gitar öğrencileri "Bir klasik gitar deşifre metodunda metot içerisinde verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olmalıdır." önermesine, %1,3 oranında "hiç katılmıyorum", %3,8 oranında "katılmıyorum", %5,7 oranında "kararsızım", %46,8 oranında "katılıyorum", %42,4 oranında "tamamen katılıyorum"

şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 46’da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda metot içerisinde verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 47: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarının Nota Okumayı Geliştirici Özelliğe Sahip Olma Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	9	5,7
Katılmıyorum	158	9	5,7
Kararsızım	158	16	10,2
Katılıyorum	158	59	37,3
Tamamen Katılıyorum	158	65	41,1
Toplam	158	158	100

Tablo 47’ye göre klasik gitar öğrencileri “Bir klasik gitar deşifre metodu nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olmalıdır.” önermesine %5,7 oranında “hiç katılmıyorum”, %5,7 oranında “katılmıyorum”, %10,2 oranında “kararsızım”, %37,3 oranında “katılıyorum”, %41,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 47’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunun nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu verilere dayanarak ankete katılan öğrencilerin bazı notaları okuma konusunda tereddütleri olduğunu ve nota okuma becerilerini geliştirmek amacıyla bu yönde görüş bildirdiklerini söylemek mümkündür.

Tablo 48: Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında 12. Perdeden Sonrasına Yönelik Çalışmalara Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	8	5,1
Katılmıyorum	158	8	5,1
Kararsızım	158	13	8,2
Katılıyorum	158	36	22,7
Tamamen Katılıyorum	158	93	58,9
Toplam	158	158	100

Tablo 48’e göre klasik gitar öğrencileri “Bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olmalıdır.” önermesine, %5,1 oranında “hiç katılmıyorum”, %5,1 oranında “katılmıyorum”, %8,2 oranında “kararsızım”, %22,7 oranında “katılıyorum”, %58,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 48’de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik

çalışmalar olması gerektiğini belirtmişlerdir. Tablo 48 ve Tablo 41 birlikte değerlendirildiğinde öğrencilerin tuşe üzerindeki hakimiyetlerinin en az olduğu bölgenin 12. perdeden sonrası olduğu ve öğrencilerin bu nedenle 12. perdeden sonraki bölgeye yönelik çalışmalar yapılmasını istedikleri düşünülmektedir.

Tablo 49: Öğrencilerin Deşifre Performanslarının Heyecan vb. Faktörlere Bağlı Olarak Değişebilme Durumlarına İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	7	4,4
Katılmıyorum	158	10	6,4
Kararsızım	158	26	16,5
Katılıyorum	158	44	27,8
Tamamen Katılıyorum	158	71	44,9
Toplam	158	158	100

Tablo 49'a göre klasik gitar öğrencileri "Klasik gitar deşifre performansımın heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşünüyorum." önermesine, %4,4 oranında "hiç katılmıyorum", %6,4 oranında "katılmıyorum", %16,5 oranında "kararsızım", %27,8 oranında "katılıyorum", %44,9 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 49'da verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu klasik gitar deşifre performanslarının heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini belirtmişlerdir.

Tablo 50: Öğrencilerin Deşifre Konusunda Yeterince Bilgi Sahibi Olma Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	28	17,8
Katılmıyorum	158	58	36,9
Kararsızım	158	42	26,8
Katılıyorum	158	21	13,4
Tamamen Katılıyorum	158	8	5,1
Toplam	158	158	100

Tablo 50'ye göre klasik gitar öğrencileri "Müzikte deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum." önermesine, %17,8 oranında "hiç katılmıyorum", %36,9 oranında "katılmıyorum", %26,8 oranında "kararsızım", %13,4 oranında "katılıyorum", %5,1 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 50'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin çoğunluğu bir müzikte deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu

durumun deşifreye yönelik bir ders olmamasından ve dolayısıyla eğitimcilerin bu konuya yeterince vakit ayıramamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 51: Öğrencilerin Yeni Eser Deşifre Ettikçe Deşifrelerinin Gelişmesi Durumuna İlişkin Görüşleri

Seçenekler	n	f	%
Hiç Katılmıyorum	158	7	4,4
Katılmıyorum	158	7	4,4
Kararsızım	158	26	16,5
Katılıyorum	158	60	38
Tamamen Katılıyorum	158	58	36,7
Toplam	158	158	100

Tablo 51'e göre klasik gitar öğrencileri "Yeni eserler deşifre ettikçe deşifremin geliştiğini düşünüyorum." önermesine, %4,4 oranında "hiç katılmıyorum", %4,4 oranında "katılmıyorum", %16,5 oranında "kararsızım", %38 oranında "katılıyorum", %36,7 oranında "tamamen katılıyorum" şeklinde cevap vermişlerdir. Tablo 51'de verilmiş olan cevaplara göre ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu yeni eserler deşifre ettikçe deşifrelerinin geliştiğini belirtmişlerdir.

4.3 Eğitimciler İle Öğrencilerin Görüşleri Arasındaki Farklılıklara İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Klasik gitar eğitimci ve ana çalgısı klasik gitar olan öğrencilerin görüşlerini almak için hazırlanan ankette her iki gruba yönelik benzer sorulara/önermelere yer verilmiştir. Ankette bulunan dört madde haricindeki maddelerde öğrenci ve eğitimcilerin görüşlerinin birbiriyle benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrenci ve eğitimcilere göre farklılık gösteren sorular/önermeler aşağıdaki gibidir:

Tablo 52: Eğitimci ve Öğrencilerin Gitar Deşifresine Yönelik Kitapların Varlığından Haberdar Olma Durumları

	Eğitimci	Öğrenci
Evet (%)	76,5	9,9
Hayır (%)	23,5	60,1
Toplam	100	100

"Klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?" sorusuna eğitimcilerin %76,5'i "evet" cevabı verirken, öğrencilerin %60,1'i "hayır" cevabı vermiştir. Tablo 52'de yer alan verilere göre klasik gitar eğitimcilerinin gitar

deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar oldukları ancak öğrencilerin gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar olmadıkları görülmektedir.

Tablo 53: Eğitimci ve Öğrencilerin Gitar Tuşesinin 5,6,7 ve 8. Perdesinde Yer Alan Notalara Hakimiyet Durumuna İlişkin Görüşleri

	Eğitmen	Öğrenci
Olumlu (%)	44,1	4,4
Kararsız (%)	32,4	25,3
Olumsuz (%)	23,5	70,3
Toplam	100	100

Klasik gitar eğitimcileri “öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine %44,1 oranında olumlu görüş bildirirken, öğrenciler “klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğumu düşünüyorum.” önermesine %70,3 oranında olumsuz görüş bildirmişlerdir. Tablo 53’de yer alan verilere göre klasik gitar eğitimcilerinin, öğrencilerinin klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara olan hâkimiyetinin yeterli olduğunu düşündükleri ancak öğrencilerin kendilerini bu konuda yeterli bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 54: Eğitimci ve Öğrencilerin Gitar Deşifre Metotlarında Melodik Olmayan (Tonal Anlamda Öngörüsüz) Egzersizlere Yer Verilmesine İlişkin Görüşleri

	Eğitmen	Öğrenci
Olumlu (%)	97,1	35,5
Kararsız (%)	-	17,7
Olumsuz (%)	2,9	46,8
Toplam	100	100

Klasik gitar eğitimcileri “Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmalıdır.” önermesine %97,1 oranında olumlu görüş bildirirken, öğrenciler bu önermeye %46,8 oranında olumsuz görüş bildirmişlerdir. Tablo 54’te yer alan verilere göre klasik gitar eğitimcileri, bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olması gerektiğini düşünürken, öğrenciler bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmaması gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 55: Eğitmen ve Öğrencilerin Deşifre Konusunda Bilgi Sahibi Olma Durumuna İlişkin Görüşleri

	Eğitmen	Öğrenci
Olumlu (%)	44,1	35,5
Kararsız (%)	17,6	17,7
Olumsuz (%)	38,2	46,8
Toplam	100	100

Klasik gitar eğitmenleri “öğrencilerimin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşünüyorum.” önermesine %44,1 oranında olumlu görüş bildirirken, öğrenciler “deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum.” önermesine %46,8 oranında olumsuz görüş bildirmişlerdir. Tablo 55’te yer alan verilere göre klasik gitar eğitmenleri, öğrencilerinin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşündükleri ancak öğrencilerin kendilerini bu konuda yeterli bulmadıkları görülmektedir.

4.4 Uygulanan Metodun Etki Düzeyine İlişkin Bulgular

Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan deşifre metodunun öğrencilerin deşifre performanslarına olan etkisi, uygulanan metodun başarılı ya da başarısız olduğunun bir göstergesidir. Metodun etkisini ölçmek, varsa olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya çıkartmak ise detaylı bir çalışma gerektirmektedir. Bu başlık altında geliştirilmiş olan metodun etkinliği, çeşitli değişkenlere bağlı olarak birtakım istatistiksel ölçümlerle detaylı olarak ortaya konulmuştur.

Tablo 56: Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	12,50	100,00	,000	,001
Kontrol	8	4,50	36,00		

Tablo 56’da deney ve kontrol gruplarına ait ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,001$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra

toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin deşifre performanslarına olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Metodun deney gurubundaki öğrencilerin deşifre performanslarına olan etkisi, ölçekte yer alan değişkenlere göre incelendiğinde, uygulanan yöntemin değişkenler üzerindeki etkileri daha net anlaşılabilmekte ve açıklanabilmektedir. Tablo 57-65'te metodun değişkenler üzerindeki etkilerini gösteren veriler yer almaktadır.

Tablo 57: Deney ve Kontrol Gruplarının Doğru Nota Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	12,50	100,00	,000	,000
Kontrol	8	4,50	36,00		

Tablo 57'de deney ve kontrol gruplarının doğru nota çalabilme becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,000$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin doğru nota çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 58: Deney ve Kontrol Gruplarının Doğru Ritimle Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	12,25	98,00	2,000	,001
Kontrol	8	4,75	38,00		

Tablo 58’de deney ve kontrol gruplarının doğru ritimle çalabilme becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,001$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin doğru ritimle çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 59: Deney ve Kontrol Gruplarının Deşifre İçin Kabul Edilebilir Tempoda Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	11,81	94,50	5,500	,005
Kontrol	8	5,19	41,50		

Tablo 59’da deney ve kontrol gruplarının deşifre için kabul edilebilir tempoda çalabilme becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,005$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin deşifre için kabul edilebilir tempoda çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 60: Deney ve Kontrol Gruplarının Ellere Bakmadan Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	10,56	84,50	15,500	,074
Kontrol	8	6,44	51,50		

Tablo 60’da deney ve kontrol gruplarının ellere bakmadan çalabilme becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p>.05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,074$) bir fark olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin ellere bakmadan çalabilme becerilerine etkisi olmadığını söylemek mümkündür.

Tablo 61: Deney ve Kontrol Gruplarının Cümleme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	11,94	95,50	4,500	,002
Kontrol	8	5,06	40,50		

Tablo 61’de deney ve kontrol gruplarının cümleme becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p>.05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,002$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin cümleme becerilerine olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 62: Deney ve Kontrol Gruplarının Nüans (Dinamik, Gürlük) Yapabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	12,50	100,00	,000	,000
Kontrol	8	4,50	36,00		

Tablo 62’de deney ve kontrol gruplarının nüans (dinamik, gürlük) yapabilme becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,000$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin nüans (dinamik, gürlük) becerilerine olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 63: Deney ve Kontrol Gruplarının Doğru Parmak Numaraları ile Çalabilme Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	10,38	83,00	17,000	,103
Kontrol	8	6,63	53,00		

Tablo 63’de deney ve kontrol gruplarının doğru parmak numaraları ile çalabilme becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,103$) bir fark olmadığı görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin doğru parmak numaraları ile çalabilme becerilerine etkisi olmadığını söylemek mümkündür.

Tablo 64: Deney ve Kontrol Gruplarının Teknik Becerilerine Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	11,63	93,00	7,000	,007
Kontrol	8	5,38	43,00		

Tablo 64’te deney ve kontrol gruplarının teknik (tutuş, legato, tirando, akor, pozisyon geçişleri) becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,007$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin teknik (tutuş, legato, tirando, akor, pozisyon geçişleri) becerilerine olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 65: Deney ve Kontrol Gruplarının Parça Bütünlüğüne Yönelik Ön Test-Son Test Fark (Kazanç) Puanlarının Anlamlılığına İlişkin Mann-Withney U Testi Verileri

Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Mann-Withney U	p
Deney	8	12,50	100,00	,000	,001
Kontrol	8	4,50	36,00		

Tablo 65’te deney ve kontrol gruplarının parça bütünlüğüne yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U testi verileri yer almaktadır. Bu verilere göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında $p > .05$ düzeyinde anlamlı ($p = ,001$) bir fark vardır. Her iki grubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları ele alındığında gruplar arasındaki anlamlı farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak, araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin parçaları bütün olarak çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmada kullanılan ve araştırmanın temelini teşkil eden “Bölgesel Deşifre Yöntemi” göz önünde bulundurulduğunda deney ve kontrol gruplarının bölgelere yönelik performansları önem arz etmektedir. Aşağıdaki tabloda deney ve kontrol gruplarının bölgelere yönelik başarı düzeyleri yer almaktadır.

Tablo 66: Deney ve Kontrol Gruplarının Bölgelere Yönelik Başarı Düzeyleri

Ön Test	1.Bölge	2.Bölge	3.Bölge	Tüm Tuşe
Deney	%34,3	%31	%26,8	%29
Kontrol	%33,3	%28,8	%25,3	%26,5
Son Test	1.Bölge	2.Bölge	3.Bölge	Tüm Tuşe
Deney	%54	%46,7	%42,6	%43,5
Kontrol	%35	%30	%25,5	%26,7

Tablo 66'da yer alan verilere göre her iki grubun ön test-son test sonuçları ele alındığında, öğrencilerin deşifre performanslarının en yüksek olduğu alanın 1. bölge olduğu, 2. bölgede deşifre başarısının 1. bölgeye oranla düşüş gösterdiği ve en düşük deşifre performansının 3. bölgede olduğu görülmektedir. Bununla beraber öğrencilerin tüm tuşeye yönelik performanslarının 2. ve 3. bölge başarı puanları arasında bir değere tekabül ettiğini söylemek mümkündür.

Tablo 66'da yer alan verilere göre geliştirilen metodun bölgelere yönelik etkisi incelendiğinde deney grubu öğrencilerinin deşifre performanslarının her bölgede ve tüm tuşede artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu artışın %19,7 oranıyla 1. bölgede, %15,8 oranıyla 3. bölgede, %15,7 oranıyla 2. bölgede ve %14,5 oranında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla geliştirilen metodun öğrencilerin deşifre performansına en fazla katkı sağladığı alanın 1. bölge olduğu, birbirine yakın oranda artış gösteren 2. ve 3. bölgelerde bu etkinin daha az olduğu ve metodun tüm tuşe üzerindeki etkisinin ise en az olduğu anlaşılmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1 Sonuç

5.1.1 Eğitimcilerin Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

1. Araştırma kapsamında uygulanan anket sonucunda eğitimciler “Kurumunuzun müfredatında gitar deşifresine yönelik bir ders mevcut mudur?” sorusuna %14,7 oranında “evet”, %85,3 oranında “hayır” cevabı vermişlerdir. Buna göre ankete katılan eğitimcilerin çalıştıkları kurumların birçoğunda gitar deşifresine yönelik ayrı bir ders bulunmamaktadır.

2. Eğitimciler “klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?” sorusuna, %76,5 oranında “evet”, %23,5 oranında “hayır” cevabı vermişlerdir. Bu bulgulara göre eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar deşifre kitaplarından haberdar olduğu sonucu çıkarılabilir.

3. “Klasik gitarda deşifre eğitimi için herhangi bir metot kullanıyor musunuz?” sorusuna, %32,4 oranında “evet”, %67,6 oranında “hayır” cevabı vermişlerdir. Bu bulgulara göre eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar deşifre metodu kullanmadığı sonucuna varılmıştır.

4. Eğitimciler “Size göre klasik gitarla deşifre yapmak zor mudur?” sorusuna, %8,8 oranında “katılmıyorum”, %5,9 oranında “kararsızım”, %58,8 oranında “katılıyorum”, %26,5 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitarla deşifre yapmanın zor olduğunu düşündüğü sonucu çıkarılabilir.

5. “Size göre klasik gitar deşifresi geliştirilebilir mi?” sorusuna, %52,9 oranında “katılıyorum”, %47,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin tamamının klasik gitar deşifresinin geliştirilebileceğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

6. “Size göre mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olmalı mı?” sorusuna, %8,8 oranında “katılmıyorum”, %2,9 oranında “kararsızım”, %29,4 oranında “katılıyorum”, %58,8 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar deşifresinin geliştirilebileceğini düşündüğü

sonucuna ulaşılmıştır.

7. “Öğrencilerim notaları bona ya da solfej olarak okuyabiliyor ancak gitarda seslendirirken zorlanıyorlar” önermesine, %14,7 oranında “katılmıyorum”, %17,6 oranında “kararsızım”, %64,7 oranında “katılıyorum”, %2,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerinin notaları bona ya da solfej olarak okuyabildikleri ancak gitarda seslendirirken zorlandıkları düşüncesine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

8. “Öğrencilerim klasik gitarda deşifre yaparken doğru notalara basıyor ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlanıyorlar.” önermesine, %26,5 oranında “katılmıyorum”, %14,7 oranında “kararsızım”, %52,9 oranında “katılıyorum”, %5,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğrencilerinin notaları seslendirirken çalgı üzerindeki doğru yerlere bastıkları ancak nota sürelerine yeterince dikkat edemediklerini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

9. “Öğrencilerim çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlanıyorlar.” önermesine, %11,8 oranında “katılmıyorum”, %38,2 oranında “katılıyorum”, %50 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencilerinin çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlandığını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

10. “Öğrencilerim çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlanıyorlar.” önermesine, %26,5 oranında “katılmıyorum”, %8,8 oranında “kararsızım”, %58,8 oranında “katılıyorum”, %5,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencilerinin deşifre esnasında sıklıkla gitar tuşesine baktıkları için notaları takip etmekte zorlandıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

11. “Öğrencilerim deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlanıyorlar.” önermesine, %8,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %8,8 oranında “katılmıyorum”, %23,5 oranında “kararsızım”, %47,1 oranında “katılıyorum”, %11,8 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun, öğrencilerinin deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlandığını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

12. “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine, %8,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %41,2

oranında “katılmıyorum”, %35,3 oranında “kararsızım”, %14,7 oranında “katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin önemli bir kısmının öğrencilerinin gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkim olmadıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

13. “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine, %2,9 oranında “katılmıyorum”, %2,9 oranında “kararsızım”, %20,6 oranında “katılıyorum”, %73,5 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun öğrencilerinin klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olduğunu düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

14. “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine, %2,9 oranında “hiç katılmıyorum”, %20,6 oranında “katılmıyorum” %32,4 oranında “kararsızım”, %44,1 oranında “katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin önemli bir kısmının öğrencilerinin gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

15. “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 9, 10, 11 ve 12. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine, %11,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %38,2 oranında “katılmıyorum” %32,4 oranında “kararsızım”, %17,6 oranında “katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin önemli bir kısmının öğrencilerinin 9, 10, 11 ve 12. perdelerdeki notalara yeterince hâkim olmadığını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

16. “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine, %41,2 oranında “hiç katılmıyorum”, %29,4 oranında “katılmıyorum” %20,6 oranında “kararsızım”, %8,8 oranında “katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin çoğunluğunun öğrencilerinin 12. perdeden sonraki notalara yeterince hâkim olmadığını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

17. “Bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmelidir.” önermesine, %70,6 oranında “katılıyorum”, %29,4 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu

verilerden ankete katılan eğitimcilerin tamamının bir deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmesi gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşmıştır.

18. “Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olmalıdır.” önermesine, %2,9 oranında “kararsızım”, %58,9 oranında “katılıyorum”, %38,2 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşmıştır.

19. “Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmalıdır.” önermesine, %2,9 oranında “katılmıyorum”, %41,2 oranında “katılıyorum”, %55,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşmıştır.

20. “Bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olmalıdır.” önermesine, %2,9 oranında “katılmıyorum”, %35,3 oranında “katılıyorum”, %61,8 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşmıştır.

21. “Bir klasik gitar deşifre metodunda metotta verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olmalıdır.” önermesine, %5,9 oranında “katılmıyorum”, %5,9 oranında “kararsızım”, %55,9 oranında “katılıyorum”, %32,3 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden, ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşmıştır.

22. “Bir klasik gitar deşifre metodu nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olmalıdır.” önermesine, %2,9 oranında “hiç katılmıyorum”, %8,8 oranında “katılmıyorum”, %14,7 oranında “kararsızım”, %47,1 oranında “katılıyorum”, %26,5 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunun nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşmıştır.

23. “Bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olmalıdır.” önermesine, %2,9 oranında “hiç katılmıyorum”, %2,9 oranında “katılmıyorum”, %5,9 oranında “kararsızım”, %17,6 oranında “katılıyorum”, %70,6 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

24. “Öğrencilerimin klasik gitar deşifre performansının heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşünüyorum önermesine, %14,8 oranında “katılmıyorum”, %2,9 oranında “kararsızım”, %38,2 oranında “katılıyorum”, %44,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun öğrencilerinin deşifre performanslarının heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

25. “Öğrencilerimin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşünüyorum.” önermesine, %8,9 oranında “hiç katılmıyorum”, %29,4 oranında “katılmıyorum”, %17,6 oranında “kararsızım”, %41,2 oranında “katılıyorum”, %2,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin çoğunluğunun öğrencilerinin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

26. “Öğrencilerim yeni eserler deşifre ettikçe deşifrelerinin geliştiğini düşünüyorum.” önermesine, %8,9 oranında “katılmıyorum”, %2,9 oranında “kararsızım”, %73,5 oranında “katılıyorum”, %14,7 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan eğitimcilerin büyük çoğunluğunun yeni eserler deşifre ettikçe öğrencilerinin deşifre becerilerinin geliştiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2 Öğrencilerin Gitar Deşifresine İlişkin Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

1. “Daha önce hiç klasik gitar deşifresine yönelik olarak özel çalışmalar yaptınız mı?” sorusuna, %27,2 oranında “evet”, %72,8 oranında “hayır” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar deşifresine yönelik özel çalışmalar yapmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

2. “Klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?” sorusuna,

%39,9 oranında “evet”, %60,1 oranında “hayır” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

3. “Size göre klasik gitarda deşifre yapmak zor mudur?” sorusuna, %3,2 oranında “hiç katılmıyorum”, %12,6 oranında “katılmıyorum”, %12 oranında “kararsızım”, %36,1 oranında “katılıyorum”, %36,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitarla deşifre yapmanın zor olduğunu düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

4. “Size göre klasik gitar deşifresi geliştirilebilir mi?” sorusuna, %3,1 oranında “katılmıyorum”, %5,7 oranında “kararsızım”, %43,7 oranında “katılıyorum”, %47,5 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitarla deşifre yapma becerisinin geliştirilebilir olduğunu düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

5. “Size göre mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olmalı mı?” sorusuna, %5,1 oranında “hiç katılmıyorum”, %1,2 oranında “katılmıyorum”, %7 oranında “kararsızım”, %22,1 oranında “katılıyorum”, %64,6 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

6. “Notaları bona ya da solfej olarak okuyabiliyorum ancak gitarda seslendirirken zorlanıyorum.” önermesine, %10,7 oranında “hiç katılmıyorum”, %19 oranında “katılmıyorum”, %6,3 oranında “kararsızım”, %43,7 oranında “katılıyorum”, %20,3 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun deşifre yaparken notaları bona ya da solfej olarak okuyabildiklerini ancak gitarda seslendirirken zorlandıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

7. “Deşifre yaparken doğru notalara basıyorum ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlanıyorum.” önermesine, %12,7 oranında “hiç katılmıyorum”, %20,9 oranında “katılmıyorum”, %19 oranında “kararsızım”, %39,2 oranında “katılıyorum”, %8,2 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin önemli bir kısmının deşifre yaparken doğru

notalara bastıklarını ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlandıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

8. “Çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlanıyorum.” önermesine, %5,1 oranında “hiç katılmıyorum”, %10,1 oranında “katılmıyorum”, %10,1 oranında “kararsızım”, %22,8 oranında “katılıyorum”, %51,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlandıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

9. “Deşifre yaparken gitar tuşesine bakmam gerektiği için notaları takip etmekte zorlanıyorum.” önermesine, %10,2 oranında “hiç katılmıyorum”, %12,7 oranında “katılmıyorum”, %10,8 oranında “kararsızım”, %49,7 oranında “katılıyorum”, %16,6 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun deşifre yaparken gitar tuşesine bakmaları gerektiği için notaları takip etmekte zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

10. “Deşifre yaparken dikkatimi toplamakta zorlanıyorum.” önermesine %14,6 oranında “hiç katılmıyorum”, %20,8 oranında “katılmıyorum”, %14,6 oranında “kararsızım”, %34,8 oranında “katılıyorum”, %15,2 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin önemli bir kısmının deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

11. “Klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkimim.” önermesine %17,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %41,1 oranında “katılmıyorum”, %23,4 oranında “kararsızım”, %13,3 oranında “katılıyorum”, %4,4 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkim olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

12. “Klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkimim.” önermesine %2,5 oranında “hiç katılmıyorum”, %5,7 oranında “katılmıyorum”, %5,1 oranında “kararsızım”, %23,4 oranında “katılıyorum”, %63,3 oranında tamamen katılıyorum şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim oldukları

sonucuna ulaşılmıştır.

13. “Klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkimim.” önermesine, %20,9 oranında “hiç katılmıyorum”, %49,4 oranında “katılmıyorum”, %25,3 oranında “kararsızım”, %2,5 oranında “katılıyorum”, %1,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar tuşesinin 5,6,7 ve 8. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olmadıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

14. “Klasik gitar tuşesinin 9, 10, 11 ve 12. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkimim” önermesine, %36,9 oranında “hiç katılmıyorum”, %46,5 oranında “katılmıyorum”, %12,8 oranında “kararsızım”, %3,2 oranında “katılıyorum”, %0,6 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar tuşesinin 9,10,11 ve 12. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olmadıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

15. “Klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hakimim.” önermesine, %54,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %31,8 oranında “katılmıyorum”, %9,6 oranında “kararsızım”, %2,5 oranında “katılıyorum”, %1,3 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olmadıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

16. “Bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmelidir.” önermesine %2,5 oranında “hiç katılmıyorum”, %2,5 oranında “katılmıyorum”, %11,5 oranında “kararsızım”, %50,3 oranında “katılıyorum”, %33,2 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmesi gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

17. “Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olmalıdır.” önermesine, %3,2 oranında “hiç katılmıyorum”, %2,5 oranında “katılmıyorum”, %5,8 oranında “kararsızım”, %34,4 oranında “katılıyorum”, %54,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin

büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

18. “Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmalıdır.” önermesine, %34,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %12 oranında “katılmıyorum”, %17,7 oranında “kararsızım”, %20,3 oranında “katılıyorum”, %15,2 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin önemli bir kısmının bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) eserler olmaması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

19. “Bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olmalıdır.” önermesine, %1,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %1,3 oranında “katılmıyorum”, %3,2 oranında “kararsızım”, %32,3 oranında “katılıyorum”, %61,4 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıtıcı egzersizler olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

20. “Bir klasik gitar deşifre metodunda metot içerisinde verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olmalıdır.” önermesine, %1,3 oranında “hiç katılmıyorum”, %3,8 oranında “katılmıyorum”, %5,7 oranında “kararsızım”, %46,8 oranında “katılıyorum”, %42,4 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunda metot içerisinde verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

21. “Bir klasik gitar deşifre metodu nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olmalıdır.” önermesine %5,7 oranında “hiç katılmıyorum”, %5,7 oranında “katılmıyorum”, %10,2 oranında “kararsızım”, %37,3 oranında “katılıyorum”, %41,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre metodunun nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

22. “Bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olmalıdır.” önermesine, %5,1 oranında “hiç katılmıyorum”, %5,1 oranında “katılmıyorum”, %8,2 oranında “kararsızım”, %22,7 oranında “katılıyorum”, %58,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bir klasik gitar deşifre

metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olması gerektiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

23. “Klasik gitar deşifre performansımın heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşünüyorum.” önermesine, %4,4 oranında “hiç katılmıyorum”, %6,4 oranında “katılmıyorum”, %16,5 oranında “kararsızım”, %27,8 oranında “katılıyorum”, %44,9 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun klasik gitar deşifre performanslarının heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

24. “Müzikte deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum.” önermesine, %17,8 oranında “hiç katılmıyorum”, %36,9 oranında “katılmıyorum”, %26,8 oranında “kararsızım”, %13,4 oranında “katılıyorum”, %5,1 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun müzikte deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

25. “Yeni eserler deşifre ettikçe deşifremin geliştiğini düşünüyorum.” önermesine, %4,4 oranında “hiç katılmıyorum”, %4,4 oranında “katılmıyorum”, %16,5 oranında “kararsızım”, %38 oranında “katılıyorum”, %36,7 oranında “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir. Bu verilerden ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun yeni eserler deşifre ettikçe deşifrelerinin geliştiğini düşündüğü sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.3 Eğitimciler ile Öğrencilerin Görüşleri Arasındaki Farklılıklara Yönelik Sonuçlar

Ankette bulunan dört madde haricindeki maddelerde öğrenci ve eğitimcilerin görüşlerinin birbiriyle benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Deşifre kitaplarından haberdar olma, klasik gitar tuşesinin 5,6,7 ve 8. perdesine hakim olma, deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizlere yer verme ve öğrencilerin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olmasına ilişkin önermelere ise öğrenci ve eğitimcilerin verdikleri yanıtlar farklılık göstermiştir. Bu sonuçlar:

1. “Klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?” sorusuna eğitimcilerin %76,5’inin “evet”, öğrencilerin ise %60,1’inin “hayır” cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

2. “Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.” önermesine eğitmenlerin %47 oranında olumlu görüş bildirdikleri, öğrencilerin ise “klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğumu düşünüyorum.” önermesine %70,3 oranında olumsuz görüş bildirdikleri saptanmıştır.

3. “Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmalıdır.” önermesine eğitmenlerin %97,1 oranında olumlu görüş bildirdikleri, öğrencilerin ise bu önermeye %46,8 oranında olumsuz görüş bildirdikleri saptanmıştır.

4. “Öğrencilerimin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşünüyorum.” önermesine eğitmenlerin %63,7 oranında olumlu görüş bildirdikleri, öğrencilerin ise “deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum.” önermesine %44,1 oranında olumsuz görüş bildirdikleri saptanmıştır.

5.1.4 Uygulanan Metodun Etki Düzeyine Yönelik Sonuçlar

Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan deşifre metodunun öğrencilerin deşifre performanslarına olan etkisi ele alındığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Mann-Withney U testi verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,001$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05'ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin deşifre performanslarına olumlu yönde etki ettiği sonucuna varılmıştır.

2. “Doğru nota çalabilme” becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,000$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05'ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin doğru nota çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

3. “Doğru ritimle çalabilme” becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol

gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,001$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05'ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin doğru ritimle çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

4. “Kabul edilebilir tempoda çalabilme” becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,005$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05'ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin kabul edilebilir tempoda çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

5. “Ellere bakmadan çalabilme” becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,074$) bir fark yoktur. Buna göre p değeri 0.05'ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin ellere bakmadan çalabilme becerilerine etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

6. “Cümleme” becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,002$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05'ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin cümleme becerilerine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

7. “Nüans” becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,000$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05'ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu

verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin nüans (dinamik, gürlük) becerilerine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

8. “Doğru parmak numaraları ile çalabilme” becerilerine yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,103$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05’ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin doğru parmak numaraları ile çalabilme becerilerine etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

9. “Teknik” becerilere yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,007$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05’ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin teknik (tutuş, legato, tirando, akor, pozisyon geçişleri) becerilerine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

10. “Parçaları bütün olarak çalabilme” becerilere yönelik ön test-son test fark (kazanç) puanlarının anlamlılığına ilişkin Mann-Withney U verilerine göre deney ve kontrol gruplarının ön test-son test fark (kazanç) puanları arasında anlamlı ($p = ,001$) bir fark vardır. Buna göre p değeri 0.05’ten küçük olduğu için her iki gurubun sıra ortalamaları ve sıra toplamları arasındaki anlamlı farkın deney gurubu lehine olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu verilere dayanarak araştırmacı tarafından geliştirilen metodun, öğrencilerin parçaları bütün olarak çalabilme becerilerine olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır.

11. “Bölgesel Deşifre Yöntemi” göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin deşifre performanslarının en yüksek olduğu alanın 1. bölge olduğu, 2. bölgede deşifre başarısının 1. bölgeye oranla düşüş gösterdiği ve en düşük deşifre performansının 3. bölgede olduğu sonucuna varılmıştır.

12. Geliştirilen metodun bölgelere yönelik etkisi incelendiğinde uygulanan metotla birlikte deney gurubu öğrencilerinin deşifre performanslarının her bölgede ve tüm tuşede artış gösterdiği tespit edilmiştir. Bu artışın %19,7 oranıyla 1. bölgede, %15,8

oranıyla 3. bölgede, %15,7 oranıyla 2. bölgede ve %14,5 oranında olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla geliştirilen metodun öğrencilerin deşifre performansına en fazla katkı sağladığı alanın 1. bölge olduğu, birbirine yakın oranda artış gösteren 2 ve 3. bölgelerde bu etkinin daha az olduğu ve metodun tüm tuşe üzerindeki etkisinin ise en az olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2 Tartışma

Bu araştırma kapsamında, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim görmekte olan gitar öğrencilerinin deşifre becerilerini geliştirmeye yönelik bir metot oluşturulmuştur. Belirtilen metot araştırmacının, öğrencilerin deşifre becerilerinin yeterli düzeyde olmadığı varsayımından yola çıkılarak hazırlanmış ve dolayısıyla bu beceriyi geliştirmeye yönelik bir arayışa girilmiştir. Can (2016) çalışmasında, öğrencilerin gitarda deşifre yapabilme yeteneklerinin yeterli seviyede gelişmediğini belirtmiştir. Bu düşünce araştırmacının belirtilen konudaki varsayımını destekler nitelikte olup, gitar deşifresini geliştirmeye yönelik çalışmalara duyulan gereksinimi de ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin gitar deşifre becerilerinin geliştirilebilmesi için öncelikle deşifreye ilişkin sorunların net bir biçimde betimlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla ilk olarak öğrenci ve öğretmenlere yönelik birer anket hazırlanmış, bu anket yardımıyla deşifreyi olumsuz etkileyen durumlar tespit edilmiştir. Tespit edilen sorunlardan belki de en önemlisi, öğrencilerin gitar tuşesinin ilk dört perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hakim olmalarıdır. Bu durum, öğrencilerin gitar tuşesi üzerindeki notaların tümünün yerlerine eşit düzeyde hakim olmadıklarının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Öğrencilerin yaşadıkları bu problemin, gitar eğitimine birinci pozisyondan başlanmasından ve öğrencilerin uzun bir süre yalnızca bu bölgeye yönelik eserleri seslendirmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Nitekim Küçükay (2004) klasik gitar eğitiminin ilk dört perdedeki notalarla başlaması nedeniyle, öğrencilerin tiz bölgelerdeki notaları daha uzun sürede öğrendiklerini belirtmiştir. Küçükay'ın bu açıklaması araştırmacının düşüncesini desteklemekte ve araştırma kapsamında geliştirilen anketlerin verileriyle örtüşmektedir.

Gitar tuşesinin öğrenciler tarafından yeterince bilinmiyor olması deşifrenin en temel unsurlarından biri olan çalgı hakimiyetiyle örtüşmemektedir. Öğrencilerin yaşadıkları bu problemin çözümü için araştırmacı tarafından “Bölgesel Deşifre Yöntemi” adı

verilen bir yöntem geliştirilmiştir. Bu yöntem, dünyanın çeşitli ülkelerinde yayınlanmış olan az sayıdaki deşifre metodundan farklı bir anlayışa sahiptir. Araştırmacının geliştirdiği yöntemde, gitar tuşesi dörder perdelik dört bölgeye ayrılmıştır. Böylelikle öğrencilerin gitar tuşesi üzerinde zayıf oldukları bölgelerin tespit edilmesi ve bu bölgelere yönelik bağımsız egzersizler geliştirilmesi mümkün hale gelmiştir. Kılıç'a (2017) göre tekrar ve egzersizler, beyinde öğrenmeye yardımcı olan bağları güçlendirmektedir. Bu yöntem sayesinde zayıf bölgelere yönelik egzersizler geliştirilerek anılan bölgelerdeki notaların tekrar edilip pekiştirilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin gitar tuşesinin tamamına yeterince hakim olmadıkları ve ilk dört perdedeki notaların yerlerini daha iyi bildikleri, eğitmenler tarafından sıklıkla dile getirilmektedir. Ancak araştırma kapsamında yapılan literatür taramasında bu duruma yönelik bilimsel bir araştırma yürütülmediği tespit edilmiştir. Bu araştırma kapsamında geliştirilen yöntemle yapılan bölgesel ölçümler ve anketler neticesinde, eğitmenlerin dile getirdikleri bu düşüncenin doğruluğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Araştırmacı, geliştirdiği metottan en fazla verimi elde etmek için gitarda sıklıkla kullanılan bölgeler üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu doğrultuda ölçümler, gitar tuşesinin 12. perdesine kadar (12. perde dahil) olan alanı kapsayan üç bölge üzerinde yapılmış ve egzersizler ağırlıklı olarak anılan bölgelere yönelik olarak geliştirilmiştir. Ancak araştırmacı geliştirmiş olduğu metotta, gitar tuşesinin sık kullanılmayan bir bölgesi olan 4. bölgeyi öğretici egzersizlere de yer vererek öğrencilerin gelişimine katkı sağlamaya çalışmıştır.

Araştırma kapsamında yapılan ölçüm ve analizler sonucunda geliştirilen metodun öğrencilerin deşifre performanslarına önemli ölçüde katkı sağladığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın temelini oluşturan “Bölgesel Deşifre Yöntemi” nin etkili olduğunu söylemek mümkündür. Öğrencilerin deşifre performansları bölgesel bazda ele alındığında her bölgede artış olsa da en fazla etkinin 1. bölgede olduğu saptanmıştır. Bu durumun geliştirilen metotta ele alınan her bölgeye yönelik eşit sayıda egzersize yer verilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Ancak “Bölgesel Deşifre Yöntemi” ile ileride farklı araştırmacılar tarafından yapılacak olan yeni çalışmalarda, 2. ve 3. bölgelere yönelik egzersiz sayısı artırılarak, 1. bölgedeki etkiye yakın bir etki düzeyine erişilebileceği öngörülmektedir.

Öğrencilerin deşifre performansları ölçekte yer alan beceriler bazında ele alındığında, geliştirilen metodun cümleme ve nüans gibi müzikal becerilere olumlu yönde etki

ettiği belirlenmiştir. Passalacqua (2000) deşifre yeteneğinin öğrencilerin müzikal yeteneklerine etki eden önemli bir bileşen olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla deşifre performanlarında artış olan öğrencilerin, müzikal becerilerinde de artış olması Passalacqua'nın düşüncesiyle benzerlik göstermektedir. Ayrıca gitar tuşesini daha iyi tanıyan ve çalgıları üzerindeki hakimiyeti artan öğrencilerin doğru nota çalabilme, doğru ritimle çalabilme, deşifre için kabul edilebilir tempoda çalabilme, parça bütünlüğünü sağlayabilme ve teknik becerilerinde artış olduğu tespit edilmiştir.

Ölçekten elde edilen verilerin analizi neticesinde, öğrencilerin ellere bakmadan çalabilme ve doğru parmak numarası ile çalabilme becerilerinde herhangi bir artış olmadığı tespit edilmiştir. Bu durumun, geliştirilen metotta doğru parmak numarası ile çalabilme ve ellere bakmadan çalabilme becerilerine yönelik egzersizlerden çok öğrencilerin temel problemi olan gitar tuşesi üzerindeki nota yerlerinin öğretilmesine yönelik derinlemesine egzersizler barındırmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu maddeler başlıbaşına birer araştırma konusu olduğundan öğrencilere bu konulara yönelik teorik bilgi ve egzersizler verilmiş ancak ağırlıklı olarak tuşe hakimiyeti üzerinde durulmuştur.

Sonuç olarak, öğrencilerin deşifre becerilerini geliştirmek amacıyla oluşturulan bu metot, gitar tuşesi üzerindeki bölgelere yönelik egzersizler yoluyla öğrencilerin deşifre becerilerinin gelişimine katkı sağlamıştır. Dolayısıyla ülkemizde gitar deşifresi alanında geliştirilen ilk metot olma özelliği taşıyan bu metodun, barındırdığı egzersizler ve içerdiği yöntem bakımından etkili olduğu, bu sayede alana katkı sağlayarak yapılacak diğer çalışmalara temel oluşturacağı düşünülmektedir.

5.3 Öneriler

1. Araştırma neticesinde birçok kurumda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle gitar sanat dalı bulunan kurumlarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders açılmasının, gitar deşifresiyle ilgili problemlerin çözümünde önemli bir adım olacağı düşünülmektedir. Gitar sanat dalı bulunmayan ya da öğretmen yetiştiren kurumlarda ise ilgili öğrencilere yönelik seçmeli deşifre dersi açılabilir.
2. Eğitimcilerin deşifre metotlarının varlığından haberdar olduğu ancak öğrencilerin çoğunun bu metotlara ilişkin herhangi bir fikri olmadığı görülmektedir. Ayrıca eğitimcilerin bu deşifre metotlarını aktif olarak kullanmadıkları da araştırma dahilinde

tespit edilmiştir. Öğitmenlerin klasik gitar deşifresine yönelik metotları daha aktif kullanmaları ve bu metotları öğrencilerine tanıtmaları halinde öğrencilerin deşifre metotları hakkında daha fazla bilgi sahibi olacağı ve deşifre becerilerini geliştirebilmek için bu metotlardan faydalanabilecekleri düşünülmektedir. Böylelikle çalgı dersi içerisinde kısıtlı sürede ele alınan deşifre konularının ev ödevi olarak kurum dışına da taşınması mümkün olacaktır.

3. Öğrenciler deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin derslerde eseri çözümlene çalışmalarının yanı sıra deşifrenin tarihçesi, deşifre çeşitleri, deşifreyi etkileyen faktörler vb. teorik konulara da yer vermesi gerektiği düşünülmektedir. Aynı şekilde deşifreye yönelik bir metot geliştirmeyi düşünen araştırmacıların da çalışmalarında bahsi geçen konulara yer vermelerinin, öğrencilerin deşifre konusunda daha bilinçli olmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

4. Klasik gitar deşifresine yönelik bir metot ya da ders kitabı geliştirmek isteyen araştırmacılara, metotlarında hem melodik hem de melodik olmayan, klasik gitar tuşesini tanıtıcı, nota okumayı geliştirici, 12. perdeden sonrasına yönelik, farklı ritmik yapılarda, ellere bakmadan seslendirebilme becerisini geliştiren, çok partili deşifreyi geliştirici, metottaki konuları pekiştirici çok sayıda egzersize yer vermeleri önerilmektedir.

5. Araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan deşifre metodu, farklı kurumlardaki öğrenciler üzerinde denenerek sonuçların genellenebilir olması sağlanabilir.

6. Öğrencilerin deşifre konusunda en başarılı oldukları bölgenin 1. bölge (ilk 4 perdeyi kapsayan alan) olduğu düşünüldüğünde yapılacak olan bilimsel çalışmalarda diğer bölgelere ağırlık verilmesi önerilmektedir.

7. Bu çalışma kapsamında yapılan performans ölçümesine 4. bölge dahil edilmemiştir. Dolayısıyla 4. Bölgenin de dahil edileceği benzer çalışmalar yapılmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, F. (2014). Klasik gitar deşifresinde kalip organizasyonunun önemi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (8), 44-51. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/273642>
- Akçay, Ş. Ö. (2011). *Gitar eğitiminde performans ölçęęi geliştirme çalışması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Alpan Bangir, G. (2008). Ders kitaplarındaki metin tasarımı. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 107-134. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/256328>
- Bayrak, C., Yılman, M., Erdoğan, İ., Ada Ş., Dağlı, A. vd. (2002). Ö. Demirel, Z. Kaya (Ed.) *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bingöl, F. (2013). Klasik gitar eğitiminde parmak hazırlamalı seslendirme yöntemi. *Ekev Akademi Dergisi*, 17 (56), 409-418. Erişim Adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/ekev/article/view/5000144243/5000131759>
- Braid, D. (2001). *Play classical guitar*. Milwaukee: Hal Leonard Publishing.
- Can, A. (2017). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, K. Ü. (2016). Klasik gitar eğitiminde günlük çalışma programının gitar öğrencilerinin çalgı çalışmaya ilişkin tutumlarına, gitar deşifrelerine ve performanslarına etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 41 (185), 235-250. doi: 10.15390/EB.2016.4580
- Çağlar, E. ve Akbulut, F. (2017). Müzikal algı ve deşifrede gestalt yaklaşımı. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 61, 25-36. doi: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7132>
- Çiftçiabaşı, M.C. (2013). *Hızlı okuma teknikleri eğitiminin müzik eğitiminde deşifre becerisine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Çimen, G. (2001). Konser kaygısı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (2), 125-133. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/77481>
- Çuhadar, C.H. (2008). Müzik ve beyin. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 67-76. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/50438>

- Dalkıran, E. (2011). Keman eğitiminde deşifre becerisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (4), 54-63. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/181760>
- Duncan, C. (1980). *The art of classical guitar playing*. Van Nuys: Alfred Publishing Co.
- Duncan, C. (1993). *Classical guitar 2000*. Van Nuys: Alfred Publishing Co.
- Erden, M. ve Akman, Y. (2014). *Eğitim psikolojisi (gelişim-öğrenme-öğretme)*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ergin, E. (2015). *Bilişüstü özdüzenleme basamaklarına göre yapılan gitar eğitiminin deşifre performansı farkındalık ve tutuma etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin elkitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Gidergi Alptekin, A. (2012). Müzik performans anksiyetesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (1), 137-148. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/322027>
- Gödelek, E. (1982). *Psikomotor becerilerin ölçülmesinde kullanılan omega testi, sinüzoid testi, ayna testi ve işaret çizimi testlerinin karşılaştırılmasına ilişkin bir araştırma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Göğüş, B. (1978). *Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Gürel, E. (2001). Çalışma yaşamında ışık ve aydınlatmanın önemi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 1-10. Erişim Adresi: <http://www.sobbiad.mu.edu.tr/index.php/asd/article/view/76/81>
- Gürüş, S. ve Astar, M. (2015). *Bilimsel araştırmalarda SPSS ile istatistik*. İstanbul: Der Kitabevi Yayınevi.
- Heijink, H. ve Meulenbroek, R.G.J. (2002). On the complexity of classical guitar playing: functional adaptations to task constraints. *Journal of Motor Behavior*, 34(4), 339-351. doi: 10.1080/00222890209601952
- Lehmann, A.C. ve Kopiez R. (2009). *Sight-reading*. In S. Hallam, I. Cross ve M. Thaut (Ed.), *The Oxford handbook of music psychology*. (ss.344-351) içinde. Oxford: Oxford University Press.
- Kadioğlu, M. (2004). *Çok hızlı okuma teknikleri*. İstanbul: İm Yayınları.
- Karaçay, B. (2010). Müzik ve beyin. *Bilim ve Teknik Dergisi*, Temmuz, 32-38.
- Karaçay, B. (2011). Okuyan beyin. *Bilim ve Teknik Dergisi*, Eylül, 20-27.

- Karahüseyinoğlu, B. (2002). *Okuma zorluklarını gidermede bireyselleştirilmiş öğretim materyallerinin etkililiği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kaynak, T. (2011). *Piyano eğitimi yarıyıl sonu sınavlarında öğrenci performansının rubrik ile ölçülmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, M. (2017). *Öğrenmenin doğası*. B. Yeşilyaprak (Ed.), Eğitim psikolojisi içinde (s.303-335) içinde. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Korkmaz, Ö. ve Mahiroğlu, A. (2007). Beyin, bellek ve öğrenme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (1), 93-104. Erişim Adresi: http://www.kefdergi.com/pdf/15_1/93.pdf
- Köse, Y. (2013). *Piyano eğitiminde hızlı deşifre teknikleri üzerine bir çalışma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Kurtuldu, K.M. (2014). Piyano öğrencilerinin deşifre becerileri ile piyano dersi başarılarının karşılaştırılması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 18 (3), 11-23. Erişim Adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tsadergisi/article/view/5000146867/5000134030>
- Kurudayıoğlu, M. (2011). Zihinsel ve fiziksel bir süreç olarak okuma. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31 (1), 15-29. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/76991>
- Küçük, A. (1994). Bir piyano eseri nasıl çalışılır. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 185-194. Erişim Adresi: http://w3.gazi.edu.tr/~alikusuk/02_makale_2004.pdf
- Küçükay, B. (2004). *Klasik gitar için başlangıç metodu*, Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Küpana, N.M. (2011). *Müzik öğretmeni adaylarına yönelik geliştirilen piyanoda deşifre öğretimi programının etkililiğinin sınanması* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Lehmann, A.C. ve Kopiez R. (2009). *Sight-reading*. In S. Hallam, I. Cross & M. Thaut (Ed.) *The Oxford handbook of music psychology*. (ss.344-351) Oxford: Oxford University Press.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2017). *Milli Eğitim Bakanlığı müzik dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*.

- Motor Fonksiyonun Kortikal Seviyelere Ait Kontrolü. (2012, 25 Ocak). Tıp dünyası içinde. Erişim adresi (15 Temmuz 2017): <http://tip-dunyasi.blogspot.com.tr/2012/01/motor-fonksiyonun-kortikal-seviyelere.html>
- Nart, S.D. (2010a). Deşifre şarkı söyleme ve koro eğitimine katkıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (2), 134-142. Erişim Adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/makusobed/article/view/1098000139/1098000070>
- Nart, S.D. (2010b). *Deşifre şarkı söyleme eğitime yönelik deneysel bir öğretim metodu* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Noad, F. (2002). *The complete idiot's guide to playing guitar*. Indianapolis: Alpha Books.
- Önder, Y. (2014). *Mesleki müzik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin deşifre becerilerine ilişkin öz yeterlik algıları ve tutumları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Önder, Ş. Ö. ve Yıldız G. (2008). Klasik gitar eğitiminin boyutları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (15), 115-133. Erişim Adresi: [https://media.turuz.com/users/kesli-2017/Bolum_3_Files_1000-1499/1084-Klasik_Gitar_Eghitiminin_Boyutlari_\(Cansel_Shenoghlu_Onder\)_Gokay_Yildiz.pdf](https://media.turuz.com/users/kesli-2017/Bolum_3_Files_1000-1499/1084-Klasik_Gitar_Eghitiminin_Boyutlari_(Cansel_Shenoghlu_Onder)_Gokay_Yildiz.pdf)
- Özer, B. (2010). *Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Öztutgan, K. (2015). *Ziya Aydıntan'ın hayatı eserleri ve gitar eğitimine katkıları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ordu.
- Öztutgan, Z. (2016). Türkiye'de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin analizi ve değerlendirilmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (1), 684-710. Erişim Adresi: <http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt13/gsemeabdyuefd05022016y.pdf>
- Öztürk, B. ve Kısaç, İ. (2017). *Bilgiyi işleme modeli*. B. Yeşilyaprak (Ed.), Eğitim psikolojisi (s.303-335) içinde. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Parkening, C. (1997). *The Cristopher Parkening guitar method vol.1*. Milwaukee: Hal Leonard Corporation.
- Parkening, C. (1998). *The Cristopher Parkening guitar method vol. 2*. Milwaukee: Hal Leonard Corporation.

- Parncutt, R. ve Mcpherson, G. (2002). *The science & psychology of music performance: creative strategies for teaching and learning*. Oxford: Oxford University Press.
- Passalacqua, L. J. (2000). *Pattern Perception as a basis for the development of reading exercises for the classical guitar* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Universty Of Miami, Florida.
- Razon, N. (1982). Okuma güçlükleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 7 (39), 19-29. Erişim Adresi: file:///C:/Users/Hp/Downloads/5721-35391-1-PB.pdf
- Richaude, F., Gauquelin, M. ve Gauquelin F. (1990). *Çok hızlı okuma teknikleri*. (A. Sarp, Çev.) Ankara: Nil Yayınları.
- Ryan, L.F. (1984). *The natural classical guitar*. New York: Prentice Hall Press.
- Schyga, S. (2000). *Learn how to play guitar*. Texas: Guitar Studio Publishing.
- Selçuk, Z. (1996). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Seven, M. A. ve Engin, A.O. (2008). Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (2), 189-212. Erişim Adresi: <http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunisobil/article/view/1020000546/1020000538>
- Shearer, A. (1990). *Learning guitar classic part 2*. Pacific: Mel Bay Publications.
- Somatik Sinir Sistemi. (2015, 30 Eylül). Sinir sistemi içinde. Erişim adresi (30 Ekim 2017): <http://Www.Sinirsistemi.Gen.Tr/Somatik-Sinir-Sistemi.Html>
- Tarkum, E. (2006). Entonasyon açısından keman öğretimi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 121-126. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/321761>
- Taşkaya, M. S. (2010). Okuma problemlerinin giderilmesinde renkli metinlerin etkisi. *Öndokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (2), 21-36. Erişim Adresi: <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423910318.pdf>
- Topbaş, S. (1998). Öğrenme güçlüğü gözlenenler. S. Eripek (Ed.), Özel eğitim. (ss.55-73) içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Tunçel, N., Aydın, S. ve Zeytinoğlu, M. (2006). *İnsan anatomisi ve fizyolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu. (2017). *Güncel Türkçe Sözlük*. Erişim Adresi: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GT.S.5a569e75aecf69.59076807

- Türkmen, N. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının piyanoda deşifre çalabilme düzeyleri üzerine bir çalışma* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Uluç, Ö. M. (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Uyan, M. O. (2012). *Lisans düzeyindeki gitar öğrencilerinde ön dinlemenin deşifre performansına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Vahila, M. (1987). *A complete and practical guide how to master any musical instrument*. Ohio: Paz Publishing.
- Varış, F. (1988). *Program Geliştirme Teori ve Teknikler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Wiltshire, E. (2006). *The effect of visual and aural congruence on the sight-reading of music notation* (doctoral dissertation). University of Washington, Seattle.
- Wolf, T. (1976). A cognitive model of musical sight-reading. *Journal of Psycholinguistic Research*, 5 (2), 143-171. Erişim Adresi: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/957269>
- Yağışan, N. (2004). Çalgı icracılarında kas-iskelet problemleri ve nedenleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 561-574. Erişim Adresi: [file:///C:/Users/Hp/Downloads/749-1480-1-SM%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Hp/Downloads/749-1480-1-SM%20(2).pdf)
- Yalçın, A. (2002). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yaramış, N. (2003). *Nevşehir il merkezinde ilköğretim çağı çocuklarda göz hastalıklarının tespit edilmesinde hemşirenin rolü ve önemi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Yılmaz, B. (2012). Okumanın nörobiyolojisi. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*, 26 (1), 142-147. Erişim Adresi: <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/322/314>
- Yokuş, H. ve Yokuş, T. (2010). *Müzik ve çalgı öğrenimi için strateji rehberi I*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

EKLER

1. Bölge Deşifre Parçası

Ön Test

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

Moderato

mf

f

rit.

2. Bölge Deşifre Parçası

Ön Test

Andante

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar



3. Bölge Deşifre Parçası

Ön Test

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

Lento

f

p

f

p *rit.*

Tüm Tuşeye Yönelik Ön Test Parçası

Guitar Sight Reading Pieces Grade Four

Andante

1

mf

mp

f

rall.

1. Bölge Deşifre Parçası

Son Test

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

Moderato

5

9

13

mf

f

rit.

2. Bölge Deşifre Parçası

Son Test

Andante

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

f

p

f

p *rit.*

3. Bölge Deşifre Parçası

Son Test

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

Lento

f

p

f

p *rit.*

Tüm Tuş

Son Test

Andante

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

mf

5

f

9

mp

13

rit.

Araştırma Kapsamında Geliştirilen Deşifre Metodu

1. Bölge Değiştireçsiz Notalar

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

The musical notation consists of six staves, each representing a measure of music. The first staff is labeled 'Klasik Gitar' and '4/4'. The notes are: 0⁰, 1¹, 3³. The second staff has notes: 0⁰, 2², 3³. The third staff has notes: 0⁰, 2², 3³. The fourth staff has notes: 0⁰, 2², 3³ with an asterisk above the 3. The fifth staff has notes: 1¹, 3³, 0⁰. The sixth staff has notes: 1¹, 3³.

* Si notası 2. telde açık olarak ya da 3. telde 4. parmakla seslendirilebilir.

1. Bölge Değiştirenli Notalar

(Diyezli)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

2 # 4 #

3 1 # 4 #

5 1 # 4 #

7 1 # 3 #

9 # 2 # 4 #

11 # 2 # 4 #

1. Bölge Değiştirenli Notalar

(Bemollü)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

The image displays six staves of musical notation for classical guitar, arranged vertically. Each staff begins with a treble clef and a 4/4 time signature. The notes are placed on the staff lines, and fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 4. The notes are as follows:

- Staff 1: Note 2 (finger 2), Note 4 (finger 4).
- Staff 2: Note 3 (finger 1), Note 4 (finger 4).
- Staff 3: Note 5 (finger 1), Note 4 (finger 4).
- Staff 4: Note 7 (finger 1), Note 3 (finger 3).
- Staff 5: Note 9 (finger 2), Note 4 (finger 4).
- Staff 6: Note 11 (finger 2), Note 4 (finger 4).

1. Bölge Egzersizleri

Egzersiz 1

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

f *p*

ff

mf *rit.*

1. Bölge Egzersizleri

Egzersiz 2

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

mf

5

9

f

13

mf

2. Bölge Değiştireçsiz Notalar

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

1 3 4

4 1 3 4

7 1 3 1

10 3 1 2

13 4 1 3 4

2. Bölge Değiştirenli Notalar

(Diyezli)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

2 # 2 #

3 # *2 4

5 # 2 4

7 # 3 2

* 2. Bölgenin daha rahat kavranabilmesi için 2. parmak önerilmiştir.

2. Bölge Değiştirenli Notalar

(Bemollü)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

2

*2

3

*2

4

5

2

4

7

3

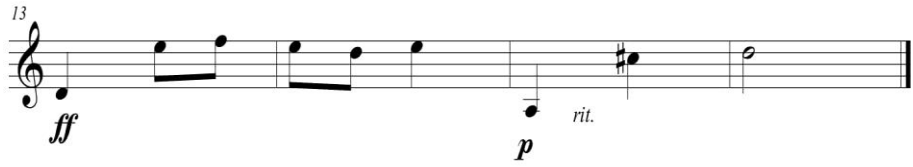
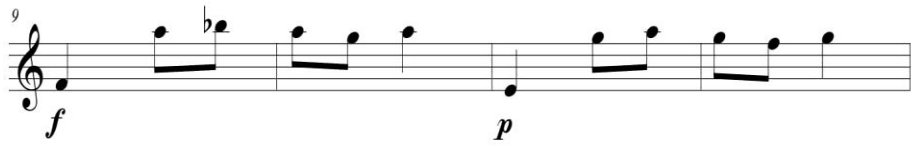
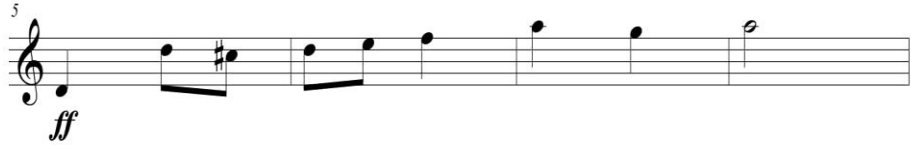
2

* 2. Bölgenin daha rahat kavranabilmesi için 2. parmak önerilmiştir.

2 . Bölge Egzersizleri

Egzersiz 1

Kaan Öztutgan



3. Bölge Değiştiresiz Notalar

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

4

7

10

13

Re

Mi

3. Bölge Değiştirenli Notalar

(Diyezli)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

3

5

7

9

* 3. Bölgenin daha iyi kavranabilmesi için 3. parmak önerilmiştir.

3. Bölge Değiştirenli Notalar

(Bemollü)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

The image shows five staves of musical notation for classical guitar. Each staff is in 4/4 time and the key signature has one flat (B-flat major). The notation is as follows:

- Staff 1: Treble clef, 4/4 time. First measure: quarter note B-flat (finger 1). Second measure: quarter note B-flat (finger 3).
- Staff 2: Treble clef, 4/4 time. First measure: quarter note B-flat (finger 1). Second measure: quarter note B-flat (finger 3).
- Staff 3: Treble clef, 4/4 time. First measure: quarter note B-flat (finger 3, marked with an asterisk). Second measure: quarter note B-flat (finger 3, marked with an asterisk).
- Staff 4: Treble clef, 4/4 time. First measure: quarter note B-flat (finger 1). Second measure: quarter note B-flat (finger 3).
- Staff 5: Treble clef, 4/4 time. First measure: quarter note B-flat (finger 1). Second measure: quarter note B-flat (finger 3). The staff ends with a double bar line.

* 3. Bölgenin daha iyi kavranabilmesi için 3. parmak önerilmiştir.

3 . Bölge Egzersizleri

Egzersiz 1

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It consists of four staves of music. The first staff begins with a dynamic marking of *mf* and contains the first four measures. The second staff starts at measure 5 and contains measures 5 through 8. The third staff starts at measure 9 and contains measures 9 through 12. The fourth staff starts at measure 13 and contains measures 13 through 16, ending with a double bar line. The dynamic marking *mf rit.* is placed below the final measure of the fourth staff.

mf

5

9

f

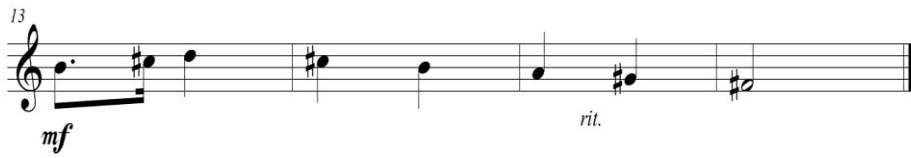
13

mf rit.

3 . Bölge Egzersizleri

Egzersiz 2

Kaan Öztutgan



4. Bölge Değiştireçsiz Notalar

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

4

7

10

13

16

Re

Mi

Fa

Sol

La

Si

1

2

3

3(1)

3(1)

* Do notası 2. ve 3. telde seslendirilebilir. Parantez içindeki parmak numarası 2. tele yöneliktir.

* Fa notası 1.ve 2. telde seslendirilebilir. Parantez içindeki parmak numarası 1. tele yöneliktir.

4. Bölge Değiştirenli Notalar

(Diyezli)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

The exercise consists of five staves of music, each containing a single note with a sharp sign (F#) and a specific fingering. The notes are placed on the first line of the treble clef staff, and the time signature is 4/4. The notes and their fingerings are as follows:

- Staff 1: Note on the first line (F#), fingering 2.
- Staff 2: Note on the second line (G#), fingering 3.
- Staff 3: Note on the third line (A#), fingering 1.
- Staff 4: Note on the fourth line (B#), fingering 3.
- Staff 5: Note on the fifth line (C#), fingering 1.

4

7

10

12

4. Bölge Değiştirenli Notalar

(Bemollü)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

4

7

10

12

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 1 (1. Bölge)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

The musical score is written in 4/4 time and consists of six staves of music. Each staff begins with a measure number: 1, 5, 9, 13, 17, and 21. The music is composed of chords and single notes, with some measures containing accidentals (sharps and naturals). The score concludes with a double bar line and repeat dots.

©

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 2 (2. Bölge)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

The musical score is written in 3/4 time and consists of six staves of music. Each staff begins with a measure number (1, 5, 9, 13, 17, 21) and a treble clef. The music features a sequence of chords and single notes, with a final double bar line at the end of the sixth staff.

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 4 (Tüm Tuş)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

17

21

25

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 5 (1. Bölge)

I-IV-V-I

Majör

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar



5



9



13



Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 6 (1. Bölge)

I-IV-V-I

Armonik Minör

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 7 (2. Bölge)

I-IV-V-I

Majör

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 8 (2. Bölge)

I-IV-V-I

Armonik Minör Tonalite

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 9 (3. Bölge)

I-IV-V-I

Majör

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 10 (3. Bölge)

I-IV-V-I

Armonik Minör

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

Çok Sesli Egzersizler

Egzersiz 11 (Tüm Tuşe)

Klasik Gitar

Adagio

Kaan Öztutgan

mf

5

f

9

mf

13

rit.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 1 (1.Tel)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

mi sol la si do re mi

8

15

22

* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 2 (1.Tel)

Kaan Öztutgan



* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 3 (2.Tel)

Kaan Öztutgan



* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersiz

Egzersiz 4 (2.Tel)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

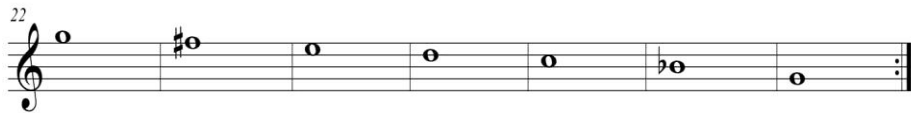
** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

***Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 5 (3.Tel)

Kaan Öztutgan



* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

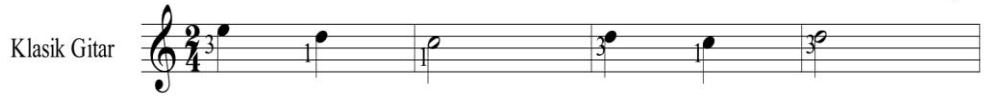
** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 6 (3. Tel)

Kaan Öztutgan



*Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

* Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi ellere bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 7 (4.Tel)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

8

15

22

* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 8 (4.Tel)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

5

9

13

* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 11 (6.Tel)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

8

15

22

* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Klasik Gitar Tuşesini Tanıtmaya Yönelik Egzersizler

Egzersiz 12 (6.Tel)

Kaan Öztutgan

Klasik Gitar

0 1 3 1 1 3 0 1 0 1 3 1 1 3 1 0

5
0 1 3 1 1 3 0 1 0 1 3 1 1 3 0 0

9
1 0 1 1 3 1 3 4 4 #3 4 1 #3 1 1 3

13
0 1 3 1 3 1 3 4 4 #3 4 1 #3 1 1 0

* Egzersizleri seslendirirken parmak numaralarına dikkat ediniz.

** Seslendirdiğiniz notanın adını eş zamanlı olarak söyleyiniz.

*** Notaların yerlerini iyice öğrendikten sonra egzersizi gitar tuşesine bakmadan çalmaya çalışınız.

Ritmik Çalışmalar

Kaan Öztutgan



ÖĞRENCİ TAKİP FORMU

Öğrencinin Adı-Soyadı:

Sınıfı:

Uygulama/Hafta	Yapılan Uygulama	Öğrenci Devam Durumu	Öğrenci Ödev Durumu	Düşünceler
1.Hafta				
2.Hafta				
3.Hafta				
4.Hafta				
5. Hafta				
6. Hafta				
7. Hafta				
8.Hafta				
9.Hafta				
10. Hafta				

Parça Denklik Formu

Kriterler	Evet	Hayır (açıklama)
Biçim (form) yönünden		
Armonik yapı yönünden		
Ritmik yapı yönünden		
Müzikalite yönünden (hız ve gürlük terimleri)		
Teknik düzey yönünden		
Ekleme istediğiniz başka görüşler:		

Uygulama İzni



ORDU
ÜNİVERSİTESİ

Ordu Üniversitesi - Ordu Üniversitesi
Rektörlüğü - Müzik ve Sahne Sanatları
Fakültesi Dekanlığı
12.10.2016 16:04
Sayı: 19560265-755.02.04-E.00000014343
00000014343

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 19560265-755.02.04
Konu : İzin İsteği

Sayın Arş. Gör. Kaan ÖZTUTGAN
Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğretim Elemanı

İlgi : a) Kaan ÖZTUTGAN'ın 06.10.2016 tarihli dilekçesi.
b) Müzik Bölüm Başkanlığının 11.10.2016 tarih ve 82582082-00000013906 sayılı yazısı.

İlgi a) dilekçeniz ve ilgi b) Müzik Bölüm Başkanlığının yazısına istinden bilimsel çalışmanızı yapmak üzere Fakültemiz Müzik Bölümünde öğrenim görmekte olan ve meslek çalgısı gitar olan 20 öğrenciye kadar haftada 20 saati aşmamak kaydıyla çalışmanızı gerçekleştirmeniz uygun görülmüş olup, çalışmanın 1. kat Bireysel Derslik 15' te yapılması ve öğrencilerle planlanan ders programının Müzik Bölüm Başkanlığına bildirilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-izmalıdır
Prof Dr. Latif KELEBEKLİ
Dekan V.

Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi
Telefon:6129 Fax:04522265230
E-Posta:anikaragol@odu.edu.tr www.odu.edu.tr

Bilgi için:Anıl KARAGÖL
Bilgisayar İşletmeni
Telefon:anikaragol@odu.edu.tr

Evrakin elektronik imzalı suretine <https://e-belge.odu.edu.tr/> adresinden efc3322f-4bc8-4d25-9c15-fb4065d05340 kodu ile erişebilirsiniz.
Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Klasik Gitar Deşifresine Yönelik Eğitim Anketi

Değerli eğitimci, bu anket “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi” isimli **doktora tezi** çalışması kapsamında **Arş.Gör. Kaan Öztutgan** tarafından geliştirilmiştir. Ankete vermiş olduğunuz cevaplar **bilim etiği** gereğince tamamen **bilimsel amaçla kullanılacaktır**. Katkılarınız için **teşekkür ederim**.

1. Cinsiyetiniz ?

Kız Erkek

2. Yaşınız ?

()

3. Görev yapmakta olduğunuz okul türü ?

Eğitim Fakültesi

Güzel Sanatlar Fakültesi

Konservatuvar

Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

Diğer ()

4. Kaç yıldır gitar eğitimi vermektelisiniz?

()

5. Kurumunuzun müfredatında gitar deşifresine yönelik bir ders mevcut mudur?

Evet Hayır

6. Klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?

Evet Hayır

7. Klasik gitarda deşifre eğitimi için herhangi bir metot kullanıyor musunuz?

Evet Hayır

8. Size göre klasik gitarla deşifre yapmak zor mudur?

Evet Hayır

9. Size göre klasik gitar deşifresi geliştirilebilir mi?

Evet Hayır

10. Size göre mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olmalı mı?

Evet Hayır

11. Öğrencilerim notaları bona ya da solfej olarak okuyabiliyor ancak gitarda seslendirirken zorlanıyorlar.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

12. Öğrencilerim klasik gitarda deşifre yaparken doğru notalara basıyor ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlanıyorlar.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

13. Öğrencilerim çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlanıyorlar.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

14. Öğrencilerim deşifre yaparken sıklıkla gitar tuşesine baktıkları için notaları takip etmekte zorlanıyorlar.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

15. Öğrencilerim deşifre yaparken dikkatlerini toplamakta zorlanıyorlar.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

16. Öğrencilerimin klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

17. Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkim olduğunu düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

18. Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

19. Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 9,10,11 ve 12. perdesinde yer alan notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

20. Öğrencilerimin klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara yeterince hâkim olduğunu düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

21. Bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmelidir.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

22. Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olmalıdır.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

23. Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmalıdır

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

24. Bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıttıcı egzersizler olmalıdır.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

25. Bir klasik gitar deşifre metodunda metotta verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olmalıdır.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

26. Bir klasik gitar deşifre metodu nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olmalıdır.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

27. Bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasına yönelik çalışmalar olmalıdır.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

28. Öğrencilerimin klasik gitar deşifre performansının heyecan vb. faktörlere bağılı olarak değışebileceğini düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

29. Öğrencilerimin deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

30. Öğrencilerim yeni eserler deşifre ettikçe deşifrelerinin geliştiğini düşünüyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

Klasik Gitar Deşifresine Yönelik Öğrenci Anketi

Değerli öğrenci, bu anket “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Klasik Gitar Deşifresini Geliştirmeye Yönelik Bir Metot Önerisi” isimli **doktora tezi** çalışması kapsamında **Arş.Gör. Kaan Öztutgan** tarafından geliştirilmiştir. Ankete vermiş olduğunuz cevaplar **bilim etiği** gereğince tamamen **bilimsel amaçla kullanılacaktır**. Katkılarınız için **teşekkür ederim**.

1. Cinsiyetiniz ?

Kız Erkek

2. Yaşınız ?

()

3. Öğrenim görmekte olduğunuz okul türü ?

Eğitim Fakültesi

Güzel Sanatlar Fakültesi

Konservatuvar

Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi

Diğer ()

4. Kaç yıldır gitar çalmaktasınız?

()

5. Daha önce hiç klasik gitar deşifresine yönelik özel çalışmalar yaptınız mı?

Evet Hayır

6. Klasik gitar deşifresine yönelik kitapların varlığından haberdar mısınız?

Evet Hayır

7. Size göre klasik gitarla deşifre yapmak zor mudur?

Evet Hayır

8. Size göre klasik gitar deşifresi geliştirilebilir mi?

Evet Hayır

9. Size göre mesleki müzik eğitimi veren okullarda klasik gitar deşifresine yönelik bir ders olmalı mı?

Evet Hayır

10. Notaları bona ya da solfej olarak okuyabiliyorum ancak gitarda seslendirirken zorlanıyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

11. Deşifre yaparken doğru notalara basıyorum ancak nota değerlerine dikkat etmekte zorlanıyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

12. Çok sesli partileri ve akorları deşifre ederken zorlanıyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

13. Deşifre yaparken gitar tuşesine bakmam gerektiği için notaları takip etmekte zorlanıyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

14. Deşifre yaparken dikkatimi toplamakta zorlanıyorum.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

15. Klasik gitar tuşesi üzerindeki tüm notalara yeterince hâkimim.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

16. Klasik gitar tuşesinin ilk 4 perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkimim.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

17. Klasik gitar tuşesinin 5, 6, 7 ve 8. perdesindeki notalara yeterince hakimim.

Hiç Katılmıyorum

Katılmıyorum

Kararsızım

Katılıyorum

Tamamen Katılıyorum

18. Klasik gitar tuşesinin 9, 10, 11 ve 12. perdesindeki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hâkimim.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

19. Klasik gitar tuşesinin 12. perdesinden sonraki notalara diğer perdelerdeki notalardan daha fazla hakimim.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

20. Bir klasik gitar deşifre metodunda mümkün olduğunca farklı ritmik yapılar içeren egzersizlere yer verilmelidir.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

21. Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik egzersizler olmalıdır.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

22. Bir klasik gitar deşifre metodunda melodik olmayan (tonal anlamda öngörüsüz) egzersizler olmalıdır.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

23. Bir klasik gitar deşifre metodunda gitar tuşesini tanıttıcı egzersizler olmalıdır.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

24. Bir klasik gitar deşifre metodunda metot içerisinde verilen konuları pekiştirici çok sayıda egzersiz olmalıdır.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

25. Bir klasik gitar deşifre metodu nota okumayı geliştirici özelliğe sahip olmalıdır.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

26. Bir klasik gitar deşifre metodunda 12. perdeden sonrasında yönelik çalışmalar olmalıdır.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

27. Klasik gitar deşifre performansımın heyecan vb. faktörlere bağlı olarak değişebileceğini düşünüyorum.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

28. Müzikte deşifre konusunda yeterince bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

29. Yeni eserler deşifre ettikçe deşifremin geliştiğini düşünüyorum.

- Hiç Katılmıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Tamamen Katılıyorum

Deşifre Ölçeği

Beceriler		4 puan	3 puan	2 puan	1 puan	1. parça	2. parça	3. parça	4. parça	Genel Toplam
Doğru nota çalabilme		Doğru nota ile alınmaktadır	Nadiren nota hataları yapılmaktadır	Parçada çok sık nota hataları yapılmaktadır.	Nota hataları kabul edilemez oranda fazladır.					
Doğru ritimle çalabilme		Doğru ritimle alınmaktadır	Nadiren ritim hataları yapılmaktadır.	Parçada çok sık ritim hataları yapılmaktadır.	Ritim hataları kabul edilemez oranda fazladır.					
Deşifre için kabul edilebilir tempoda çalabilme		Parça tamamen akıcı ve deşifreye uygun bir tempoda alınmaktadır	Parça kabul edilebilir bir tempoda alınmaktadır.	Parçada çok sık tempo hataları yapılmaktadır.	Tempo hataları kabul edilemez orandadır					
Ellere bakmadan çalabilme		Parça ellere hiç bakmadan alınmıştır	Ellere nadiren bakılmıştır	Ellere çok sık bakılmıştır	Ellere kabul edilemez derecede fazla bakılmıştır					
Müzikalite	Cümleme	Cümlemeler en iyi biçimde yapılmaktadır	Cümlemeler yeteri kadar yapılmaktadır.	Cümlemeler yeterli oranda yapılmamaktadır	Cümlemeler hiç dikkate alınmamıştır.					
	Nüans(dinamik, gürlük)	Nüanslar başarılı biçimde yapılmaktadır.	Nüanslar yeteri kadar yapılmaktadır.	Nüanslar yeterli oranda yapılmamaktadır.	Nüanslar yapılmamaktadır.					
Teknik	Doğru parmak numaraları	Parmak numaralarına tam olarak uyulmaktadır.	Nadiren gözlenen parmak numarası hataları yapılmaktadır.	Parçada çok sık parmak numarası hataları yapılmaktadır.	Parmak numarası hataları kabul edilemez oranda fazladır.					
	Teknik davranışlar (tutuş,legato, tirando,akor, Pozisyon geçişleri)	Teknik davranışlar tamamen doğru uygulanmaktadır.	Teknik davranışlar büyük ölçüde doğru uygulanmaktadır	Teknik davranışların çoğu doğru uygulanmamaktadır	Teknik davranışların hiçbiri doğru uygulanmamıştır.					
Parça bütünlüğü		Parça bütünlüğü tam olarak sağlanmışır.	Bütünlük yeterince sağlanmışır.	Parça bütünlüğü yeterince sağlanamamıştır	Parça bütünlüğü hiç yoktur.					
Toplam										